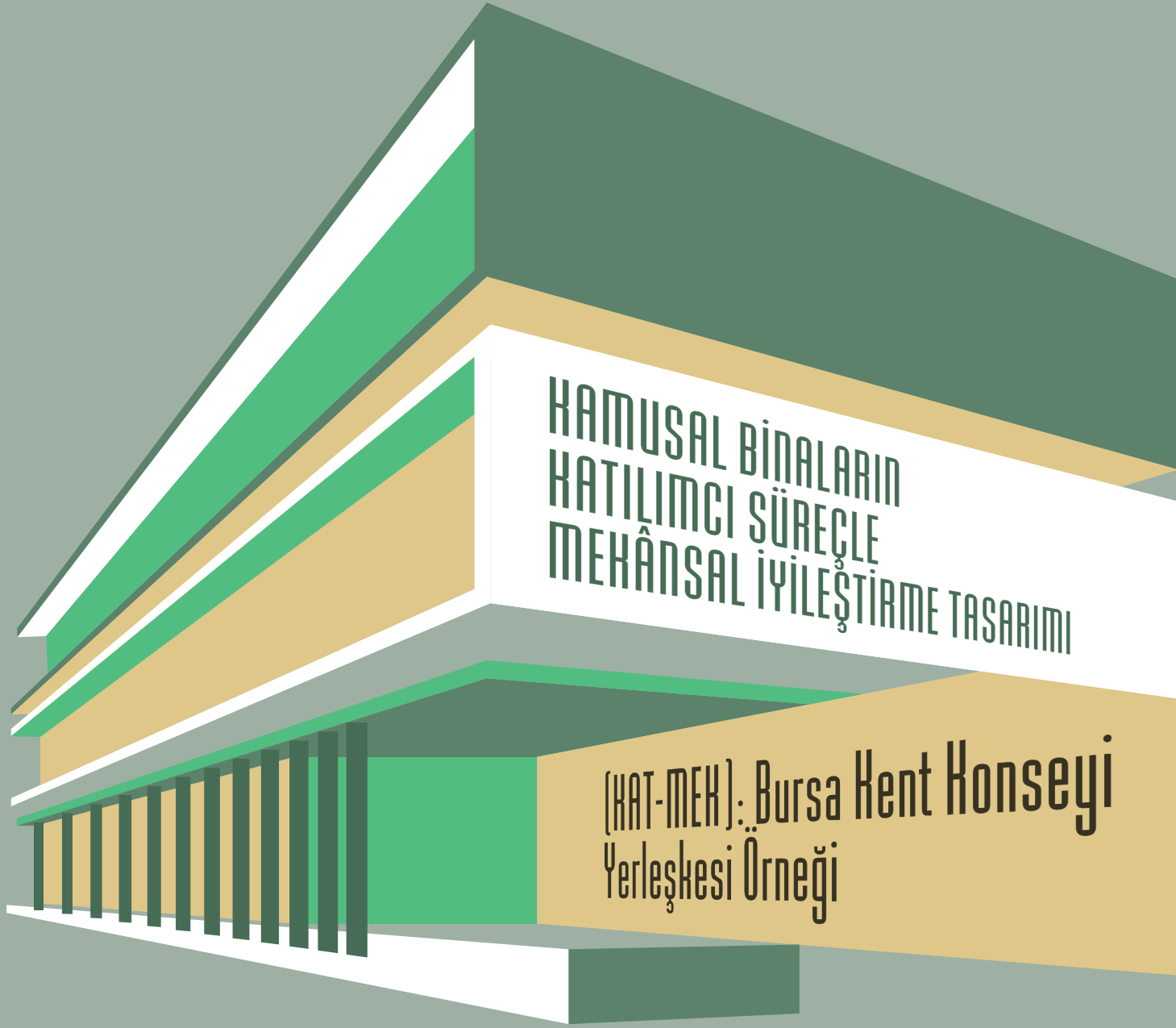

Bilimsel Araştırma Projesi Raporu

BURSA TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

"Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle
Mekânsal İyileştirme Tasarımı **(KAT-MEK)**:"

Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği"
Bilimsel Araştırma Projesi

Proje Raporu

Yazar / Proje Yürütücüsü **Doç. Dr. Sebla ARIN ENSARIOĞLU**

Editör / Proje Yürütücüsü **Prof. Dr. Gül SAYAN ATANUR**

Bursa Kent Konseyi Başkanı **Prof. Dr. Ertuğrul AKSOY**

Bursa Kent Konseyi Genel Sekreteri **Elvan ATAY ÖZKAN**

İdari ve Teknik İşler Sorumlusu **Batuhan DİNÇ**

Kapak Tasarımı **Esra AK TÜRKER**

Baskı

Bursa, Kasım 2025

Bursa Büyükşehir Belediyesi | BURFAŞ Matbaa

*İçindekiler

Sunuş

1. Projenin Kapsamı – Amacı

2. Proje Ekibi

3. Yerleşkenin Konumu ve Önemi

4. Pilot Çalışma Alanı: Bursa Kent Konseyi

5. Bir Katılım Ortamı Olarak Yerel Yönetimde Sivil İnisiyatifin Yeri – Uluslararası Örnekler

5.1. Lambeth Council - "Participation Hub" (Londra)

5.2. Kopenhag – "BLOX" (Danimarka Demokrasi Laboratuvarı)

5.3. Amsterdam – "Pakhuis de Zwijger" (Kent Enstitüsü)

5.4. Seul – "Citizen Hall"

6. Pilot Çalışma Tasarım Sürecine Yönelik Yöntem Kurgusu:

6.1. 1. Aşama: Veri Toplama

6.2. 2. Aşama: Ön Tasarım Çalıştayı

6.2.1. Masa-1 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

6.2.2. Masa-2 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

6.2.3. Masa-3 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

6.2.4. Masa-4 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

6.2.5. Masa-5 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

6.2.6 Masa-6 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

*İçindekiler

6.3. 3. Aşama: Avan Proje Tasarımı

6.3.1 Meshkale

6.3.2 Sofa-Kent

6.3.3 Bir'İz (Bırak)

6.3.4 Eklem Komün

6.3.5 Dinamik Konsey

6.3.6 Tasarım Alternatifleri İle İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.6.1 Meshkale Tasarım Alternatifi – Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.6.2 Sofa-Kent Tasarım Alternatifi – Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.6.3 Bir'İz (Bırak) Tasarım Alternatifi – Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.6.4 Eklem Komün Tasarım Alternatifi – Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.6.5 Dinamik Konsey Tasarım Alternatifi – Kullanıcı Değerlendirmeleri

6.3.7 Tasarım Alternatiflerine İlişkin Kullanıcı Geri Dönütlerinin Tematik Analizi

6.3.8 KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi Avan Proje Final Tasarımı

6.4 4. Aşama: Uygulama Projesi Tasarımı

6.5 5. Aşama: Uygulama

7. KAT-MEK Projesi Süreç ve Çıktılarının BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile Etkileşimi

8. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynakça

SUNUŞ

Yerel demokrasinin ve kent yaşamının vazgeçilmez unsurlarından biri olan kent konseyleri, vatandaş katılımını merkeze alan, aktif yurttaşlık bilincini yaygınlaştırmayı ve yerel yönetişimde çok aktörlü, katılımcı bir anlayışı destekleyen misyonları ile öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, kent konseylerinin fiziksel mekânları da yalnızca idari birimler olmanın ötesinde, diyalogu, etkileşimi ve kolektif üretimi teşvik eden, kentin ortak aklının şekillendiği kamusal platformlar olarak tasarlanmalıdır.

"Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı (KAT-MEK): Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği" başlıklı bu bilimsel araştırma projesi, işte bu anlayıştan hareketle, kamusal mekânların tasarımında katılımcı yöntemlerin ne denli dönüştürücü bir role sahip olabileceğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Proje, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Kent Konseyi, Bursa Uludağ Üniversitesi ve Bursa Teknik Üniversitesi arasında kurulan multidisipliner iş birliği sayesinde hayata geçirilmiştir. Bu ortaklık, yerel yönetim, sivil inisiyatif ve akademi arasındaki sinerjinin, kentsel mekâna dair güncel ve bilimsel yaklaşımların uygulanmasında nasıl kritik bir rol oynadığının somut bir kanıtıdır.

Projenin en önemli ayırt edici özelliklerinden biri, tasarım sürecinin her aşamasında benimsenen katılımcı ve kapsayıcı yöntemdir. Süreç, kullanıcı ihtiyaç ve beklentilerini tespit etmeye yönelik kapsamlı bir dijital anket ile başlamış, ardından paydaşların, kullanıcıların, akademisyenlerin ve tasarım öğrencilerinin bir araya geldiği bir ön tasarım çalıştay ile devam etmiştir. Bu çalıştaydan elde edilen veriler ışığında, mimarlık ve peyzaj mimarlığı lisans ve lisansüstü öğrencileri ve mezunlarından oluşan genç ve dinamik bir tasarım ekibi, beş farklı tasarım alternatifi geliştirmiştir. Bu alternatifler, düzenlenen bir kolokyum, fiziksel ve dijital sergiler aracılığıyla kentlinin değerlendirmesine ve geri bildirimine açılmıştır. Gelen kullanıcı yorumları doğrultusunda her alternatifin nitelikli ve işlevsel bulunan tasarım fikirleri ortak bir tasarım yaklaşımıyla harmanlanmış ve avan projenin son hali verilmiştir. Bu haliyle proje, yalnızca bir mekânsal iyileştirme çalışması değil, aynı zamanda deneyimsel bir tasarım eğitimi ve toplumsal bir diyalog laboratuvarı işlevi görmüştür.

Proje, aynı zamanda, kentsel mekânı bir bütün olarak kavramanın zorunluluğuna işaret etmektedir. Bu doğrultuda, mimarlık ve peyzaj mimarlığı disiplinlerinin eşzamanlı ve ortak çalışması, projenin temel prensiplerinden birini oluşturmuştur. Açık ve kapalı alan arasındaki ilişkinin kesintisiz bir süreklilik içinde kurgulanması, endüstriyel mirasın korunduğu bir yapıda çağdaş kamusal yaşam ihtiyaçlarının karşılanması ve yeşil altyapı ile yapılı çevrenin entegrasyonu, ancak bu iki disiplinin sinerjik iş birliği ile mümkün olabilmiştir. Bu çoklu bakış açısı, yalnızca estetik bir kaygıdan değil, aynı zamanda ekolojik sürdürülebilirlik, kullanıcı konforu ve mekânsal erişilebilirlik gibi temel kriterleri de gözeterek, bütüncül bir tasarım yaklaşımını beraberinde getirmiştir.

Bu rapor, söz konusu katılımcı sürecin tüm aşamalarını, yöntemsel kurgusunu, uluslararası örneklerden edinilen ilhamları, tasarım alternatiflerini ve kullanıcı geri bildirimleri ışığında şekillenen nihai tasarım kararlarını belgelemektedir. Üniversite-Belediye-Kent Konseyi iş birliğinin başarılı bir modeli olan KAT-MEK Projesi'nin, benzer nitelikteki kamusal yapılar için bir metodoloji önerisi olmasını; toplumsal katılımı, akademik bilgi üretimini ve nitelikli kentsel mekânların yaratılmasını teşvik etmesini umuyoruz.

Bu değerli projenin hayata geçirilmesinde emeği geçen Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne, Bursa Kent Konseyi'ne, Bursa Uludağ Üniversitesi ve Bursa Teknik Üniversitesi'nin değerli akademisyenlerine, fikir ve görüşleriyle projenin gelişimine katkı koyan kullanıcılara, Konsey üyelerine ve projeye gönüllü olarak katılarak enerji ve yaratıcılıklarını ortaya koyan tüm öğrenci arkadaşlarımıza ve genç meslektaşlarımıza içtenlikle teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Sebla ARIN ENSARIOĞLU

Proje Yürütücüsü
BUÜ Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

Prof. Dr. Gül SAYAN ATANUR

Proje Yürütücüsü
BTÜ Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

1. PROJENİN KAPSAMI - AMACI:

Bu proje Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Kent Konseyi, Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü ve Bursa Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü ortaklığı ile Ar-Ge'ye Kamu Kurumu ile Yapılan Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında gerçekleştirilmektedir. Kamusal kullanıma yönelik ve vatandaşın yoğun biçimde kullanmakta olduğu mekânların tasarımlarının iyileştirilmesine yönelik olarak vatandaş katılımını önceleyen bir anlayışla ve tüm kentli bileşenlerin katılımıyla doğrudan kullanıcı ihtiyaçlarını esas alan bir model geliştirilmesi, bu modelin katılımcı bir tasarım süreci tanımlaması ve oluşturulan modelin benzer nitelikteki kamusal mekânların iyileştirme projelerinde kullanılmasının sağlanması bilimsel araştırma projesinin amacını oluşturmaktadır.

Proje amacının belirlenmesinin ardından BKK Genel Sekreteri'nin ihtiyaç belirtmesi üzerine bu kapsamda oluşturulacak modelin ilk uygulama alanı olarak Merinos Parkı içerisinde yer alan Bursa Kent Konseyi yerleşkesinin belirlenmesi ve mekânsal iyileştirme projesinin oluşturulmasına karar verilmiştir. Konsey'in kapalı alanlarının kullanıcıları tarafından daha etkin kullanılması, ihtiyaç duyulan mekânsal gerekliliklere yönelik çözümler üretilmesi; Konsey'in kullanabileceği açık alandaki mekânların niteliğinin artırılması, park içinde ve kentsel ölçekte Bursa Kent Konseyi'ne dair mekânsal farkındalığın artırılmasına yönelik çözümlerin geliştirilmesi; tasarım projesinin Konsey'in tüm kullanıcı bileşenleri (çalışanlar, kolaylaştırıcılar, gönüllüler, konsey bünyesindeki meclislerin üyeleri, potansiyel gönüllü vatandaşlar,...), akademisyenler, tasarım (mimarlık, peyzaj mimarlığı, vb...) öğrencilerinin dahil olduğu katılımcı bir tasarım süreciyle oluşturulması bilimsel araştırma projesinin kapsamını oluşturmaktadır.

KAT-MEK Protokol İmza Töreni

Bu doğrultuda 15.04.2025 tarihinde Bursa Uludağ Üniversitesi (BUÜ), Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Teknik Üniversitesi (BTÜ) ve Bursa Kent Konseyi arasında paydaşlar adına BUÜ Rektörü Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, BTÜ Rektörü Prof. Dr. Naci Çağlar, Bursa Büyükşehir Belediyesi Dış İlişkiler Daire Başkanı Pınar Işıkyıldız ve Bursa Kent Konseyi Başkanı Prof. Dr. Ertuğrul Aksoy tarafından iş birliği protokolü imzalanmıştır. Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlük Salonunda gerçekleşen imza törenine tüm paydaşların temsilcileri ve proje yürütücüleri katılmıştır (Foto-1).

İmzalanan protokole göre Bursa Uludağ Üniversitesi ve Bursa Teknik Üniversitesi araştırmanın akademik sorumluluğunu üstlenmektedir. Bu kapsamda yöntem

kurgusunun oluşturulması, akademisyenler, lisans ve lisansüstü öğrencilerin katkılarıyla tasarım atölyelerinin yürütülmesi ve bu atölyelerin sonucunda avan tasarım projesinin oluşturulması gerçekleştirilecektir. Bursa Büyükşehir Belediyesi ortaya çıkarılan tasarım projesinin uygulama projesine dönüştürülmesi ve projenin yerinde uygulanması ile yükümlüdür. Bursa Kent Konseyi ise sürecin katılımcı bir yöntemle ilerletilebilmesi için tasarım ekibi – yerel yönetim – vatandaş (Konsey gönüllüleri, meclis ve çalışma grubu üyeleri..) arasındaki koordinasyonu sağlamak ve yürütülecek çalıştay, atölye vb. etkinliklerin lojistik organizasyonunu gerçekleştirmek konularından sorumludur.

2. PROJE EKİBİ:

Katılımcı tasarım yaklaşımı ile yürütülen tasarım sürecinde farklı aşamalarda kullanıcının yani vatandaşın tasarım sürecine dahil olması hedeflenmiştir. Bu amaçla süreç boyunca anket, çalıştay, kolokyum vb. yöntemlerle kullanıcıların tasarım sürecine ilişkin yorum ve katkıları alınmıştır. Toplanan veriler projenin ihtiyaç programının oluşturulması, mekân kurgusunun organizasyonu, oluşturulan tasarım alternatiflerinin iyileştirilmesi gibi aşamalarda kullanılmıştır.

Projenin hem katılımcı yapısı, hem de bir araştırma projesi olması nedeniyle farklı disiplinlerden lisans ve lisansüstü öğrencilerinden oluşan bir tasarım ekibi oluşturulmuştur. Projenin paydaşları olan Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü ve Bursa Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğrencilerine yönelik olarak yapılan açık çağrıya (Şekil-1) yapılan başvurular sonucunda tamamıyla gönüllülük esasına dayanarak Tasarım Ekibinin üyeleri belirlenmiştir. Buna göre Tasarım Ekibi üyeleri ve uzmanlık / eğitim alanları şu şekildedir¹:

1. Arda Aytekin – Mimarlık – Lisans Mezunu
2. Ahsen Betül İlhan – Mimarlık – Yüksek Lisans Öğrencisi
3. Asiye Nur Pişkin – Peyzaj Mimarlığı – Lisans Mezunu
4. Ayşe Barutçu – Mimarlık – Yüksek Lisans Mezunu
5. Ayşenur Özkan – Peyzaj Mimarlığı – Lisans Öğrencisi
6. Cansu Kılıç – Mimarlık – Lisans Öğrencisi
7. Dilara Pala – Mimarlık – Yüksek Lisans Öğrencisi
8. Ebru Ulaş Sarıaydın – Mimarlık – Doktora Mezunu

9. Filiz Acar Rıza – Peyzaj Mimarlığı – Yüksek Lisans Mezunu
10. Hüseyin Tarhan – Peyzaj Mimarlığı – Lisans Öğrencisi
11. İrem Sezen – Mimarlık – Yüksek Lisans Öğrencisi
12. Kaan Akçaalan – Mimarlık – Lisans Mezunu
13. Rümeysa Aydın – Peyzaj Mimarlığı – Lisans Öğrencisi
14. Rümeysa Nur Gel – Peyzaj Mimarlığı – Lisans Öğrencisi
15. Şule Durak – Mimarlık – Lisans Öğrencisi
16. Yasemin Bal – Mimarlık – Doktora Öğrencisi

Bilimsel Araştırma Projesinin Koordinatörlüğü ve Bursa Uludağ Üniversitesi adına yürütücülüğü Doç. Dr. Sebla Arın Ensarioğlu; Bursa Teknik Üniversitesi adına yürütücülüğü Prof. Dr. Gül Sayan Atanur tarafından gerçekleştirilmiştir.

¹Katılımcı isimleri alfabetik olarak sıralanmıştır.

Şekil 1: KAT-MEK Katılımcı Tasarım Çalıştayı Posterini

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

KATILIMCI TASARIM ÇALIŞTAYI

MİMARLIK [BUÜ]
PEYZAJ MİMARLIĞI [BTÜ]

DAHA NİTELİKLİ BİR YAPILI ÇEVRE İÇİN BİRLİKTE TASARLA!

Katılımcılar
Akademisyenler
Lisans 3. - 4. Sınıf Öğrencileri
Lisansüstü Öğrencileri
Bursa Kent Konseyi Çalışanları
Bursa Kent Konseyi Gönüllüleri

Süreç
24 Mart - 11 Nisan 2025: Öğrenci Başvuruları
19 Nisan - 22 Mayıs 2025: Çalıştay ve Atölyeler
24 Mayıs 2025: Kolokyum

Yöntem

- Kullanıcılar + Tasarımcılar ile ortak ön tasarım çalıştayı
 - Tasarım Ekipleri
[lisans + lisansüstü öğrenciler + akademisyenler]
ile tasarım atölyeleri [yüzyüze - online]
- Tasarım değerlendirme buluşmaları
[Kullanıcılar + Tasarımcılar]
 - Kolokyum

Başvuru Adresi
katmekbursa@gmail.com
[kısa özgeçmişiniz ile başvurabilirsiniz]

Detaylı Bilgi İçin: Doç. Dr. Sebla ARIN ENSARİOĞLU [BUÜ]
Prof. Dr. Gül SAYAN ATANUR [BTÜ]

3. YERLEŞKENİN KONUMU VE ÖNEMİ

Sümerbank Merinos Yünlü Dokuma Fabrikası, Cumhuriyet dönemi sanayileşme hamlelerinin önemli bir sembolü olarak 1935 yılında temelleri atılan ve 1938'de Atatürk tarafından açılan bir endüstriyel yapıdır. Balkanlar ve Orta Doğu'nun en büyük yün ipliği fabrikası olarak tasarlanan yapı, Bursa'nın kuzeyinde 404.372 m²'lik bir alana yayılmıştır. Fabrika, merinos yünü işleme kapasitesi, enerji santrali, sosyal tesisleri ve lojmanları ile kendi kendine yeten bir yerleşkeye dönüşmüştür. Merinos Fabrikası, dönemin modern mimarlık anlayışını yansıtan betonarme yapı sistemine sahiptir. İplikخانه binası, Art-Deco etkileri taşıyan cephe düzenlemeleri, yatay hatlar ve şed çatı sistemi ile dikkat çekmektedir. Yapı, Alman firmaları tarafından projelendirilmiş ve dönemin teknolojik standartlarını yansıtan bir endüstriyel mimari örneğidir. Yerleşke içinde üretim binalarının yanı sıra, sosyal merkez, kreş, yemekhane, lojmanlar ve enerji santrali gibi birimler bulunmaktadır. Fabrika, gridal plan şeması ve yeşil bantlarla çevrili yapısıyla kentin organik dokusundan ayrılarak rasyonel bir organizasyon sergilemiştir (Şekil-2). 2000'li yıllarda özelleştirme sürecine giren fabrika, 2004 yılında tamamen kapatılmış ve Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir. Yerleşke, "Bursa Atatürk Kültür Merkezi ve Merinos Kültür Parkı" projesi kapsamında dönüştürülmüştür. Bu süreçte, Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 11 yapı tescillenmiş ve koruma altına alınmıştır. Yeniden işlevlendirme projesi, endüstri mirasını koruyarak kente kültürel ve sosyal bir kimlik kazandırmayı hedeflemiştir.²

Şekil 2: Bursa Merinos İplik ve Dokuma Fabrikası Restorasyon Öncesi Yerleşimi. 1. Dokuma İplik İşletmesi 2. Güç Merkezi 3. Müdür Evi 4. Tabldot 5. Puantörlük 6. Su Kulesi 7. Soğutma Kulesi 8. Ham Madde Ambarları 9. Salaş Ambarları 10. İşçi Yemekhanesi 11. Kreş 12. Dokuma-Apre İşletmesi 13. Hazır Giyim İşletmesi 14. Lojman 15. Lokal 16. Misafirhane³

²Ağan, A. (2024). Bir Cumhuriyet Dönemi Endüstri Yapısı/Yerleşkesinin Dönüşümü: Sümerbank Merinos Yünlü Dokuma Fabrikası Örneği. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 11(111), 1838-1852.

³Küçüközdemir Aydın, A. (2016). Bursa Merinos İplik ve Dokuma Fabrikası'nın Yeniden İşlevlendirilmesinin Uygulama ve Kullanımına Yönelik Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gebze Teknik Üniversitesi.

Merinos Fabrikası'nın ana yapısı, kültür merkezi olarak dönüştürülürken orijinal mimari öğeler korunmaya çalışılmıştır. İplikhane binası, konservatuvar, sanat galerileri, müze ve satış alanları gibi işlevlere ayrılmıştır. Yapının cephelerinde ve çatı sisteminde yapılan müdahaleler, modern ihtiyaçlara cevap verirken tarihi dokuyu vurgulamayı amaçlamıştır. Örneğin, pencere boyutları yeniden düzenlenmiş ve cephe kaplamaları güncellenmiştir. Ayrıca, yapı içinde

oluşturulan "iç sokak" ve sanat galerileri, mekânsal esneklik sağlamıştır.⁴

Restorasyon sürecinde, endüstriyel mirasın korunması ve çağdaş ihtiyaçlara cevap verecek şekilde dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Dokuma İplik İşletmesi binası, Atatürk Kültür-Sanat Merkezi'ne dönüştürülmüş; içinde sergi salonları, konservatuvar, tekstil ve göç müzeleri yer almıştır. Güç Merkezi, Enerji Müzesi olarak düzenlenmiş; orijinal türbinler,

kazanlar ve pompalar sergilenmiştir. Müdür Evi, restoran; Tabldot Binası ise nikah salonu olarak işlevlendirilmiştir. Ayrıca, Puantörlük binası rekonstrüksiyon yöntemiyle taşınmış ve restoran olarak kullanıma açılmıştır. Proje kapsamında mevcut yapılara ek olarak yeni inşa edilen Atatürk Kongre Merkezi, modern bir kültür kompleksi olarak tasarlanmıştır. Açık alanlar ise rekreasyon amaçlı düzenlenmiş; yürüyüş yolları, oturma alanları, çocuk oyun parkları ve göletler eklenmiştir.⁵

Şekil 3: Bursa Merinos İplik ve Dokuma Fabrikası (Bursa Merinos Atatürk Kültür Merkezi ve Parkı) Restorasyon Sonrası Yerleşimi. 1. Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi, Tekstil ve Göç Tarihi Müzesi 2. Enerji Müzesi 3. Restoran 4. Nikah Dairesi 5. Restoran 6. Seyir Kulesi 7. Kafeterya 8. Otopark-Açık Sergi Alanı 9. Atatürk Kongre Merkezi 10. Restoran 11. Kafeterya 12. Gölet 13. Afet Yönetim ve Açık Gösteri 14. Çocuk Oyun Alanı.⁶

⁴Alagöz, M. (2017). Eskimiş Endüstri Alanlarına Kentsel Değeri Artırma Adına İşlev Kazandırma - Bursa Merinos Kültür Merkezi ve Parkı. Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi, 10, 220-237.

⁵Küçüközdemir Aydın, A. (2016). Bursa Merinos İplik ve Dokuma Fabrikası'nın Yeniden İşlevlendirilmesinin Uygulama ve Kullanımına Yönelik Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gebze Teknik Üniversitesi.

⁶A.g.e.

Merinos yerleşkesinin dönüşümü, Bursa'ya 208.000 m²'lik bir kent parkı kazandırmıştır. Park içinde yeşil alanlar, göletler, bisiklet yolları ve rekreasyon alanları tasarlanmıştır. Proje, kentsel değeri artırarak Bursa'nın merkezinde sosyal ve kültürel bir odak noktası yaratmıştır. Ancak, dokuma fabrikasının yıkılarak acil toplanma alanına dönüştürülmesi ve bazı orijinal ekipmanların kaybedilmesi eleştiri konusu olmuştur.⁷

Sümerbank Merinos Fabrikası'nın Bursa Merinos AKKM'ye dönüşümü, endüstri mirasının korunarak kente kazandırılmasının önemli bir örneğidir. Proje, tarihi yapıları yaşatarak kentsel belleği canlı tutmayı hedeflemiş, ancak uygulamada bazı orijinal detayların kaybedildiği görülmüştür. Bu dönüşüm, endüstriyel yapıların korunması ve yeniden işlevlendirilmesi konusunda Türkiye'deki yaklaşımları yansıtan karmaşık bir süreci ortaya koymaktadır.

4. PİLOT ÇALIŞMA ALANI: BURSA KENT KONSEYİ

Kent Konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmek amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

Kent Konseyi'nin görevleri arasında:

- Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, kentlilik bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması, bu alanda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik temel stratejilerin belirlenmesinde, uygulanmasında ve izlenmesinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasını sağlamak,
- Kentin doğası, tarihi, kültürel mirası, turizm değerlerinin korunması ve bu değerlerin sosyo-ekonomik yaşantısı ile bütünleşecek nitelikteki stratejilerin belirlenmesi ve aktarılmasını sağlamak,
- Katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirerek sivil toplumun kurumsallaşmasına katkı sağlamak,
- Halk ile birlikte kentsel öncelikleri belirleyerek bunu kamuoyu, karar alıcılar ve uygulayıcılarla paylaşmak bulunmaktadır.⁸

Bursa Kent Konseyi yapılanmasının başlangıcı Yerel Gündem 21 sürecine dayanmaktadır. 1 Aralık 1995'te Bursa Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliği, 2 Temmuz 1996'da BŞB Meclis kararıyla Yerel Gündem 21 Şube Müdürlüğü kurulmuş, 11 Eylül 1996'da Heykel'de bulunan YG21 Hemşehri Evi açılmıştır. 1 Ekim 2009 tarihi itibarıyla Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliği çalışmaları Bursa Kent Konseyi bünyesine taşınmıştır. 2010 yılında Merinos AKKM'nin açılmasının ardından Bursa Kent Konseyi Merinos Yerleşkesi'nde faaliyetlerine devam etmiştir.⁹

Merinos AKKM öncelikle bir kültür ve kongre merkezi olarak tasarlanmış olup, eski dokuma fabrikasının bulunduğu bölümler bu işlevlere destek verecek yan birimlerin kullanımına uygun olacak biçimde, belli bir standart mekân kurgusunu sağlayacak nitelikte restore edilmiştir. Ancak zaman içerisinde Büyükşehir Belediyesi yapılanması içerisindeki farklı birimlerin ihtiyaçları doğrultusunda bölümlenerek parçacıl olarak bu birimlerin kullanımına tahsis edilmiştir.

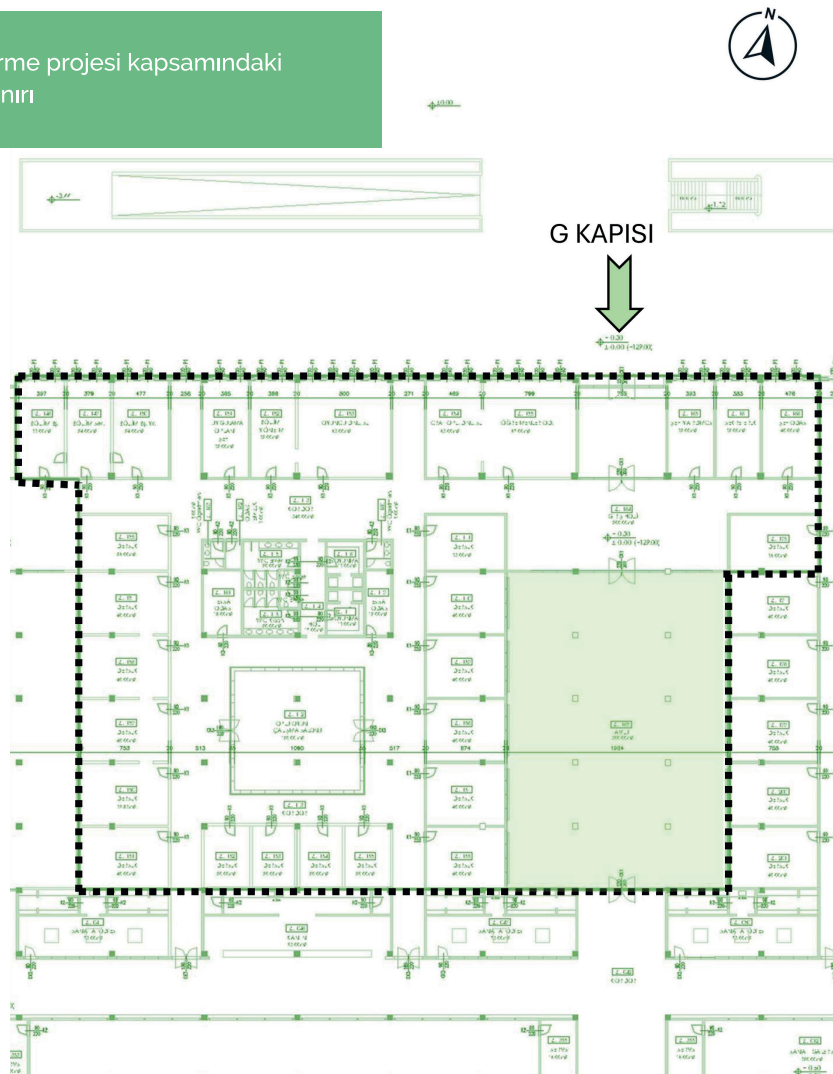
⁷Ağan, A. (2024). *Bir Cumhuriyet Dönemi Endüstri Yapısı/Yerleşkesinin Dönüşümü: Sümerbank Merinos Yünlü Dokuma Fabrikası Örneği*. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 11(111), 1838-1852.

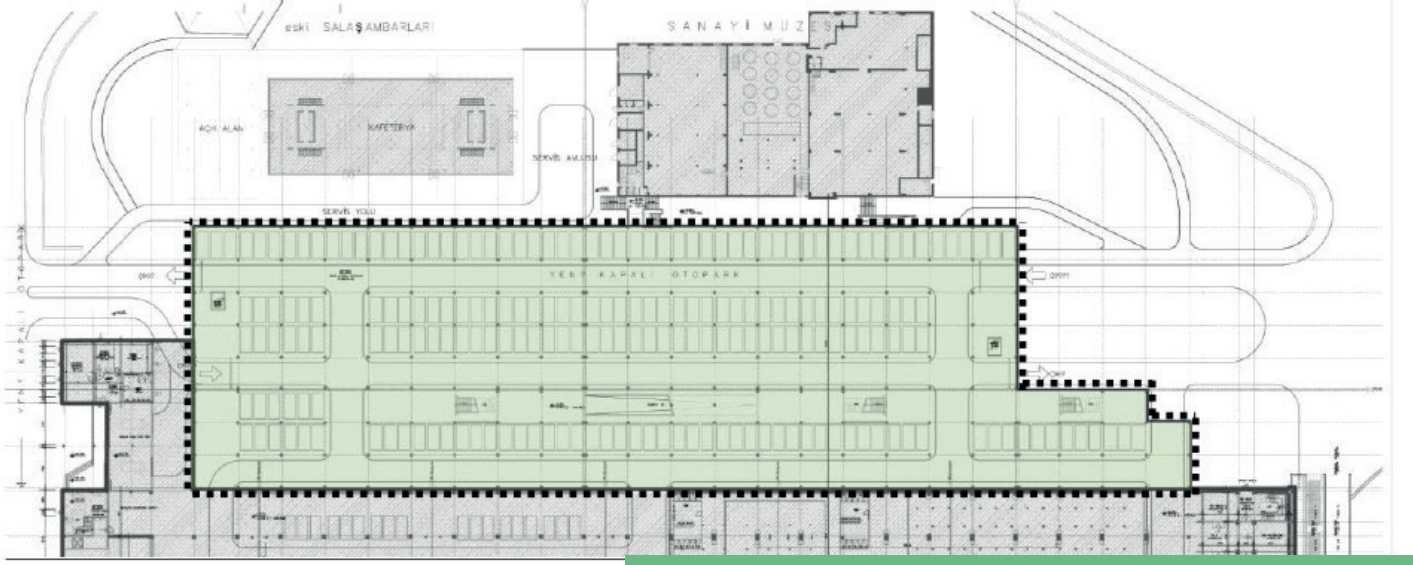
⁸<https://www.bursakentkonseyi.org.tr>

⁹A.g.e.

Bu araştırma kapsamında mekânsal iyileştirme projesi tasarlanacak olan bölüm Bursa Kent Konseyinin hali hazırda kullanmakta olduğu yaklaşık 2100 metrekarelik kapalı alan, 530 metrekarelik iç avlu - yarı açık alan (Şekil-4) ve restorasyon projesinde açık sergi alanı olarak belirlenmiş olan ancak günümüzde otopark olarak kullanılan fakat kullanım amacı dışına çıkmadığı için zemin döşemesiyle ilgili ciddi yıpranma problemleri taşıyan ve yeniden vatandaşın kullanımına kazandırılması hedeflenen yaklaşık 8000 metrekarelik açık alandan oluşmaktadır.

Şekil 4: Mekânsal iyileştirme projesi kapsamındaki kapalı ve yarı açık alan sınırı

Şekil 5: Mekânsal iyileştirme projesi kapsamındaki açık alan sınırı

5. BİR KATILIM ORTAMI OLARAK YEREL YÖNETİMDE SİVİL İNİSİYATİFİN YERİ – ULUSLARARASI ÖRNEKLER

Günümüzde yerel yönetim süreçlerine vatandaş katılımını sağlamak son derece önemli hale gelmiştir. Uluslararası ortamda bu amaçla kent konseyi ve benzeri sivil inisiyatiflerin varlığı, vatandaşın söz konusu katılımcı süreçlere dahil olabileceği, sesini duyurabileceği, kenti paylaştığı diğer paydaşlarla buluşabileceği bir platform yaratmak adına önem taşımaktadır. Bu organizasyonel yapının, mekânsal anlamda da desteklenmesi, eşitlikçi ve demokratik bir katılım ortamı sunması işleyişin sağlıklı bir biçimde sürdürülebilmesi adına elzemdir.

Bursa Kent Konseyi'nin yer aldığı yerleşke, önceki bölümlerde belirtildiği üzere bir endüstriyel

miras yapısının yeniden işlevlendirilmesi ile oluşturulmuştur. Bu durum mekânsal düzenleme anlamında birtakım kısıtlamalar ortaya koymaktadır. Bu nedenle tasarım geliştirme aşamasına geçmeden önce benzer nitelikte sivil etkileşim ortamları sunan ve yeniden işlevlendirilen yapıları kendine mekân edinmiş örnekler incelenmiştir. Bunun yanı sıra dijital teknolojilerin günümüzde ulaştığı nokta vatandaş katılımının yaygın ve kolay hale getirilebilmesi için mekânsal dijital adaptasyonun gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Bu nedenle incelenen örnekler arasında dijital teknolojinin vatandaş katılımını desteklemek adına kullanıldığı örneklerle de yer verilmiştir.

5.1. Lambeth Council - "Participation Hub" (Londra)

Lambeth Belediyesi'nin katılımcı yönetim anlayışı doğrultusunda yeniden işlevlendirilen bu kamusal yapı Cartwright Pickard Mimarlık Ofisi tarafından tasarlanmış olup, "RIBA London Award 2019" tasarım ödülü sahibidir. Eski bir kütüphane binasından dönüştürülmüş olan binada yerel yönetimin kullanmakta olduğu ofis birimlerinin yanı sıra, vatandaşların kullanımına sunulmuş ve katılımı destekleyen mekânlara da yer verilmiştir. Bu amaçla modüler mobilyalar ve taşınabilir duvar sistemleri kullanılarak gerektiğinde hızlı biçimde mekân dönüşüm sağlanması mümkün kılınmış; yuvarlak masa düzenleri, dijital araçlarla desteklenmiş interaktif tartışma odaları ile kullanıcılar arasındaki etkileşimin üst düzeye taşınması sağlanmıştır¹⁰ (Şekil-6).

Şekil 6: "Lambeth Council" iç mekân organizasyonu¹¹

5.2. Kopenhag – "BLOX" (Danimarka Demokrasi Laboratuvarı)

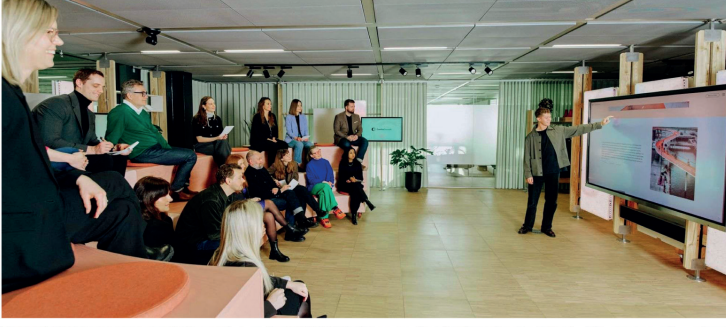
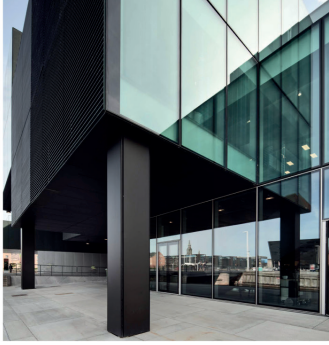
Mimari projesi OMA Mimarlık Ofisine ait olan ve 2018 yılında kullanıma açılan BLOX, Kopenhag'ın merkezi liman bölgesinde bulunan çok işlevli bir binadır. BLOX ve çevresindeki tüm etkinlikler kent yaşamı, mimarlık ve sürdürülebilirlik üzerine odaklanmaktadır. Danimarka Mimarlık Merkezi, Danimarka Tasarım Merkezi ve "Creative Denmark" gibi bu konularda etkinlik gösteren çok sayıda oluşumu bünyesinde barındıran BLOX, farklı disiplinler arasında iş birliğini teşvik etmeyi ve kentlerin geleceği etrafında gelişen tartışmalara profesyonellerle birlikte halkı da dahil

etmeyi amaçlamaktadır. Paneller, sergiler, atölyeler ve turlar aracılığıyla, binada gerçekleşen etkinliklere ve tartışmalara her yıl 250.000'nin üzerinde vatandaş katılım sağlamaktadır.

Mekânın istenilen katılım ortamını oluşturabilmesi için farklı etkinlik biçimlerine hızla adapte olmasını sağlayacak hareketli duvar sistemleri oluşturulmuş, bu sayede kullanım esnasında kısa bir süre içerisinde "açık forum" düzeninden "atölye" düzenine geçilebilmesine imkân sağlanmıştır. Dijital katılımın desteklenmesi adına

¹⁰<https://www.archdaily.com/976652/lambeth-civic-quarter-cartwright-pickard-architects>

¹¹A.g.e.

Şekil 7: BLOX iç ve dış mekân düzenlemeleri¹²

LED panelli interaktif duvar sistemleri kullanılmıştır. Projede yalnızca mekân içerisindeki kullanıcıların etkileşimi değil, vatandaşın kentle kurduğu etkileşim de önemsenmiş ve bu doğrultuda tasarım kararları alınmıştır. Bunun bir uzantısı olarak zemin kotunda şeffaf dış cephe uygulaması ile bir nevi "demokrasi vitrini" oluşturulmuş ve yoldan geçenlerin konsey tartışmalarını görebileceği geçirgen bir ortam

yaratılmıştır. Ayrıca binanın uzantısı olarak nehir üzerine inşa edilmiş köprü ile kentle fiziksel ve sembolik bir bağ kurulmuştur. Yapının kentle buluştuğu ara kesitte tasarlanan açık alan düzenlemesi her yaştan kullanıcının buluşmasını sağlamaktadır. Çocuklar tarafından oyun parkı olarak kullanılan bu alan, yetişkinler için ise bir tür kentsel amfi olarak işlev görmektedir¹³ (Şekil-7).

5.3. Amsterdam – "Pakhuis de Zwijger" (Kent Enstitüsü)

Restorasyon projesi Mimar André van Stigt'e ait olan ve 2006 yılından beri kullanılan "Pakhuis de Zwijger" (Kent Enstitüsü), 1930'larda endüstriyel soğuk hava deposu olarak kullanılan yapının dönüştürülmesi ile oluşturulmuştur. Sosyal inovasyon ve yaratıcılık platformu olarak tanımlanan yapı, insanları bir araya getirmeye ve daha sürdürülebilir, adil ve geleceğe hazır bir toplumun gelişimine katkıda bulunan projeleri hayata geçirmeye odaklanan ulusal ve küresel bir platform sunmaktadır.

İç mekân "Living Lab" (yaşayan laboratuvar) konseptiyle tasarlanmış olup sürekli değişen modüler mobilyalar (tekerlekli / hareketli sandalyeler, manyetik duvar panelleri) ile farklı kullanım biçimlerine imkân tanımaktadır. Mutfak bölümünün entegre edildiği toplantı salonu yaratıcı ve işbirlikçi iletişim biçimlerini teşvik etmektedir. Yemek ritüelinin birleştirici, eşitleyici etkisini kullanarak katılımcılar yerel yemekler eşliğinde (hazırlayarak, birbirleriyle paylaşarak) diyalog kurma imkânı bulmaktadırlar (Şekil-8).

¹²<https://www.archdaily.com/893920/blox-oma-ellen-van-loon>

¹³A.g.e.

Şekil 8: Pakhuis de Zwijger iç ve dış mekân kullanımı¹⁴

Pakhuis de Zwijger, herkes için erişilebilir, bağımsız ve güvenli bir kamusal buluşma alanı sunmaktadır. Diyalogu bir iletişim biçimi olarak benimseyen, güçlü bir çevrimiçi ortama sahip çağdaş bir "konuşan ev" olarak tanımlanan bu platformda sanatçılar ve tasarımcılar, bilim insanları, politika yapımcılar, uygulayıcılar ve vatandaşlar tüm çeşitlilikleriyle bir araya gelmektedir. Birlikte geleceğin şehir ve metropol bölgesi üzerine tartıştıkları, bu tartışmaların sonuçlarını günlük uygulamalarla karşılaştırdıkları ve mevcut politika ve gerçekliklere alternatif ürettikleri bir yerdir.¹⁵

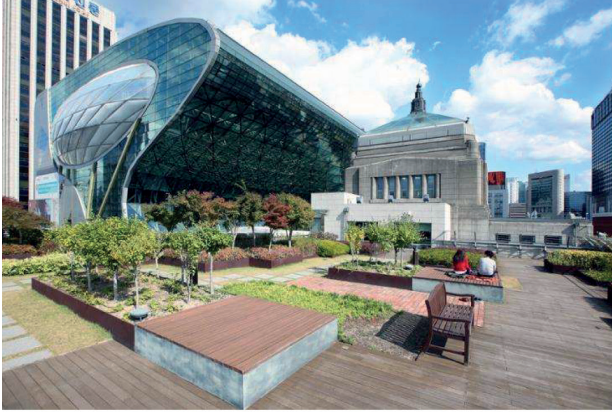
5.4. Seul – "Citizen Hall"

Mimari projesi IARC Architects tarafından yapılan 2013'ten beri kullanılmakta olan Seul Belediye Binası bir katılım merkezi olarak tasarlanmıştır. Binanın her detayı vatandaş katılımını üst düzeye taşımaya odaklanmış durumdadır. Sürdürülebilirlik anlayışıyla hayata geçirilen yeşil uygulamalar hem bu anlamda farkındalık yaratma, hem de sivil vatandaşlar için bu kamu yapısını bir çekim alanına dönüştürme amacını taşımaktadır (Şekil-9).

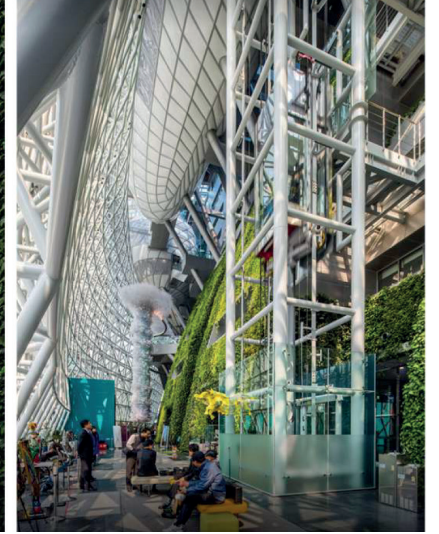
Yapının teknoloji ile entegrasyonu da yine vatandaş katılımına destek verecek şekilde gerçekleştirilmiştir. Yapay zekâ destekli simultane çeviri kulaklıkları yedi farklı dilde hizmet vermekte bu sayede metropoliten yaşamın bir parçası olan farklı etnik grupların kapsayıcılık anlayışıyla katılımcı süreçlere dahil edilmesini sağlamaktadır. Dokunmatik masalar ile anlık oylama ve veri görselleştirmelerine imkân

tanınmaktadır. "Smart Seul" Sergi Salonu dijital ortamda vatandaşın kenti farklı boyutlarda algılamasına, kente dair sorunları içselleştirmesine ve bunların giderilmesine yönelik çözüm üretme süreçlerine dahil olmalarına olanak sunmaktadır¹⁷⁻¹⁸ (Şekil-10).

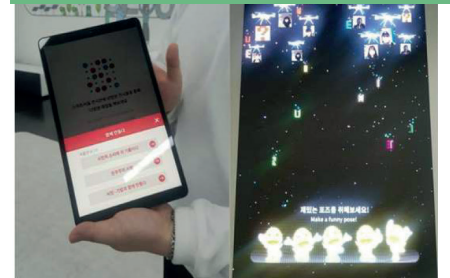
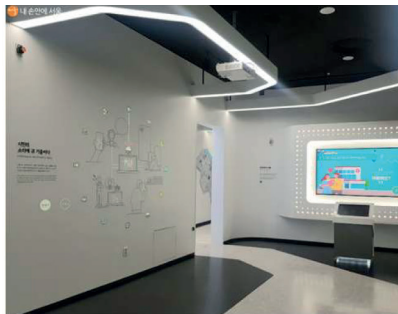
¹⁴<https://dezwijger.nl/about-us-en>
¹⁵A.g.e.

Şekil 9: Seul Citizen Hall - yeşil uygulamalar¹⁶

Şekil 10: Smart Seoul Sergi Salonu¹⁹

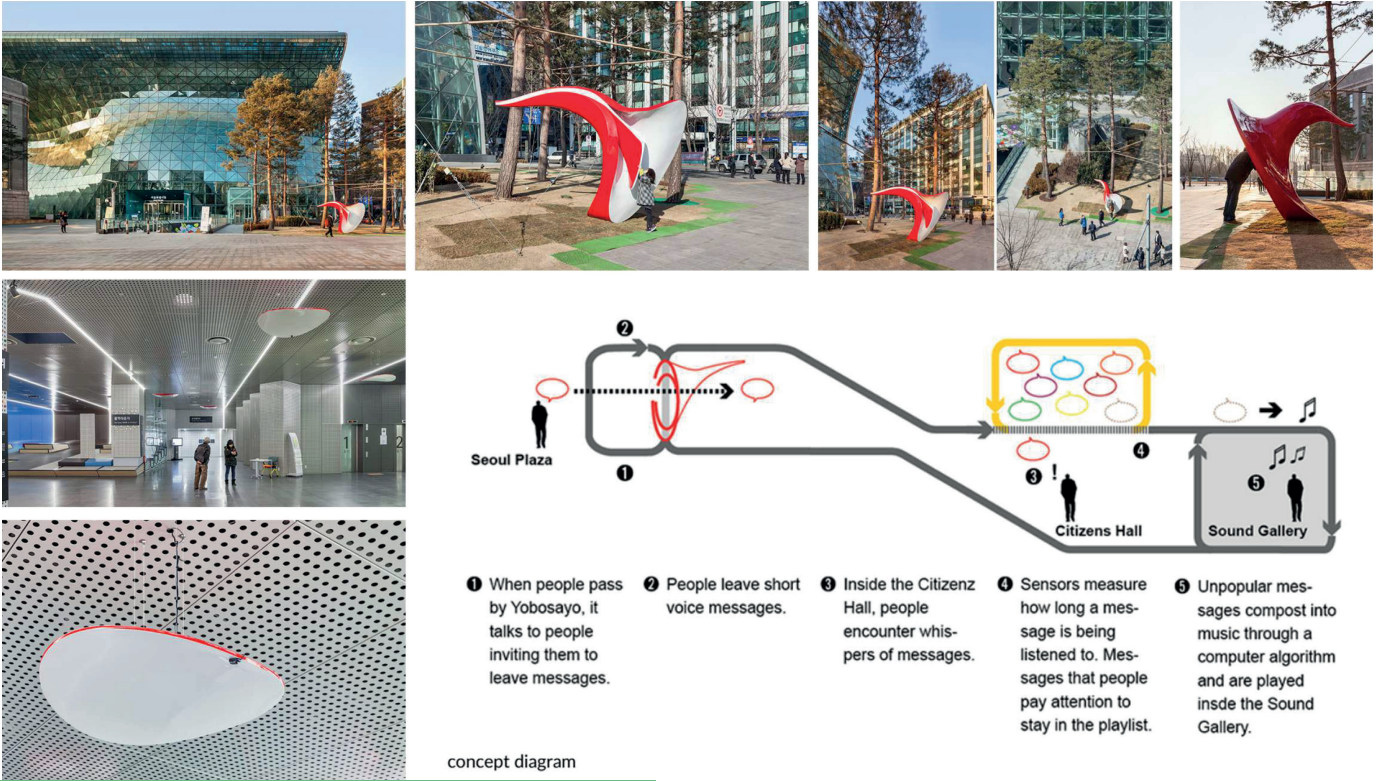
¹⁶<https://www.archdaily.com/457570/seoul-new-city-hall-iarc-architects>

¹⁷<https://www.archdaily.com/190926/in-progress-seoul-new-city-hall-iarc-architects>

¹⁸<https://www.archdaily.com/457570/seoul-new-city-hall-iarc-architects>

¹⁹<https://mediahub.seoul.go.kr/archives/1301556>

Vatandaş katılımını eğlenceli ve interaktif hale getirmeye ve her yaştan, çevreden katılımı desteklemeye yönelik olarak Seul "Citizen Hall" açık alanı için tasarlanmış olan "Yoboseyo" katılımcı bir kamusal sanat işidir. Kamuya açık alandaki bir alıcı heykele dileyen herkes kente dair düşüncelerini/mesajlarını söyler, bu sesler yer altından geçen bir sistemle binayı içindeki bekleme alanları ve galerilere aktarılır. Reseptörler diğer vatandaşların hangi mesajlara daha fazla dikkat kesildiğini ve dinlediğini algılar, bu mesajlar bir yandan mekân içerisinde yayınlanmaya devam ederek, bir yandan ilgili birimlere iletilerek yönetim süreçlerinde değerlendirilir. İlgi görmeyen mesajlar ise dijital bir algoritmayla bir müzik parçasına dönüştürülüp ses galerisinde sergilenir²⁰ (Şekil-11). Bu kamusal sanat işi ile vatandaş katılımına yaratıcı bir açılım ortaya konmaktadır.

Şekil 11: Seul "Citizen Hall"- Açık hava kamusal sanat işi (Yoboseyo)²¹

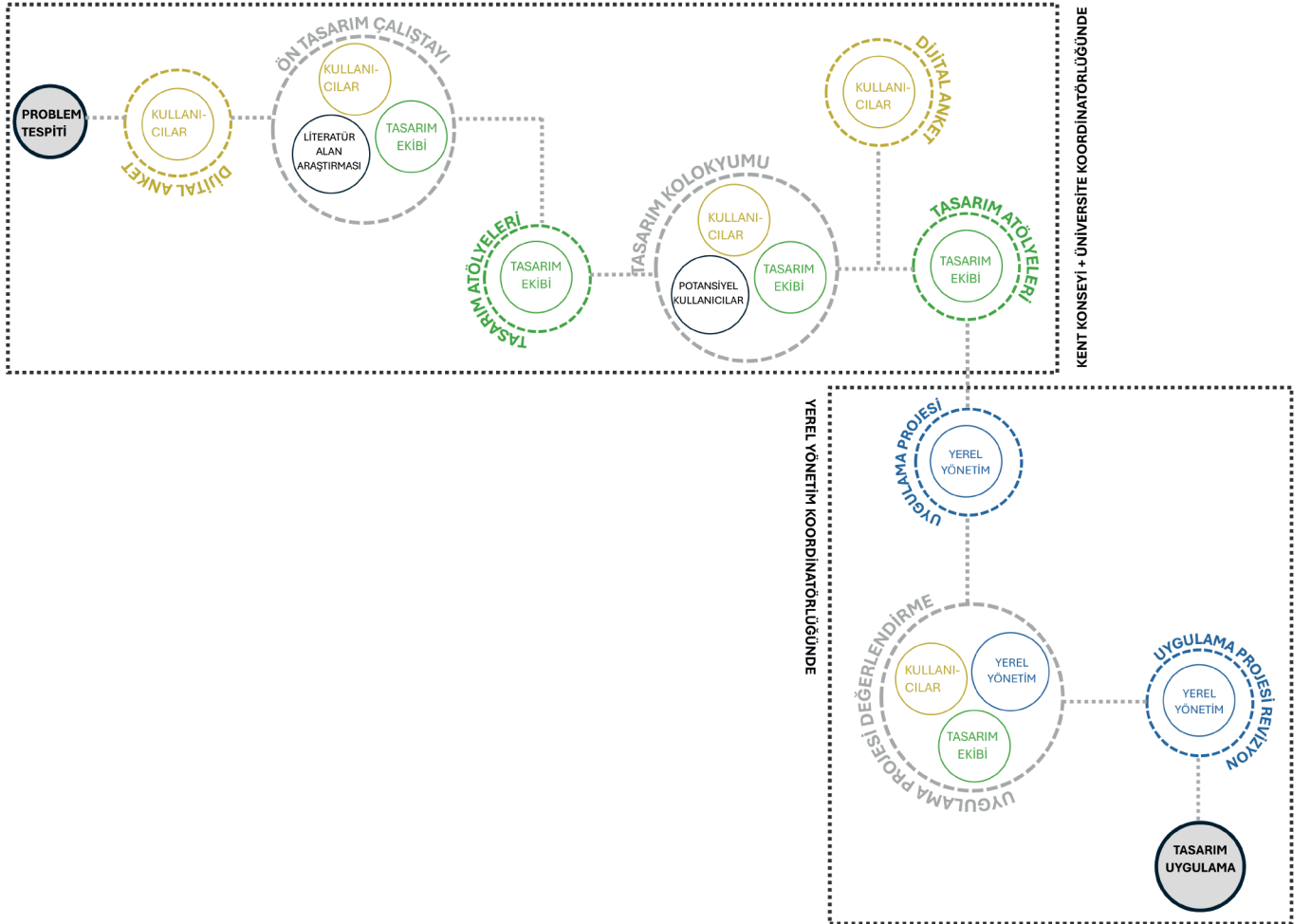
²¹<https://www.designboom.com/art/yoboseyo-participatory-public-artwork-for-seoul-citizens-hall/>

6. PİLOT ÇALIŞMA TASARIM SÜRECİNE YÖNELİK YÖNTEM KURGUSU:

"Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı (KAT-MEK): Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği" bilimsel araştırma projesi için 5 aşamadan oluşan bir yöntem kurgusu belirlenmiştir. Vatandaşın ve sivil toplumun kamusal alandaki görünürliğini arttırmayı esas alan Kent Konseyi için bir mekân tasarımı yapılırken bu sürecin de

olabildiğince katılımcı ve çok sesli bir yöntemle yürütülmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla her aşamada farklı yöntemler kullanılarak kentliler, kullanıcılar ve farklı disiplinlerden gelen tasarımcılar arasında bir iş birliği ortamı sağlanmıştır. Projenin süreç şeması ve süreç boyunca bileşenlerin katkıları Şekil-12'de görülmektedir.

Şekil 12: KAT-MEK Proje Süreç Şeması

6.1. 1. Aşama: Veri Toplama

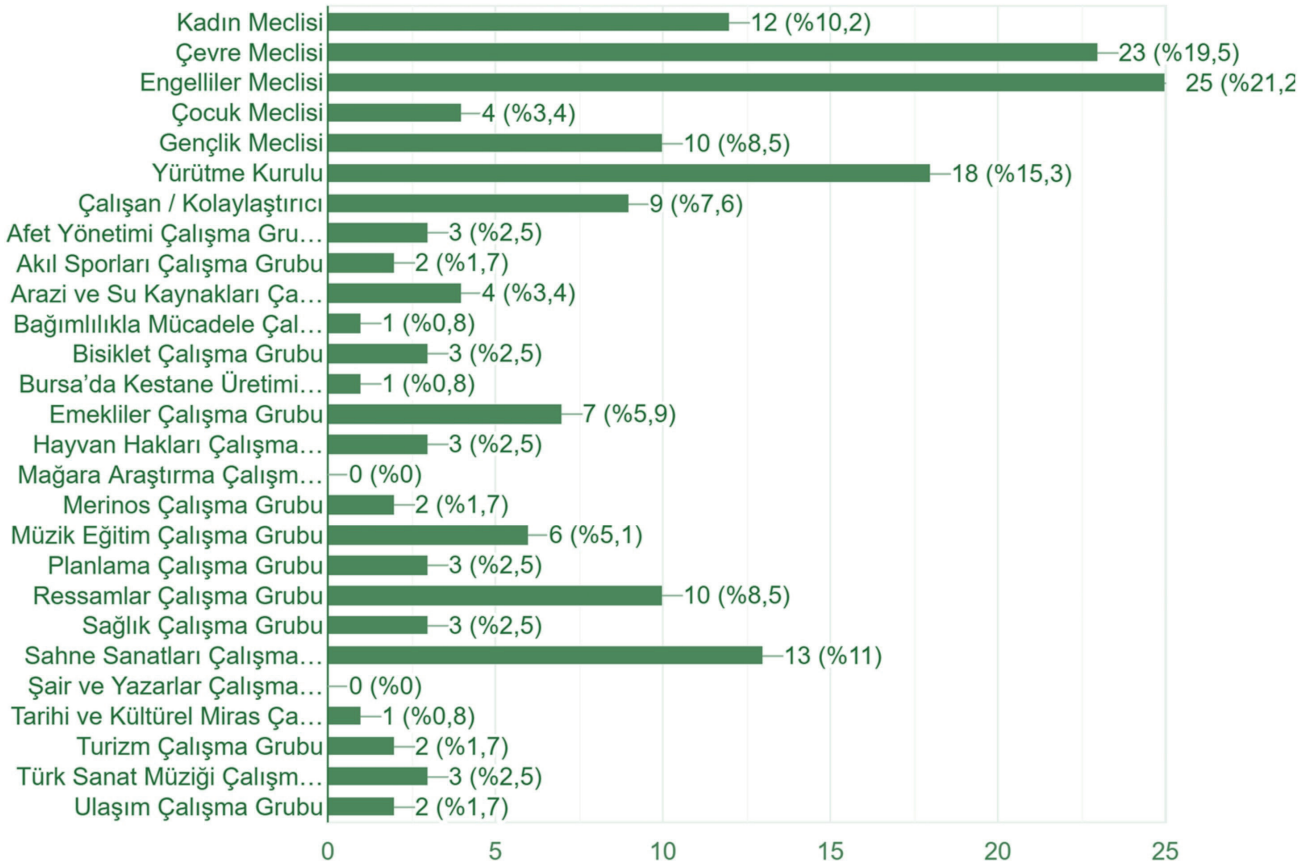
Mekânsal iyileştirme projesinin tasarımına geçilmeden önce ilk olarak kullanıcı ihtiyaçlarını ve mekânsal beklentilerini tespit etmek amacıyla dijital bir anket uygulanmıştır. Anketin uygulandığı tarih itibarıyla Bursa Kent Konseyi bünyesinde 5 Meclis, 20 Çalışma Grubu bulunmaktadır. Anket, tüm konsey gönüllüleri, meclis ve çalışma grubu üyeleri, çalışanlar, kolaylaştırıcılar, yürütme kurulu üyelerine; diğer bir deyişle Konsey'e ait mekânları kullanan tüm kullanıcılara açık olacak şekilde hayata geçirilmiştir. Farklı kanallardan yapılan duyurularla adı geçen tüm bileşenler ankete katılmaya davet edilmiştir. Bu sayede tüm kullanıcıların Konsey'in

mekânsal niteliklerine dair beklentileri, talepleri, mekânın olumlu ve olumsuz bulunan tarafları tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşmakta olup, uygulamaya geçilmeden önce BUÜ Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan onay belgesi alınmıştır.

Yapılan ankete Meclisler, Çalışma Grupları, Yürütme Kurulu ve Konsey çalışanlarından toplam 118 kişi katılım sağlamıştır. Katılımcıların Konsey'le ilişkilerine göre dağılımı Şekil-13'de görülmektedir.

Konseyin hangi bileşeninde yer alıyorsunuz?

118 yanıt

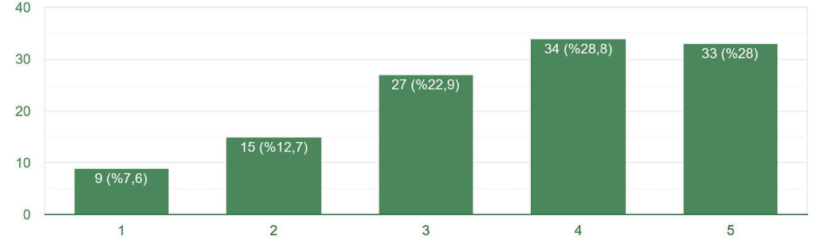
Şekil 13: KAT-MEK Dijital Anket katılımcı profili

Anket kapsamında katılımcılara mekân kalitesi, kullanıcı memnuniyeti, sosyal etkileşim ve iletişim, çevresel faktörler ve sürdürülebilirlik, güvenlik ve destek hizmetleri, tarihi doku, erişilebilirlik ve kapsayıcılık, dijital ve teknolojik altyapı başlıkları altında Likert ölçekli sorular yöneltilmiştir. Katılımcılar sorulara 1 (kesinlikle katılmıyorum) – 5 (kesinlikle katılıyorum) aralığında 1'den 5'e kadar puan vermişlerdir.

Mekân kalitesi ile ilgili sorulara verilen yanıtlar mekânın aydınlatma düzeyi, erişilebilirliği ve temizliği konusunda genel bir beğenin hâkim olduğunu; ancak mekân içindeki birimlerin işlevselliği ve mekânın Merinos yerleşkesi ve parkı içindeki algılanabilirliği konusunda memnuniyetsizlik düzeyinin diğer mekânsal etmenlere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (Şekil 14-15).

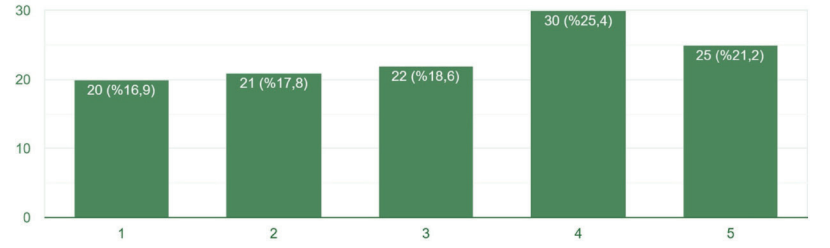
Mekânın aydınlatması yeterli ve uygundur.

118 yanıt

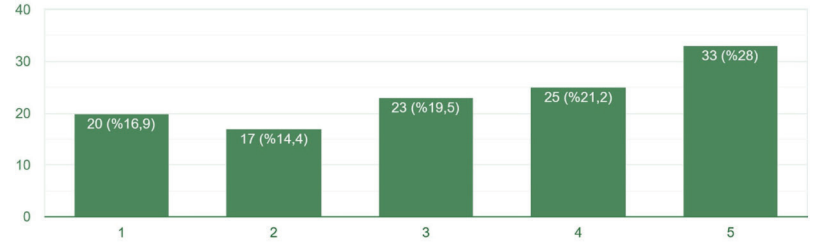
Mekân içindeki bölümler (oda, toplantı salonu, vb.) işlevsel ve kullanışlıdır.

118 yanıt

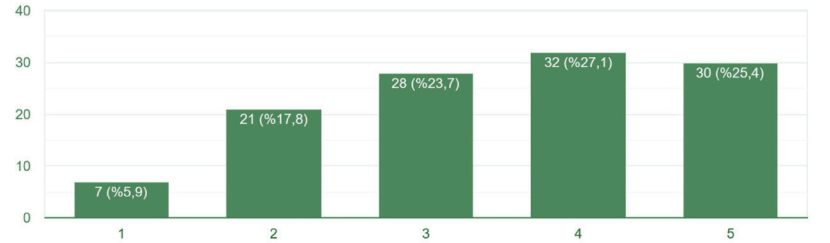
Mekânın Merinos Kompleksi içindeki konumu kolay algılanabilir durumdadır.

118 yanıt

Mekânın havalandırma sistemi konforlu bir ortam sağlar.

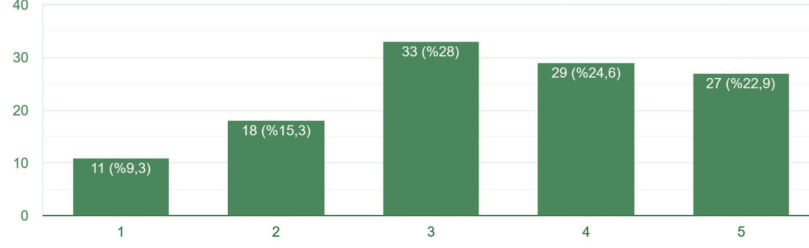
118 yanıt

Şekil 14: KAT-MEK Dijital Anket | Mekân Kalitesi soruları – katılımcı değerlendirmeleri - 1

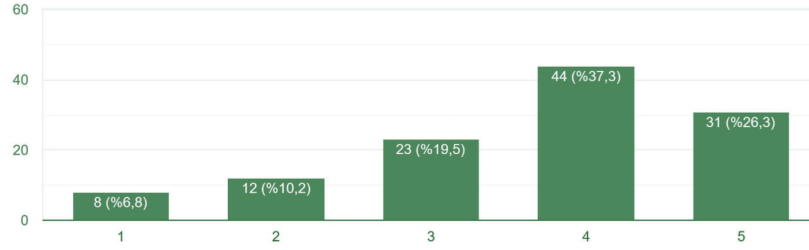
Mekânın akustik düzeni rahatsız edici gürültüyü engeller.

118 yanıt

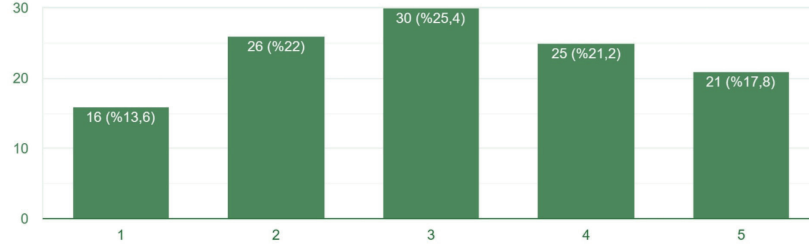
Mekân, engelli bireyler için erişilebilir bir tasarıma sahiptir.

118 yanıt

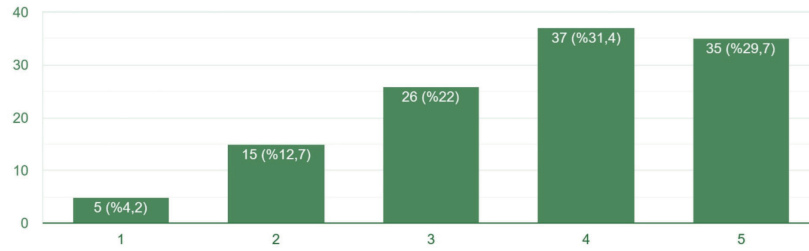
Mekânın renk ve malzeme seçimleri estetik açıdan tatmin edicidir.

118 yanıt

Mekânın temizliği ve bakımı yeterli düzeydedir.

118 yanıt

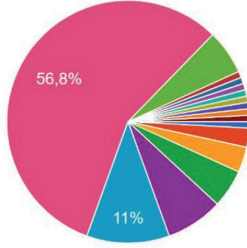

Şekil 15: KAT-MEK Dijital Anket | Mekân Kalitesi soruları – katılımcı değerlendirmeleri – 2

Kullanıcı memnuniyetini ölçmeye yönelik olarak sorulan sorular mekânın en beğenilen yönünün erişilebilirliği, en çok geliştirilmesi gerektiği düşünülen yönlerinin ise plan yerleşim düzeni, mekân içi yönlendiriciler ve açık alan kullanımı olduğunu göstermektedir (Şekil-16).

Mekânın en beğendiğiniz özelliği nedir?

118 yanıt

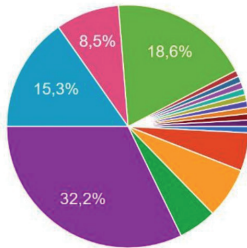
- Aydınlatma
- Renk ve malzeme seçimi
- Mobilya düzeni
- Havalandırma ve iklimlendirme
- Plan yerleşim düzeni
- Açık alan kullanımı
- Erişilebilirliği
- Mekân içi yönlendirme işaret ve elema...

▲ 1/2 ▼

- Büyük olması
- otopark sorunu olmayışı
- Ulaşım kolaylığı, ofis içi rahatalığı, tava...
- Çalışanların çözüm odaklı oluşu
- Kent içi ulaşımında merkezi olması
- Merkezde olması
- Genişliği
- Yönlendirmeler yetersiz, Görme engell...

Mekânın en çok geliştirilmesi gereken yönü nedir?

118 yanıt

- Aydınlatma
- Renk ve malzeme seçimi
- Mobilya düzeni
- Havalandırma ve iklimlendirme
- Plan yerleşim düzeni
- Açık alan kullanımı
- Erişilebilirliği
- Mekân içi yönlendirme işaret ve elema...

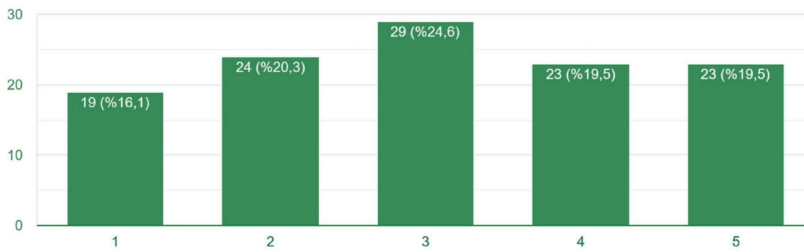
▲ 1/3 ▼

- Ses düzenekleri yetersiz veya eksik
- Bazı odalarda mesela camlı oda, mecl...
- Birden fazla seçenek olmalı
- Bina içi ve dışında engelli bireylerin ul...
- Hepsi
- Genel olarak erişilebilirlikte Bursa'nın...
- Toplumsal hizmet amacıyla kampüse...
- Aynı bir bölüm olduğu anlaşılamiyor.
- Toplantı salonunda tak çalıştır ses düzeninin olması gerekli.

Şekil 16: Kullanıcı Memnuniyeti – katılımcı değerlendirmeleri-1

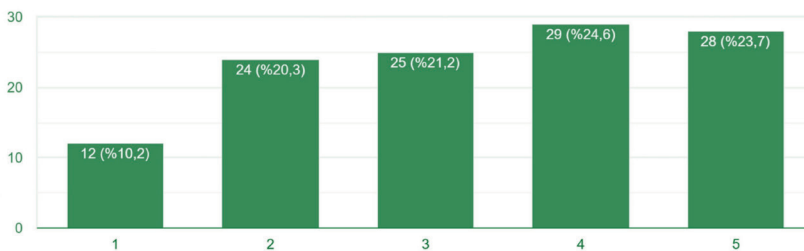
Mekân içerisinde yönümü kolaylıkla bulabiliyorum.

118 yanıt

Bursa Kent Konseyi'nin Merinos Kompleksi içindeki yerini kolaylıkla bulabiliyorum.

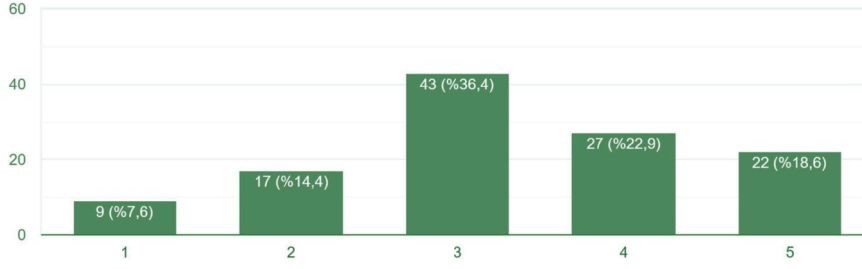
118 yanıt

Şekil 17: KAT-MEK Dijital Anket | Kullanıcı Memnuniyeti soruları – katılımcı değerlendirmeleri-2

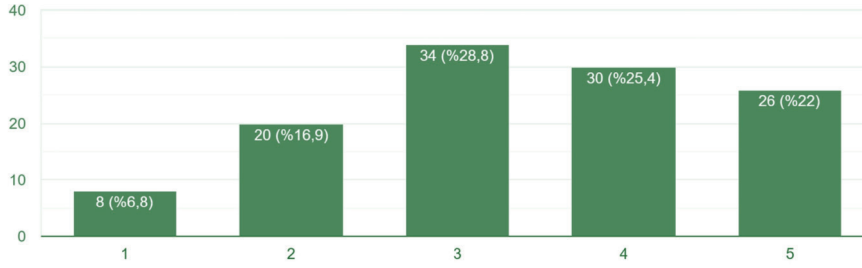
Mekânın depolama alanları (malzeme, ekipman, doküman vb.) yeterlidir.

118 yanıt

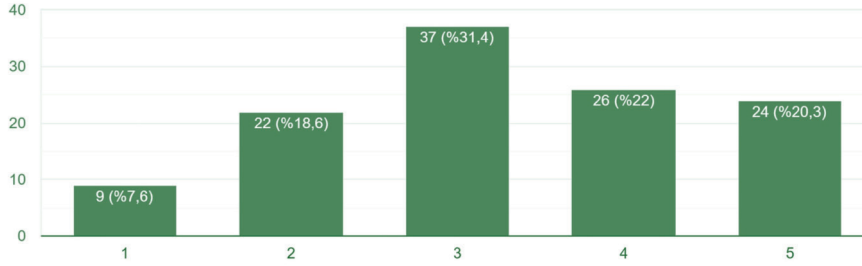
Mekân, teknolojik ihtiyaçlarımızı (projeksiyon, ses sistemi, internet vb.) karşılamaktadır.

118 yanıt

Mekânın oturma düzeni ve mobilyaları, farklı grup büyüklüklerine uygundur.

118 yanıt

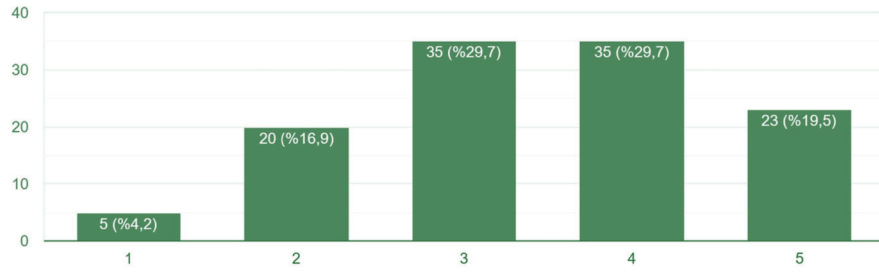
Şekil 18: KAT-MEK Dijital Anket | Kullanıcı Memnuniyeti soruları – katılımcı değerlendirmeleri-3

Bu konuda katılımcılara yöneltilen Likert ölçekli sorulara gelen yanıtlar mekânla ilgili temel problemlerden birinin iç ve dış mekânda yön bulma konusu olduğunu göstermektedir (Şekil-17). Bunun dışında depo alanları, teknolojik yeterlilik ve oturma düzeni konularında ortalama bir beğeni düzeyi bulunmaktadır (Şekil-18).

Sosyal Etkileşim ve İletişim düzeyine yönelik sorulara verilen yanıtlar mekânın sivil toplum faaliyetlerini destekleme anlamında genel olarak olumlu bulunduğunu, ortak alanların düzeni konusunda ise gelişmeye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir (Şekil-19).

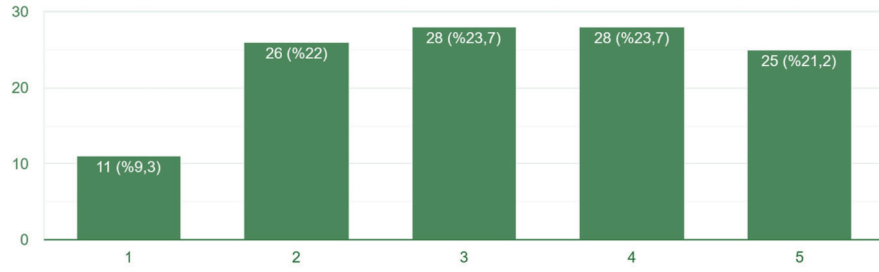
Mekânın sizin ve çalışma grubunuzun ihtiyaçlarını karşılama düzeyi nedir?

118 yanıt

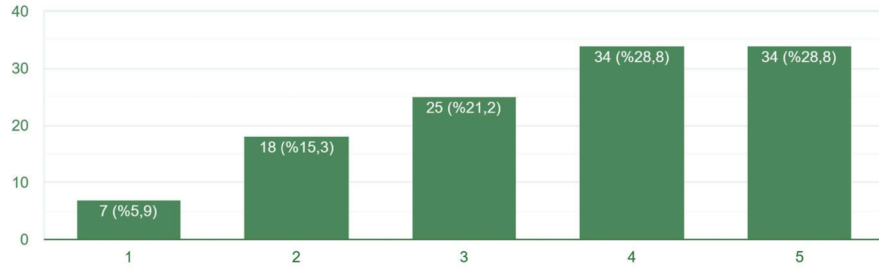
Mekânın ortak alanları (bekleme, dinlenme, açık alanları, vb.) yeterli ve kullanışlı mı?

118 yanıt

Mekânın sivil toplum faaliyetlerinizi destekleme düzeyi nedir?

118 yanıt

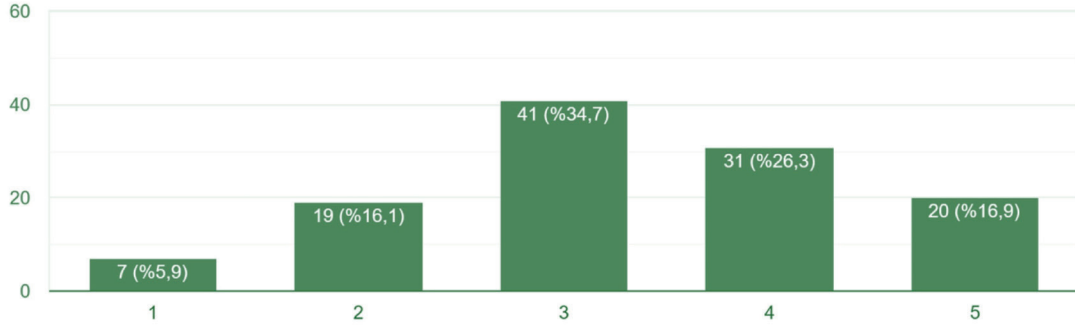

Şekil 19: KAT-MEK Dijital Anket | Sosyal Etkileşim ve İletişim soruları– katılımcı değerlendirmeleri

Çevresel Faktörler ve Sürdürülebilirlik konusunda yöneltilen sorulara verilen cevaplar kullanıcıların mekânın iklimsel konfor düzeyi ve enerji verimliliği/ sürdürülebilirlik düzeyini vasat ve vasatın altında bulduklarını gösterirken, ulaşım ve park yeri anlamında sunduğu imkânları yeterli bulduklarını ortaya koymaktadır (Şekil-20).

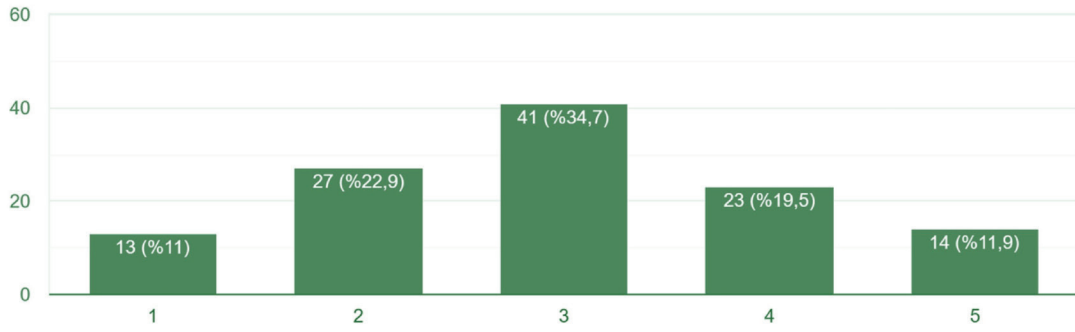
Mekânın iklimsel konforu (ısı, nem, hava kalitesi vb.) yeterli midir?

118 yanıt

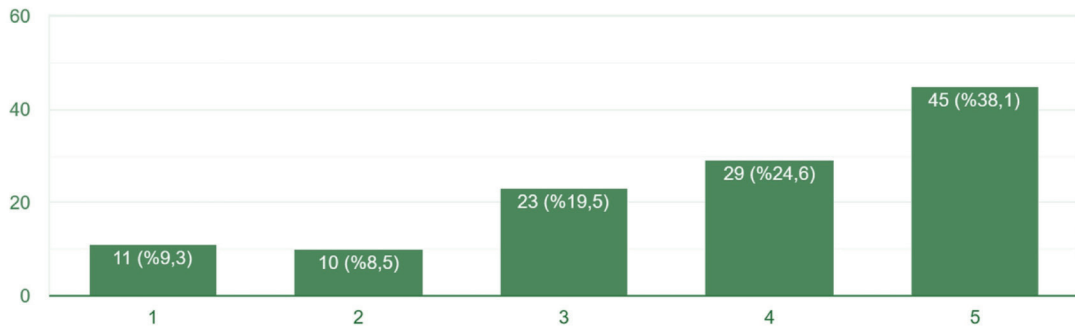
Mekânın enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik özellikleri (doğal aydınlatma, doğal havalandırma, geri dönüşüm olanakları vb.) yeterli midir?

118 yanıt

Mekânın çevresel faktörleri (ulaşım, park yeri olanakları, vb.) yeterli midir?

118 yanıt

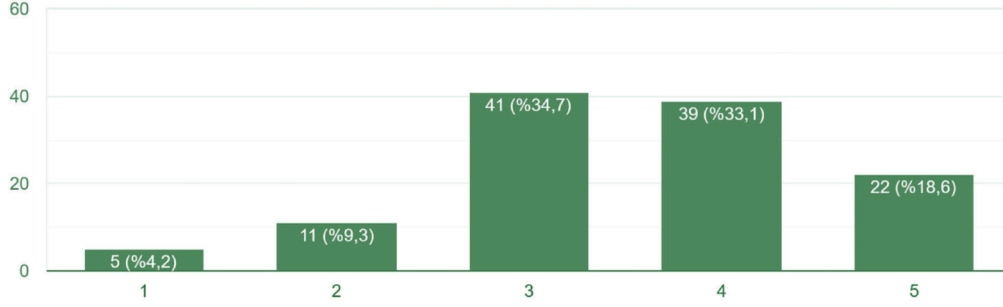

Şekil 20: KAT-MEK Dijital Anket | Çevresel Faktörler ve Sürdürülebilirlik soruları – katılımcı değerlendirmeleri

Güvenlik ve Destek Hizmetleri konusunda yöneltilen sorulara verilen cevaplar güvenlik önlemleri ve temizlik konusunda memnuniyet düzeyinin oldukça yüksek olduğunu gösterirken, acil durumlar konusunda bilgilendirme ve yönlendirmenin artırılabilceğini ortaya koymaktadır (Şekil-21).

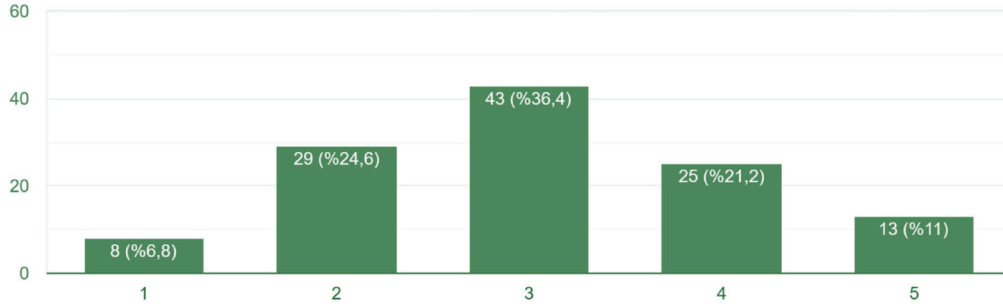
Mekânın güvenlik önlemleri (acil çıkışlar, yangın söndürücüler, güvenlik kameraları vb.) yeterli midir?

118 yanıt

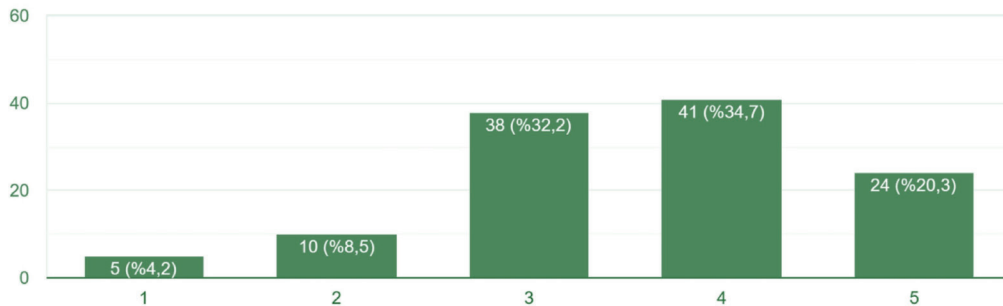
Mekân, acil durumlar için yeterli bilgilendirme ve yönlendirme sağlıyor mu?

118 yanıt

Mekânın temizlik ve bakım hizmetleri yeterli midir?

118 yanıt

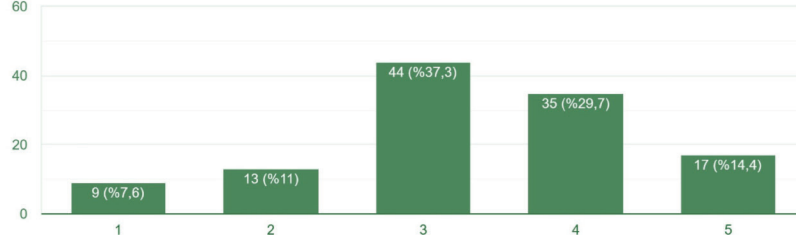

Şekil 21: KAT-MEK Dijital Anket | Güvenlik ve Destek Hizmetleri soruları – katılımcı değerlendirmeleri

Bir endüstriyel miras yapısının yeniden işlevlendirilmesi ile oluşturulan bir yerleşke içinde yer alan Bursa Kent Konseyi'nin kullanıcılarına mekânın ait olduğu tarihi dokuya ilişkin görüşleri de sorulmuştur. Verilen yanıtlar, kullanıcıların çok büyük bir bölümünün mekânın gelecekteki kullanımı için tarihi dokunun korunmasının önemini vurgularken mevcut durumda tarihi unsurlar ile modern ihtiyaçlar arasındaki dengenin yeterince kurulamadığını belirtmiştir (Şekil-22).

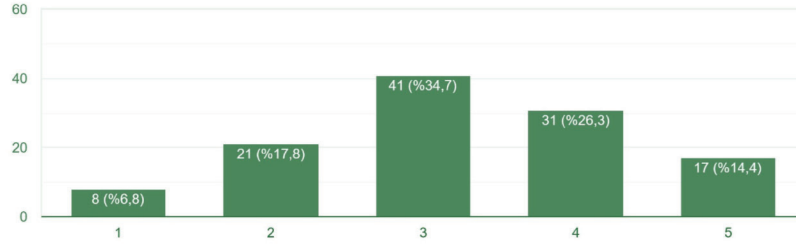
Mekânın tarihi dokusu ve endüstriyel geçmişi, çalışma veya etkinlik deneyimimi olumlu etkiliyor.

118 yanıt

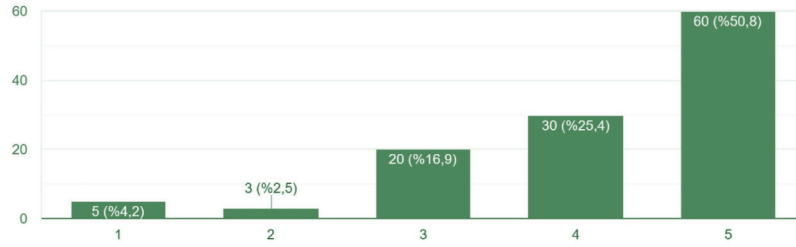
Mekânın tarihi unsurları ile modern ihtiyaçlar arasındaki denge yeterince kurulmuştur.

118 yanıt

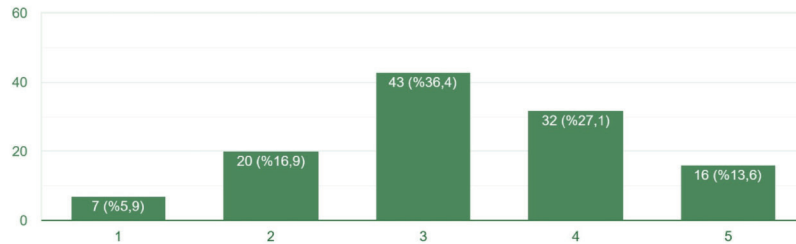
Mekânın gelecekteki kullanımı için tarihi dokunun korunması önemlidir.

118 yanıt

Mekânın renovasyonu (yenileme projesi), estetik açıdan tatmin edicidir.

118 yanıt

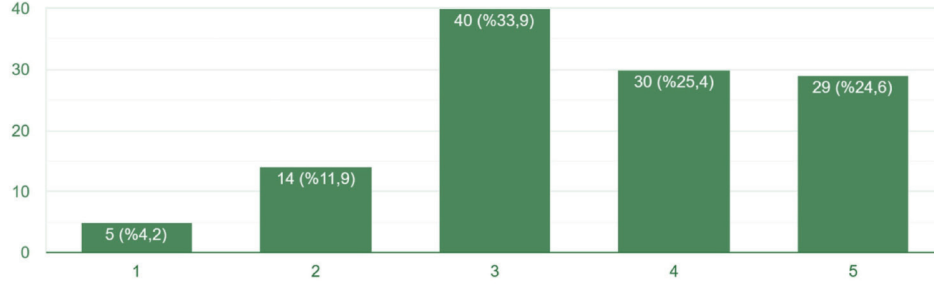

Şekil 22: KAT-MEK Dijital Anket | Tarihi Doku soruları – katılımcı değerlendirmeleri

Erişilebilirlik ve kapsayıcılık konusunda yöneltilen sorulara verilen cevaplar kullanıcıların mekânı özellikle fiziksel engelliler ve geçici engelliler (hamileler, yaralılar vb.) açısından oldukça erişilebilir bulunduğunu gösterirken, mekân içindeki yönlendirme işaretlerinin ve mekânsal düzenlemelerin görme ve işitme engelliler gibi farklı engel grupları için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Bu yönüyle kapsayıcılık anlamında iyileştirmeye ihtiyaç duymaktadır (Şekil 23-24).

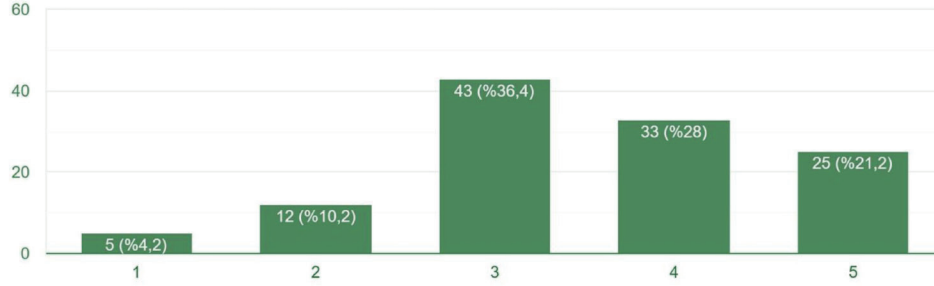
Mekân, geçici engelli bireyler (hamileler, yaralılar vb.) için uygundur.

118 yanıt

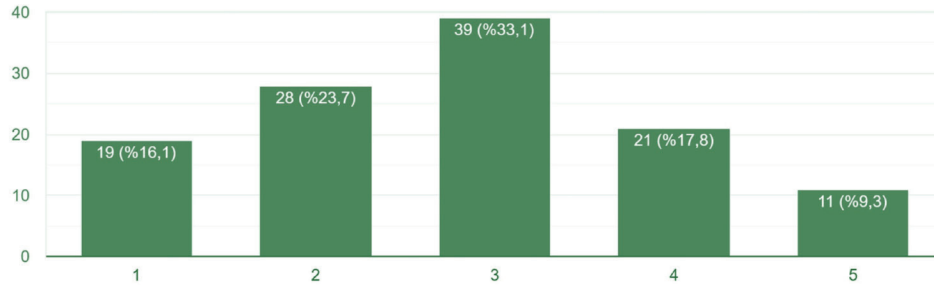
Mekân, farklı fiziksel yeteneklere sahip bireylerin bağımsız kullanımına uygundur.

118 yanıt

Mekândaki yönlendirme ve işaretler (Braille alfabesi, sesli uyarılar, yüksek kontrastlı işaretler vb.) yeterli ve çeşitlidir.

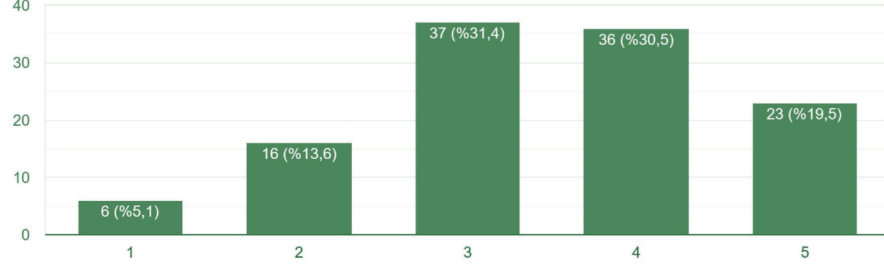
118 yanıt

Şekil 23: KAT-MEK Dijital Anket | Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık soruları – katılımcı değerlendirmeleri-1

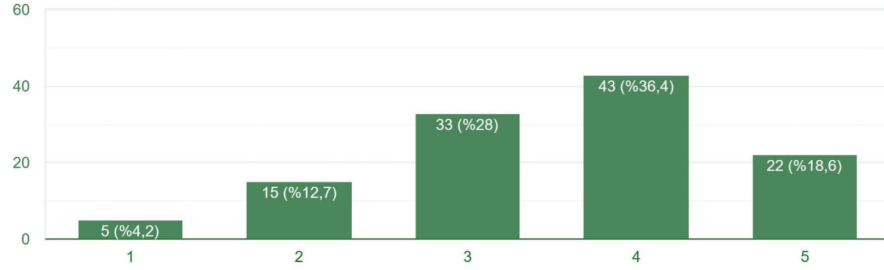
Mekân, farklı kültürel ve sosyal grupların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmıştır.

118 yanıt

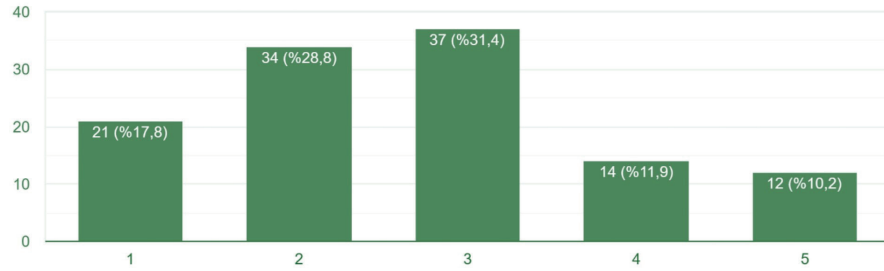
Mekân, farklı yaş grupları (çocuklar, yaşlılar vb.) için kullanım kolaylığı sunmaktadır.

118 yanıt

Mekân, işitme engelli bireyler için görsel uyarılar (ışıklı işaretler, yazılı bilgilendirme vb.) sunmaktadır.

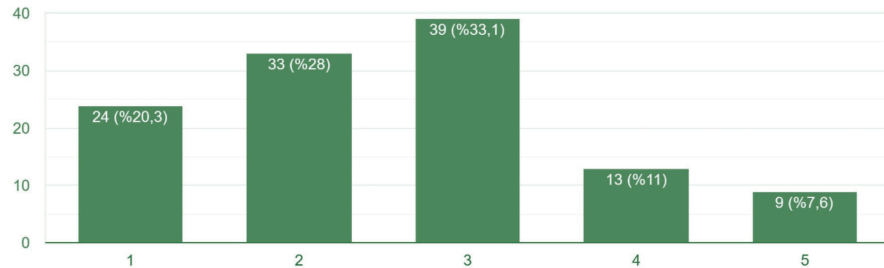
118 yanıt

Şekil 24: KAT-MEK
Dijital Anket |
Erişilebilirlik ve
Kapsayıcılık soruları-
katılımcı
değerlendirmeleri-2

Mekân, görme engelli bireyler için yeterli dokunsal ve sesli yönlendirmelere sahiptir.

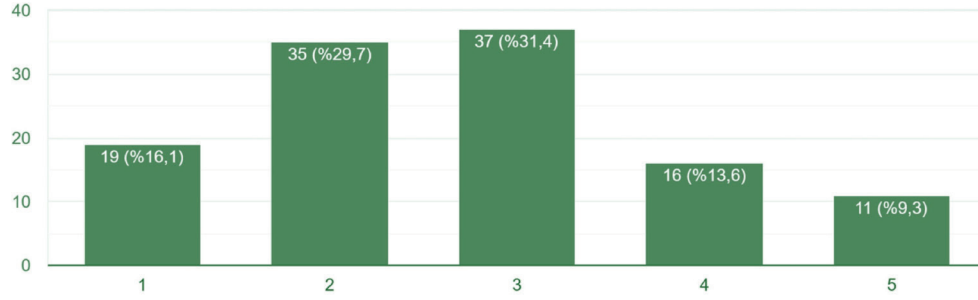
118 yanıt

Dijital ve teknolojik altyapı konusunda yöneltilen sorulara verilen cevaplar kullanıcıların mekânın mevcut dijital altyapısını yeterli bulmadığını ortaya koymaktadır (Şekil-25).

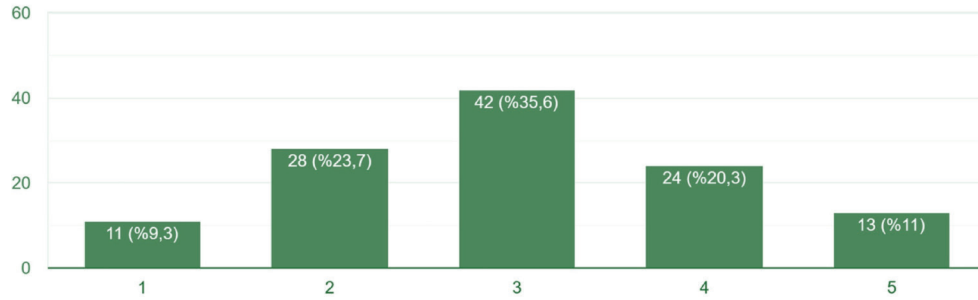
Mekândaki dijital sistemler (bilgi ekranları, interaktif panolar vb.) erişilebilir niteliktedir.

118 yanıt

Mekân, engelli bireyler için uyumlu teknolojik ekipmanlar (tekerlekli sandalye şarj istasyonları, özel bilgisayarlar vb.) sunmaktadır.

118 yanıt

Şekil 25: KAT-MEK Dijital Anket | Dijital ve Teknolojik Altyapı soruları- katılımcı değerlendirmeleri

Kullanıcıların mekânın mevcut ve potansiyel kullanım biçimlerine ilişkin özgün görüşlerini alabilmek adına bazı açık uçlu sorular da anket kapsamında katılımcılara yöneltilmiştir. Bu sorular ve sorulara verilen bazı dikkat çekici cevaplar şu şekildedir:

• Bursa Kent Konseyi yapısı ile ilgili genel düşünceleriniz nelerdir?

«İlk kez geldiğimde girişini bile bulmakta çok zorlanmışım, içerisinde kaybolmuşum, tanımsız»

«Labirent gibi bir algıya sahip, toplantı salonlarını bulabilmek ilk kez deneyenler için vakit alıcı oluyor.»

«...Bu haliyle kent konseyi farklı amaçlara uygun (eğitim, çalışma, uygulama) salonlara ve alt yapılara sahip değildir.»

«Katılımcı, bütün kullanıcıların rahatlıkla faydalanabileceği bir alandan ziyade, aşırı bürokratik bir görünüme sahip»

«Yetersiz soğuk bir devlet dairesi»

«Mekân daha açık ve esnek bir plan yerleşimine sahip olursa, kullanım adına farklı alternatifler sunabilir. Daha geniş bir kitleye ulaşabilir.»

«...Yönlendirme sistematığı eksik. Salonlar yetersiz; işlevsel ve çok amaçlı değil...»

• **Bursa Kent Konseyi yapısı ile ilişkili açık alanlar (yakın çevre, avlu, vb.) hakkındaki genel düşünceleriniz nelerdir?**

«Yetersiz ve olanlar da çok kullanışsız.»

«Yapı avluya sahip ancak, avlular ve açıklıkların kullanımları neredeyse yoktur.»

«Havalandırma geçiş alanları, estetikten uzak özellikle yeşillendirilmeleri gerekir.»

«Açık alanının otopark gibi kullanılması uygun değil, daha efektif çok amaçlı bir kullanım düzeni oluşturulabilir.»

«Avlu güzel ama çoğu zaman boş duruyor. Daha aktif kullanılabilecek şekilde düzenlenebilir. Açık alanlar mola vermek için uygun ancak yeterince oturma alanı yok, gölgelenme yetersiz. Potansiyeli yüksek açık alanlar var ama mekânsal süreklilik eksik. Kullanıcıyı dış mekâna çekme konusunda yeterli değil.»

• **Bursa Kent Konseyi yapısının iç mekân çözümleri ile ilgili en çok geliştirilmesi gereken yönü sizce nedir?**

«Gelişmiş teknolojik altyapılar kullanarak, sanal toplantılara ve yüz yüze etkileşimlere uygun olan hibrit çalışma alanları tasarlamak, katılımı artırabilir.»

«Kent Konseyi toplantıları genellikle büyük grupların katılımını gerektiren organizasyonlardır. Bu nedenle, akustik çözümler oldukça önemlidir.»

«Karşılaşma mekânları az»

«Mevcut katı sınırların esnetilip, farklı ihtiyaçlara ve kullanıcı gruplarına göre adapte edilebilir hale getirilmesi iyi olur.»

«...ofislerin birbirinden oldukça uzak ve ayrı konumlanmış olması da günlük iş hacmini zorlaştıran bir diğer önemli konu. Birimin koordinasyonunu

güçleştirebiliyor özellikle sık sık temas halinde olunması gereken ekipler için bu durum zaman kaybına yol açabiliyor. Ofislerin daha bütüncül ve kolay bir şekilde planlanması hem verimliliği hem de ekip içi etkileşimi arttıracaktır.»

«...her yere erişim için yönlendirici tabelalar ve yollar tam kapsayıcı olmalı. ...peynirini arayan fare olmaktan sıkıldık»

«Doğal ışık kullanımının artırılması, bitki duvarları ve sürdürülebilir malzemeler ile çevre dostu düzenlemeler yapılması.»

«Dikey boyutta çatı boşlukları kullanılmalı»

• **Bursa Kent Konseyi yapısının açık alan çözümleri ile ilgili en çok geliştirilmesi gereken yönü sizce nedir?**

«Açık alanlar, mevsimsel olarak gölgelendirme kullanılarak atölye alanı olarak kullanılabilir»

«Açık çalışma alanı, dinlenme yerleri gibi unsurlar çok rahat bir şekilde eklenebilir. Rahatsız edici derecede soğuk bir girişi var. Açık alanlar sadece sigara içen insanlara göre planlanamaz.»

«Açık alanın kentsel sürdürülebilir yeşil alan uygulamaları için bir pilot örnek olarak geliştirilmesi düşünülebilir.»

«Açık alanlarda yağmur suyu toplama sistemleri, güneş enerjisi ile aydınlatmalar veya dikey bahçeler gibi çevreci çözümler uygulanabilir. Bu tür uygulamalar kurumun imajını da güçlendirir»

• **Mekânın farklı fiziksel yeteneklere sahip bireylerin kullanımını kolaylaştırmak adına erişilebilirlik ve kapsayıcılık açısından geliştirilebilmesi için ek önerileriniz var mı?**

«Bu tür bir gelişim, yalnızca engelli bireylerin değil, yaşlılar, çocuklar, hamileler, geçici sağlık sorunları yaşayanlar gibi farklı ihtiyaçları olan herkes için de önemlidir.»

«...seslendirme, yönlendirme araçlarının geliştirilmesi»

«Görme engelliler için yeterli yönlendirmeye sahip olunması»

«Rampa var ama yer yer çok eğimli. Görme engelliler için zemin işaretlemeleri eksik. İşitme engelliler için de destek sistemleri olabilir. Evrensel tasarım ilkeleri tam anlamıyla uygulanmamış. Daha kapsayıcı çözümler gerekli.»

• **Mekânın endüstriyel geçmişi, sizin için ne ifade ediyor?**

«Mekânın geçmişi, müze bölümüne hapsedilmiş durumda.»

«Endüstriyel kimliğin korunmasını ve bu ruhu yapının içindeki renovasyona rağmen hissediyor olmayı isterdim.»

Anket kapsamında verilen yanıtların tamamı değerlendirildiğinde mekâna ilişkin olumlu yönler ve mekânın temel problemleri tespit edilmiştir. Bu tespitler mekânsal iyileştirme projesinin tasarımı için önemli bir veri oluşturmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda elde edilen veriler şu şekildedir:

Bursa Kent Konseyi'nin kullanmakta olduğu yapıya dair saptanan olumlu yönler:

- Ulaşım Kolaylığı
- Halka Açık Olması
- İçinde bulunduğu Merinos Parkı'nın yeşil alan sunması
- Mekânın Temizliği ve Bakımı
- Farklı yaş / sosyal gruplardan insanın bir araya gelebileceği bir kullanıcı kitlesi olması

Bursa Kent Konseyi'nin kullanmakta olduğu yapıya dair saptanan temel problemler:

• **Yerleşim düzenine ilişkin sorunlar:**

- Misyon ve vizyona aykırı görsel ve mekânsal etki
- İç mekânda atıl alanların çokluğu
- Ofislerin birbirinden kopukluğu

- Alternatif kullanım biçimlerinin eksikliği
- Mekânın hacimsel potansiyelinin (kat yüksekliğinin) yeterince kullanılamaması
- Bütüncül tasarım dili eksikliği

• **Mekânsal algıya ilişkin sorunlar:**

- İç mekânda karmaşık plan şeması, algısal zorluk
- Dışarıdan fark edilebilirliğin güç olması, tanımsızlık
- Yönlendirme eksikliği

• **Teknik sorunlar:**

- Isıtma, havalandırma ve aydınlatma sorunları
- Akustik sorunlar

• **Açık alan kullanımına ilişkin sorunlar:**

- Kullanılabilir açık alan düzenlemelerinin yetersizliği
- Açık alanlarda sert zemin-yeşil alan dengesinin kurulamaması
- Üst otopark katının mekânsal kullanım sorunları

• **Mekânın sunduğu sosyal etkileşime ilişkin sorunlar:**

- Kullanıcılar arası etkileşim mekânlarının eksikliği
- Sosyal alanların eksikliği
- Sergileme alanı eksikliği

• **Kapsayıcılık ve erişilebilirlikle ilgili sorunlar:**

- Evrensel tasarım kriterlerine uygun çözümlerin eksikliği
- Farklı kullanıcı gruplarının (görme engelliler, işitme engelliler, çocuklar, vb...) ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi

• **Tarihi dokuya ilişkin sorunlar:**

- Endüstriyel mirasın izlerinin yeterince okunamaması

6.2 2. Aşama: Ön Tasarım Çalıştayı

Önceki aşamada toplanan verilerin değerlendirilmesi ve bu veriler ışığında mekânsal iyileştirme projesi için gereken ihtiyaç programının ve ön tasarım kararlarının oluşturulabilmesi için 2. Aşama olarak bir ön tasarım çalıştayı organize edilmiştir. 19.04.2025 tarihinde Bursa AKM Merinos Yerleşkesi Başkanlık Binası'nda gerçekleştirilen çalıştay, katılımcı tasarım anlayışının bir uzantısı olarak mekânın tasarımından etkilenecek tüm gruplara açık olarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla Konsey yürütme kurulu, çalışanları, meclis ve çalışma grubu temsilcilerinin yanı sıra, Konsey ile aynı yerleşkeyi kullanan belediye iştiraklerinin temsilcileri, Belediye'nin ilgili daire başkanlıklarının temsilcileri ve daha önceden belirlen BUÜ Mimarlık Bölümü ve BTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü lisans ve lisansüstü öğrenci ve mezunlarından oluşan tasarım ekibi üyeleri çalıştaya davet edilmiştir (Şekil-26). Alınan geri dönüşler doğrultusunda çalıştay katılımcıları önceden belirlenmiştir.

Çalıştay alanına geçmeden önce tüm katılımcılar Konsey'in girişinin bulunduğu G Kapısı önünde buluşmuş, BKK Genel Sekreteri Elvan Atay'ın rehberliğinde Konsey'in kullanmakta olduğu kapalı ve açık alanlar ile ilişkili olduğu Merinos yerleşkesi ve parkına ait bölümler yapılan teknik gezi ile incelenmiştir. Önceden yapılandırılmış formatta düzenlenen çalıştayda ilk olarak araştırma projesinin kapsamı, çalıştayın amacı, dijital anketin sonuçları, dünyada yapılan benzer uygulamalar hakkında proje yürütücüsü Doç. Dr. Sebla Arın Ensarioğlu tarafından bir sunum yapılmıştır. Ardından yuvarlak masa tartışmalarına geçilmiş, çalışmalar 15'er kişiden oluşan toplam 6 masada yürütülmüştür (Foto-2). Her bir masanın üyeler, katılımcı çeşitliliğini sağlayabilmek adına yukarıda sayılan farklı grup temsilcilerinden oluşturulmuştur. Her bir masada mimarlık veya peyzaj mimarlığı disiplinlerinden birer uzman veya akademisyen moderatörlük yapmıştır. Çalıştaya moderatör olarak katkı koyan isimler arasında Prof. Dr. Miray Gür, Dr. Öğr. Üyesi Mahshid Mikaeili, Ar. Gör. Nazlı Deniz Ersöz, Ar. Gör. Merve Dilman Gökkaya, Dr. Mimar Ebru Ulaş Saraydın bulunmaktadır. Her bir masada konu başlığı ve süresi önceden belirlenmiş tartışmalar yürütülmüş ve gün sonunda tüm masalar sonuç çıktılarının sunumlarını yapmışlardır. Yuvarlak masa tartışmalarında ele alınan konu başlıkları şu şekildedir: kullanıcı memnuniyeti, tasarım kararları, teknik donanım, mekân kimliği, grubun özgün katkısı.

Foto 2: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

DAHA NİTELİKLİ BİR YAPILI ÇEVRE İÇİN BİRLİKTE TASARLA!

19.04.2025

ÖN TASARIM ÇALIŞTAYI

Katılımcılar

Bursa Kent Konseyi Kullanıcıları
BKK Çalışanları
BKK Yürütme Kurulu Temsilcileri
BKK Meclisleri Gönüllüleri
BKK Çalışma Grupları Gönüllüleri

Tasarım Ekibi
Akademisyenler
Mimarlık ve Peyzaj Mimarlığı
Lisans Lisansüstü Öğrencileri

Program

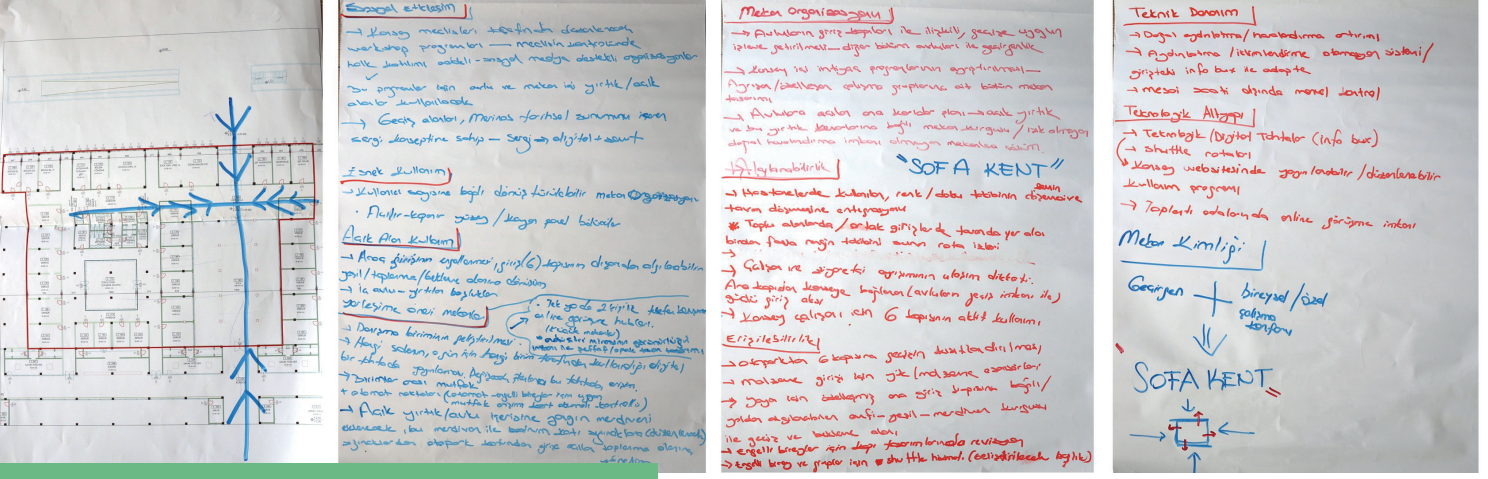
09:30-10:00 | Konsey Yerleşkesine teknik gezi
10:00-11:15 | Ön bilgilendirme-sunumlar
11:15-11:30 | Kahve Arası
11:30-12:30 | Grup Çalışması
12:30-13:30 | Öğle Arası
13:30-15:30 | Grup Çalışması
15:30-17:00 | Grup Sunumlarının Yapılması
17:00-17:30 | Değerlendirme – Kapanış

Buluşma Yeri - Teknik Gezi: Bursa Kent Konseyi - G Kapısı
Çalıştay Yeri: Bursa AKM Merinos Yerleşkesi Başkanlık Binası Kat:2

Şekil 26: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı Posterleri

Her masada yukarıda bahsedilen konu başlıklarında derinlemesine tartışmalar yürütülmüş ve her sorun için çözüm önerileri geliştirilmiştir. Aşağıda her masanın çalıştay çıktılarına yer verilmektedir.

6.2.1. Masa-1 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 27: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı – 1 Nolu masanın süreç çıktıları

Dr. Mimar Ebru Ulaş Sarıaydın moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-27) yürüten 1 nolu masanın farklı konu başlıkları üzerinden aldığı tasarım kararları şu şekildedir:

•Mekân Organizasyonu:

- ° Mevcut kapalı avluların açılarak diğer bölümlerle bağlantılı bir geçiş alanına dönüştürülmesi,
- ° Avlularda oluşturulacak yırtıklarla doğal aydınlatma ve havalandırmanın artırılması,
- ° Mekânların kullanıcı gruplarına göre özelleştirilmesi ve dönüştürülebilir tasarımlar sunulması gerekmektedir.

•Algılanabilirlik ve Erişilebilirlik:

- ° Renk ve doku kodlamaları ile mekânların tanınabilirliğinin ve yönlendirmenin artırılması,
- ° Engelli bireyler için özel kapı sistemleri ve yönlendirme çözümleri oluşturulması,
- ° Araç girişlerinin engellenerek yaya erişiminin iyileştirilmesi gerekmektedir.

•Sosyal Etkileşim:

- ° Konseye bağlı meclisler tarafından düzenlenecek etkinlikler için halkın katılımını sağlayacak açık alan

düzenlemeleri yapılması,

- ° Merinos'un tarihi geçmişinin görünür kılınacağı geçiş alanlarının oluşturulması gerekmektedir.

•Esnek Kullanım:

- ° Değişen kullanıcı sayılarına göre dönüştürülebilir mekân organizasyonu oluşturulması,
- ° Açık alanların etkin kullanımı için araç girişlerinin engellenmesi,
- ° Shuttle servisi kullanımının devreye alınması,
- ° Araç girişi engelleneceği için mevcut alt ve üst otopark katları arasında yük asansörü kullanımına geçilmesi gerekmektedir.

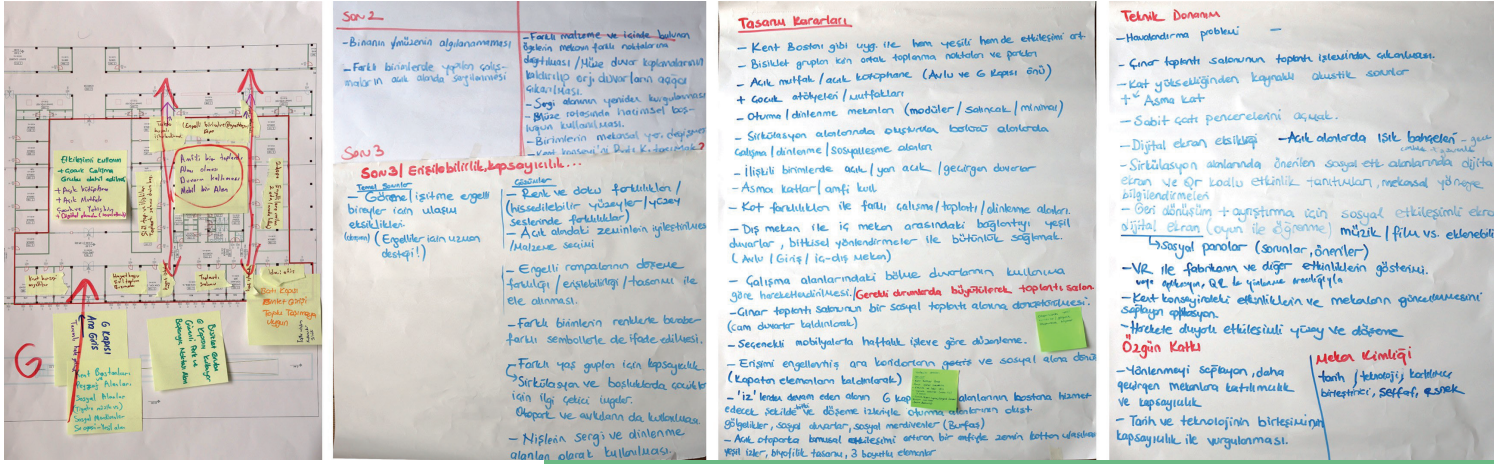
•Teknik Donanım:

- ° Otomatik aydınlatma ve iklimlendirme sistemlerinin kullanılması,
- ° Teknolojik çözümlerin (dijital panolar, web sitesi entegrasyonu vb.) yerleşim planına entegre edilmesi gerekmektedir.

•Mekân Kimliği:

- ° Tasarlanacak iyileştirme projesi için geleneksel Türk evlerindeki "sofa" kavramından esinlenilerek "Sofa Kent" adı verilen konsept önerisi geliştirilmiştir.

6.2.2. Masa-2 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 28: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı - 2 Nolu masanın süreç çıktıları

Prof. Dr. Miray Gür moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-28) yürüten 2 nolu masa ilk olarak mevcut mekân kullanımı ile ilgili olarak bazı tespitler yapmıştır:

- Mekânın bulunabilirliği düşük düzeydedir ve yönlendirme sorunları bulunmaktadır.
- Aydınlatma ve havalandırma ile ilgili problemler bulunmaktadır.
- Toplantı alanları yeterince etkileşimli değildir ve açık toplanma mekânlarının yeterli değildir.
- Mekân, endüstri mirası olan bir yerleşke içinde yer almasına rağmen bununla ilgili farkındalık oldukça düşüktür.
- Mekân kent içindeki konumu itibarıyla yeşil alan potansiyeli barındırmasına rağmen bina özelinde ciddi bir betonlaşma problemi bulunmaktadır.

Yapılan bu tespitlere karşı üretilen çözüm önerileri ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Birimlerin konumları ve akustik problemler:
 - ° Mekân içerisindeki birimlerin konumlarının yeniden sorgulanarak, ilişkisel durumlarını göz önünde bulunduran bir mekân organizasyonu oluşturulması,
 - ° Akustik problemlerin çözümüne yönelik işlevsel

gruplandırma yapılması,

- ° Bisiklet için park yeri tasarımı oluşturulması gerekmektedir.

•Sergileme Alanları:

- ° Endüstri mirasına dair simgesel öğelerin sergileneceği alanlar oluşturulması,
- ° Kent Konseyi'nin çalışmalarının görünürlüğünü artıracak sergileme alanlarının tasarlanması gerekmektedir.

•Engelli erişimi:

- ° Farklı engel gruplarından kullanıcılar için döşeme izleri, dokular, sesler gibi yönlendirici çözümler oluşturulması gerekmektedir.

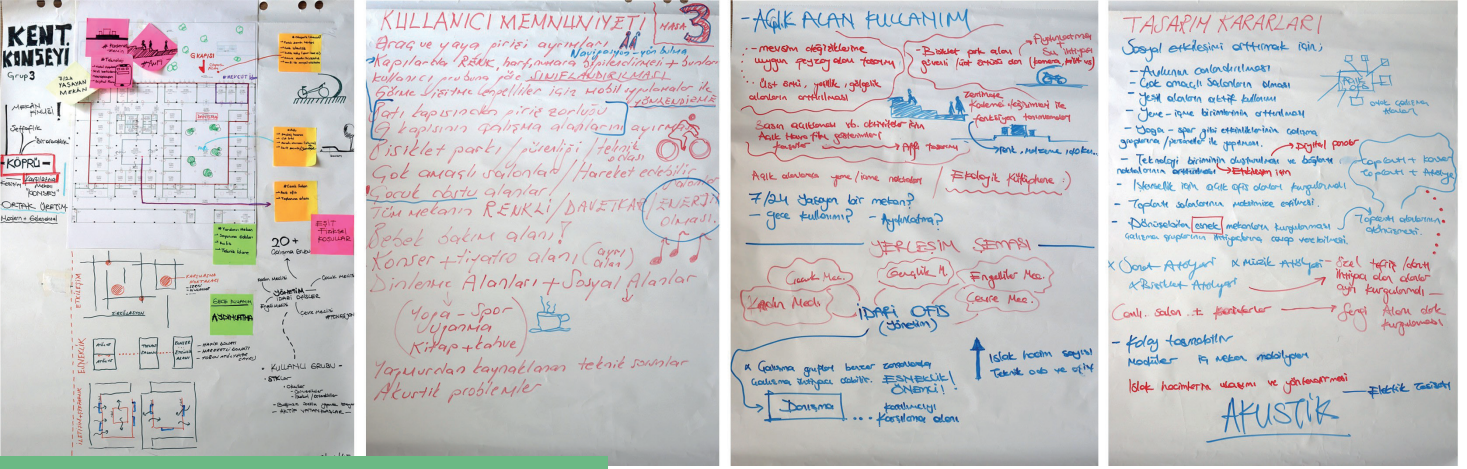
•Tasarım kararları:

- ° Kent bostanı, yemek atölyeleri, açık kütüphane, hareketli bölme duvarları, amfiler gibi tasarım çözümleri geliştirilmelidir.

•Teknoloji ve mekân kimliği:

- ° Dijital ekranlar, VR deneyimleri, Kent Konseyi uygulaması gibi teknolojik çözümlerin bina ile entegrasyonu sağlanmalıdır.

6.2.3. Masa-3 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 29: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı - 3 Nolu masanın süreç çıktıları

Yüksek Mimar Merve Çakmakçı moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-29) yürüten 3 nolu masanın farklı konu başlıkları üzerinden aldığı tasarım kararları şu şekildedir:

•Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık:

° Erişilebilir tasarım ile kapsayıcı tasarım arasındaki farklılığın ortaya konması, mekânın yalnızca erişilebilir olmasının kapsayıcılık anlamında yeterli olmadığına anlaşılmaması, engelli, çocuk, yaşlı, hamile gibi farklı kullanıcı gruplarının ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

•İşlevsel Esneklik:

° Mekân içerisinde yer alan donatıların (mobilya, duvarlar vb.) esnek olması,
° Mekânların işlevlerinin değişebilmesi, yani atölyelerin toplantı salonuna, toplantı salonunun konser veya çalışma alanına dönüşebilmesi,
° Teknolojik altyapının (mobil uygulama, dijital infobox) bu esnekliği desteklemesi gerekmektedir.

•Ara Mekânlar:

° Danışma, teknik destek, soyunma-giyinme odaları, ıslak hacimler, ayaküstü vakit geçirilebilecek sosyalleşme alanları gibi ara mekânların oluşturulması gerekmektedir.

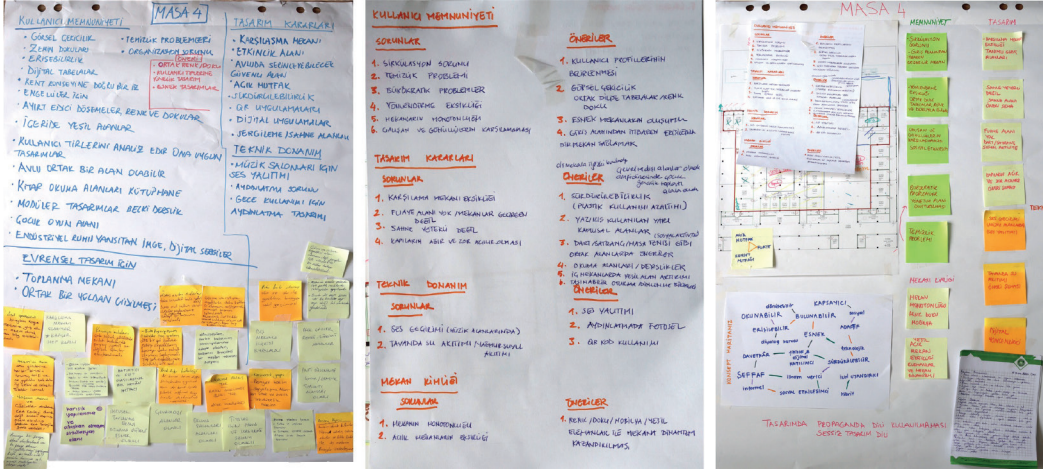
•Kimlik Sorunu:

° Konseyin kimliğinin estetik ve kapsayıcılık açısından iyileştirilmesi
° Konseyin hangi hedef kitleye hitap ettiğinin netleştirilmesi ve buna göre yerleşim organizasyonunun yapılması gerekmektedir.

•Somut Çözüm Önerileri:

° Çocuk dostu alanlar için avlunun daha aktif kullanımı,
° Açık alanda amfi, yeşil alan kullanımının artırılması
° Küçük yeme-içme birimleri, yiyecek otomatları gibi birimlerin eklenmesi,
° Bisiklet park alanları oluşturulması
° Basın açıklamaları için kullanılabilecek bir amfi tasarlanması,
° Koridorlarda sergileme ve dinlenme alanları oluşturulması,
° Danışma/bilgi noktası, dijital panolar, engelli dostu teknolojik uygulamaların yerleşim planıyla entegre edilmesi,
° Akustik sorunlar, yağmur suyu problemleri gibi teknik konuların giderilmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

6.2.4. Masa-4 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 30: KAT-MEK
Ön Tasarım Çalıştayı - 4
Nolu masanın süreç çıktıları

Ar. Gör. Nazlı Deniz Ersöz moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-30) yürüten 4 nolu masa ilk olarak mevcut mekân kullanımı ile ilgili olarak bazı tespitler yapmıştır:

- Kullanıcı memnuniyeti açısından binanın temizliği beğeni alırken; sirkülasyon ve yönlendirme sorunları ve çalışan/gönüllü etkileşim alanlarının yetersizliği eleştirilmektedir.
- Mekânsal tasarım anlamında binanın mimari yapısı ve iç mekân düzenlemesindeki monotonluk, bunun yanı sıra esnek kullanım alanlarının eksikliği dikkat çekmektedir.
- Ses yalıtımı, yağmur suyu izolasyonu ile ilgili sorunlar mekân kullanımını güçleştirmektedir.
- Bunlarla beraber binanın tarihi yapısı nedeniyle kapsamlı değişikliklerin mümkün olmaması ve bütçe kısıtları uygulama ile ilgili sorunları beraberinde getirmektedir.

Yapılan bu tespitlere karşı üretilen çözüm önerileri ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- **Kullanıcı Memnuniyeti:**
 - Kullanıcı profillerinin net biçimde tanımlanması,
 - Sirkülasyon şeması ve mekân içi yönlendirmenin iyileştirilmesi,
 - Alternatif sosyal etkileşim alanlarının oluşturulması gerekmektedir.

• Mekânsal Tasarım:

- Açık-yarı açık – kapalı alan kullanımı ile ilgili olarak bir zonlama çalışması yapılması,
- Açık alan tasarımlarının iyileştirilmesi, avlunun daha etkin kullanımı, yeşille buluşturulması ve ilave oturma birimleri eklenmesi,
- Kapalı alanda modüler mobilya kullanımının tercih edilmesi,
- Renk ve doku farklılıkları barındıran tasarım öğelerinin eklenmesi,
- Bir etkileşim alanı olarak açık bir mutfak uygulaması yapılması,
- Açık veya kapalı alanda çeşitli etkinliklerde kullanılmak üzere sahne alanı oluşturulması
- Derslikler ve kütüphanenin yeniden düzenlenmesi; işlevsiz odaların daha aktif kullanıma izin verecek şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

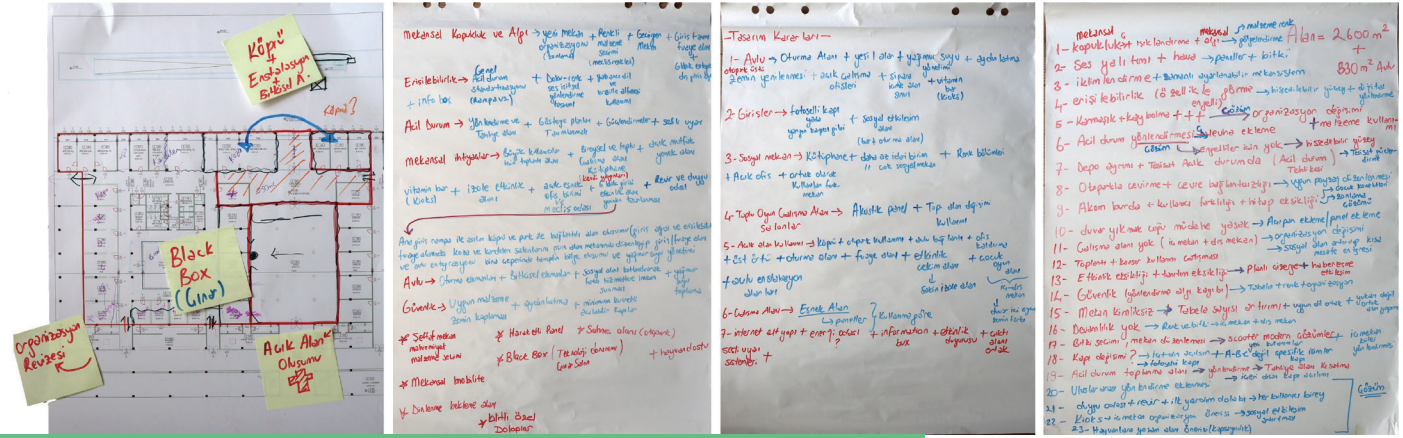
• İşlevsellik ve Teknik Donanım:

- Dijital teknolojilerin (QR kodlar, vb...) kullanımının hayata geçirilmesi,
- Plastik kullanımının azaltılarak sürdürülebilir tasarıma katkı sağlanması gerekmektedir.

• Bütçe ve Uygulama Kolaylığı:

- Daha hızlı uygulanabilir, dönüşebilir, ekonomik çözümlerin geliştirilmesi önerilmektedir.

6.2.5. Masa-5 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 31: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı – 5 Nolu masanın süreç çıktıları

Ar. Gör. Merve Dilman Gökkaya moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-31) yürüten 5 nolu masanın farklı konu başlıkları üzerinden aldığı tasarım kararları şu şekildedir:

• Mekânsal Kopukluk ve Alanın Algılanabilirliği:

- ° Yeni bir mekân organizasyon şeması ve bölgelendirme sistemi oluşturulması,
- ° Renk kodlaması ile mekânların algılanabilirliğinin artırılması,
- ° Mekânların geçirgenliğinin artırılması için açık ofis ve separatör sistemlerinin kullanılması önerilmektedir.

• Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık:

- ° Engelli erişimi için rampaların standartlarının belirlenmesi,
- ° Dokusal, renksel ve işitsel yönlendirme sağlayacak tabelaların kullanılması,
- ° Yabancı dil desteğinin sağlanması gerekmektedir.

• Acil Durum Planlaması:

- ° Yönlendirme, tahliye alanı ve gösterge planlarının tanımlanması,
- ° Tesisat unsurlarının güçlendirilmesi,
- ° Sesli uyarı sisteminin sağlanması gerekmektedir.

• Mekânsal İhtiyaçlar:

- ° Farklı kullanıcı grupları için çeşitlendirilmiş toplantı alanları tanımlanması,
- ° Kütüphane alanının daha aktif kullanımı için düzenlemeler yapılması,

- ° Açık mutfak ve yemek alanı, vitamin bar gibi sosyal alanların tasarlanması,
- ° Meclisler ve çalışma grupları için izole alanlar oluşturulması,
- ° Revir ve duyuğu odası gibi özel alanlar oluşturulması,
- ° Daha az idari birim ve daha çok sosyal mekân oluşturulması önerilmektedir.

• G Girişi ve Fuaye Alanı:

- ° G girişine entegre bir köprü tasarlanması,
- ° Fuaye alanının iki tarafındaki mekânlara taşınması,
- ° Bilgilendirme alanları içeren tampon bölge oluşturulması önerilmektedir.

• Avlu Düzenlemesi:

- ° Oturma alanları, platformlar ve kodlama ile farklı kullanım alanları tanımlanması,
- ° Yağmur suyunun toplanması,
- ° Güvenlik için uygun malzeme ve aydınlatma elemanları kullanılması önerilmektedir.

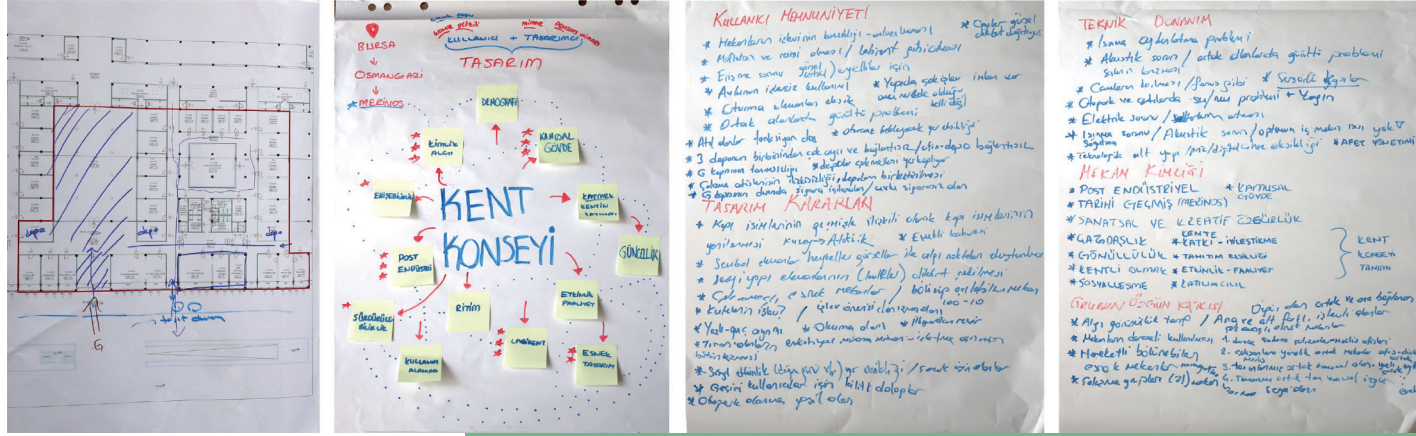
• Dijitalleşme ve Teknoloji Kullanımı:

- ° Dijital ekranlı separatörlerin kullanılması,
- ° Teknolojik donanımlı bir toplantı salonu tasarlanması gerekmektedir.

• Kapsayıcılık:

- ° Hayvanlar için alanlar oluşturulması,
- ° Depolama ihtiyacı olan ekipler için alanlar tanımlanması / atıl alanların değerlendirilmesi önerilmektedir.

6.2.6. Masa-6 / Ön Tasarım Çalıştayı Kararları

Şekil 32: KAT-MEK Ön Tasarım Çalıştayı – 6 Nolu masanın süreç çıktıları

Dr. Öğr. Üyesi Mahshid Mikaeili moderatörlüğünde çalışmalarını (Şekil-32) yürüten 6 nolu masa ilk olarak mevcut mekân kullanımı ile ilgili olarak bazı tespitler yapmıştır:

- Konsey binasına girişte, özellikle G kapısında, binanın tanımlanmadığı ve bulunması kullanıcılar açısından zorluk yaratmaktadır.
- Herhangi bir ana giriş kapısından mekâna ulaşmak, yönlendirme eksikliğinden ötürü güçlük taşımaktadır.
- G kapısı önündeki otopark alanının bina ile bitişik olması görsel ilişki, yönlendirme ve giriş kapısının okunabilirliği konularında sorunlar oluşturmaktadır.
- Evrensel tasarım mantığı çerçevesinde erişilebilirlik ve yönlendirme konularında eksiklikler bulunmaktadır.
- Bina içindeki akıllı sistemlerin kullanımı ve farklı engel grupları için erişilebilirliğe yönelik çözüm alternatifleri yetersiz durumdadır.
- Modüler plan şeması nedeniyle, binanın taşıyıcı elemanlarına müdahale sınırlamaları bulunmaktadır.
- Çatıdaki yağmur suyu sızıntısı, ıslak hacimlerin konumu, binanın taşıyıcı kapasitesi gibi teknik konuların detaylı incelenmesi gerekmektedir.
- Mevcut durumda depolara erişim güçlükleri bulunmaktadır.
- Yapının geçmişine dair izler mevcut durumda yeterince okunamamaktadır.

Yapılan bu tespitlere karşı üretilen çözüm önerileri ise

şu şekilde sıralanmaktadır:

• Konsey Binasına Erişim:

- ° Dış mekânda oluşturulacak yönlendirmeler binanın ve Konsey'in bina içindeki konumunun algılanabilirliğinin kuvvetlendirilmesi gerekmektedir.

• Otopark ve Giriş Alanı:

- ° Otopark alanında düzenlemeler yapılarak giriş kapısının vurgulanması önerilmektedir.

• Erişilebilirlik ve Yönlendirme:

- ° Dış mekânda QR kodları, dijital yönlendirmeler kullanarak; iç mekânda ise renkler, dokunsal ve işitsel uyarıcılara yer verilerek yön bulma ile ilgili sorunların ortadan kaldırılması önerilmektedir.

• İç Mekân Düzenlemeleri:

- ° Avlu alanında çok işlevli kullanım alternatifleri oluşturulması,
- ° Çalışma gruplarının mekânsal ihtiyaçları doğrultusunda derecelendirme yapılması,
- ° Akıllı sistemlerin (sensörlü kapılar vb.) kullanımının artırılması gerekmektedir.

• Teknik Konular:

- ° ıslak hacimlerin kullanım güçlüğüne ortadan kaldıracak tasarımının revizyonları yapılması gerekmektedir.

• Depo ve Asansör:

- ° Depoların alt kata taşınması ve bu alana asansörle erişim sağlanması,
- ° Mevcut üst otopark katının daha efektif kullanılması için buradaki parklanma alanlarının iptal edilerek alt kottan yukarı çıkmak için bina dışından asansör alternatifi oluşturulması önerilmektedir.

• Genel Yaklaşım:

- ° Endüstriyel mirası ve mimari belleği ön plana çıkaran, dış ve iç mekânı bütünleştiren, yapıya kimlik kazandıran bir tasarım yaklaşımı benimsenmesi gerekmektedir.

6.3. 3. Aşama: Avan Proje Tasarımı

Ön tasarım çalıştayında elde edilen veriler, oluşturulan ihtiyaç programı ve ön eskizlere dayanarak tasarım ekibinin mekânsal iyileştirme projesi için gruplar halinde alternatifler üretmesine dayanan bu aşamada ilk olarak beş farklı çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grupları oluşturulurken her ekipte peyzaj mimarlığı ve mimarlık disiplinlerinden üyeler bulunmasına dikkat edilmiştir. Ön tasarım Çalıştay'ından hemen sonra başlayan tasarım geliştirme atölyeleri 26.04 – 23.05.2025 tarihleri arasında haftalık yüz yüze buluşmaların yanı sıra çevrimiçi toplantılar ve çalışma ekiplerinin kendi aralarında organize ettiği grup çalışmalarıyla sürdürülmüştür (Foto-3).

Foto 3: KAT-MEK tasarım geliştirme atölyeleri

Atölye çalışmaları Dr. Mimar Zeynep Bora Özyurt'un verdiği "Akustik Mekân Çözümleri ve Malzemeleri" ve Prof. Dr. Gül Sayan Atanur'un verdiği "Kentsel Peyzaj ve Çatı Bahçeleri" başlıklı seminerlerle desteklenmiştir.

Foto 4: KAT-MEK Tasarım Kolokyumu

Çalışma grupları tarafından oluşturulan alternatif proje önerileri 24.05.2025 tarihinde Bursa Merinos AKM Muradiye salonunda yapılan Konsey'in mevcut ve potansiyel tüm kullanıcılarına yönelik yapılan bir kolokyumla (Şekil-33) sunulmuş ve kullanıcı yorumlarına açılmıştır (Foto-4).

Kolokyumun ardından proje paftaları yaklaşık altı hafta Bursa Kent Konseyi'nde, iki hafta boyunca da Bursa

Büyükşehir Belediyesi hizmet binasında sergilenmiştir. Sergi boyunca ziyaretçiler QR kodla erişilen dijital ankete katılarak proje alternatifleri hakkındaki fikirlerini, olumlu – olumsuz eleştirilerini iletmeye imkânı bulmuşlardır. Fiziksel serginin yanı sıra oluşturulan dijital sergi ve anketin bağlantısı Konsey'in tüm meclis ve çalışma grupları, yürütme kurulu üyeleri ve çalışanları ile paylaşılmış ve bu platformdan da projeler hakkındaki yorumlar toplanmaya devam etmiştir.

Şekil 33: KAT-MEK Kolokyum Posterİ

The poster features a central graphic of a diverse group of stylized human figures in various colors (green, yellow, orange, grey) walking along a path. The path is set against a background of an aerial view of a city with buildings and green spaces. The text is arranged around this central graphic.

KAT-MEK TASARIM KOLOKYUMU 24.05.2025

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

DAHA NİTELİKLİ BİR YAPILI ÇEVRE İÇİN BİRLİKTE TASARLA!

Bursa Kent Konseyi'nin bir bileşeni olarak Konsey'in mekânsal çözümlerine dair söyleyecek sözün varsa...

Bursa Kent Konseyi'nin yenilenen yüzünde sen de söz sahibi olmak istiyorsan...

Bursa Kent Konseyi ile henüz tanışmamış, ancak aktif vatandaşlık bilinciyle kentine dokunmanın bir yolunu arıyorsan...

Tasarımcılarla kentli ve kullanıcıların buluşacağı KAT-MEK Tasarım Kolokyumunda seni de aramızda görmek istiyoruz!

KENT SENİN, KONSEY SENİN, SÖZ SENİN!

Yer: Bursa Merinos AKM
Muradiye Salonu
Saat: 13:00

Çalışma grupları tarafından hazırlanan ve kullanıcıların yorumlarına açılan tasarım alternatiflerine ilişkin görseller ve yine grupların tasarımlarına ilişkin hazırladıkları proje raporları aşağıda yer almaktadır.

6.3.1 Meshkale

Tasarım Ekibi: Ayşe Barutçu, Hüseyin Tarhan, Rümeyza Nur Gel, Yasemin Bal

Genel Tasarım Kararları:

Bursa, geçmişten bugüne doğal yeşil dokusu ile ön plana çıkan bir kenttir. Botanik Park, Kültürpark, Hüdavendigar Parkı ve Merinos Kültür Parkı günümüzde kentlinin kullanımında olan kentsel park alanlarıdır. Merinos Kültür Parkı, özellikle yeşil dokusu ve Atatürk Kültür Merkezi ile kültürel faaliyetlerin gerçekleştirildiği mekânları barındırmasıyla ön plana çıkmaktadır. Büyük ve çok işlevli bu alanlar içerisinde ise bağımsız alanların tanımlanarak bulunabilir hale getirilmesi önem taşımaktadır.

Bursa Kent Konseyi'nin de faaliyet gösterdiği Merinos yerleşkesi, geçmişte tekstil üretiminin gerçekleştirildiği tarihi bir fabrika yapısıdır. Buradan yola çıkarakilmek, iplik, dokuma, tekstil ve kumaştan esinlenilerek "mesh"²² adı verilen ağlardan meydana gelen "Meshkale" olarak adlandırılan konsept bir proje önerisi (Şekil 34-39) gerçekleştirilmiştir. Bu proje hem kültürel miras hem de tarihsel önem açısından Merinos Fabrikası içerisinde bulunan Bursa Kent Konseyi'ne Merinos Parkı içerisinden tüm ana giriş kapılarından bağlanarak iç mekânda da dolaşan mesh dokusu ile tanımlanmıştır. Böylelikle katılım yöntemi ile

gerçekleştirilen atölye çalışmalarında belirtilen Kent Konseyi'nin erişilebilirlik ve görünürlük problemlerine çözüm üretilmiştir. Evrensel tasarım kararlarına uygun olarak tüm kullanıcılara yönelik erişilebilir tasarım yapılması hedeflenmiştir.

Merinos Kent Parkı içerisinde Doğu, Kuzey ve Güney kapılarında zeminde iz olarak tüm parktan Bursa Kent Konseyi'ne erişim sağlayabilecek "mesh" izleri devam eder iken Batı kapısında yürüme yolu olarak konseyin ana girişi G Kapısı önündeki otoparka yükselen bir yürüme yoluna dönüşmektedir. Böylelikle "mesh" ile birlikte kentlinin toplu taşıma (metro veya otobüs) veya kişisel araçlarını kullanarak ya da yürüyerek Kent Konseyi'ne erişebilmesi sağlanmıştır. "Mesh" dokusunun ahşap CLT (Cross Laminated Timber) ve organik ahşap malzemelerden üretilmesi önerilmiştir. Dış mekânda mesh ağı yürüme, gölgeleme, etkinlik alanı, oturma veya yönlendirme izi olarak çeşitli işlevlerde kullanılmaktadır.

Peyzaj Mimarlığı Yaklaşımı:

Meshkale projesinde peyzaj mimarlığı, mimari kurguya entegre biçimde, mekânın kullanıcıyla kurduğu ilişkiyi güçlendiren bir araç olarak ele alınmıştır. Proje alanı olan eski fabrika binasının kent içindeki merkezi konumu, tarihsel belleği ve kamusal potansiyeli, peyzaj kararlarını

yönlendiren başlıca unsurlar arasında yer almıştır. Özellikle çatı bahçesi olarak değerlendirilen 2000 metrekarelik alan hem sosyal etkileşimi hem de doğayla teması önceleyen bir anlayışla şekillendirilmiştir.

Tasarımda "mesh" malzemeden oluşan örtü yapısı, merkezde konumlanarak çevresindeki peyzaj öğeleriyle bütüncül bir mekân oluşturmuştur. Korten çelik bitki kasaları, orta tonlu ahşap oturma platformları, modüler oturma birimleri ve üçgen formda hamaklar aracılığıyla alan; dinlenme, gözlem ve etkileşim gibi farklı kullanım senaryolarına uygun hâle getirilmiştir. Kullanıcı deneyimi ön planda tutulmuş; çocuklar, gençler, ofis çalışanları ve ziyaretçiler için çok amaçlı bir açık alan tasarlanmıştır.

Bitkilendirme stratejisinde Bursa'nın yerel bitki örtüsüne öncelik verilmiştir. Düşük bakım gereksinimi olan, kuraklığa dayanıklı ve mevsimsel değişkenlik sunan türler tercih edilmiştir. Aynı zamanda polinatör canlılar için habitat desteği sağlayan bitkilerle ekolojik değer artırılmıştır. Bitki seçimiyle birlikte peyzaj, sadece görsel bir unsur değil, aynı zamanda çevresel farkındalık oluşturan bir katman hâline gelmiştir.

İç mekândan başlayan "mesh" örtü yapısının dış mekânda devam ettirilmesiyle mekânsal süreklilik

²²Mesh: örgü, kafes, ağ gibi anlamlara sahip İngilizce bir kelimedir.

sağlanmış, kullanıcıyı yönlendiren ve tanımlayan bir açık alan kurgusu ortaya çıkmıştır. Bu sayede peyzaj mimarlığı, Meshkale projesinde hem mimari bütünlüğü destekleyen hem de kentliye nefes alanı sunan bir tasarım disiplini olarak yerini almıştır.

İç Mimari Yaklaşım:

Meshkale projesinde iç mekân, Bursa Kent Konseyi'nin içerdiği idari birimler, beş meclis, yirmi çalışma grubu ve ayrıca halkın da rahatlıkla kullanabileceği tasarım anlayışı ile kurgulanmıştır. Bu kurgu katılımı teşvik eden, halkı çeken, davetkar, ilham verici, ilgi uyandırıcı, sosyal etkileşime alan açan, resmiyetten uzak, işlev çeşitliliği barındıran, adaptif, esnek, geçici, dönüşebilen, kapsayıcı, erişilebilir, eşitlikçi, çok işlevli, fiziksel ve dijital katılıma imkân tanıyan bir tasarım yaklaşımını içermektedir. Bu prensiplerin tasarımda nasıl ele alındığı aşağıdaki tabloda (Tablo-1) özetlenmiştir.

Katılımı Teşvik Etme Halkı Çekme Davetkar İlham Vericilik İlgi Uyandırma Sosyal Etkileşim Resmiyetten Uzak	Giriş aksları belirlenmiştir. Görsel süreklilik sağlayacak post-endüstriyel karakterde simgesel eleman olarak "mesh" iç mekânda da kendini göstermiştir. Mesh sistemi ile mekânsal kimlik bina geneline yayılmıştır. Daha yeşil ve sürdürülebilir görünüm ile davetkar, ilgi uyandıran samimi ortamların oluşturulması sağlanmıştır. Açık-yarı açık-kapalı kamusal etkinlik-sosyalleşme-sergi alanları oluşturulmuştur. Hem görsel hem işlevsel düzlemde kullanıcıların birbirini fark edeceği açık ve yarı açık geçişler sağlanmıştır. Sosyal ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştirileceği alanlar çeşitlendirilmiştir. Kullanıcı kitlesinin çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir.
İşlev Çeşitliliği Adaptif Esnek Geçicilik Dönüşüm	Mekânların dereceli kullanımı mekânsal kurguyu oluşturmuştur. Böylece aktif / pasif dengesi sağlanmıştır. Dinlenme, oyun, sosyalleşme, kültürel etkinliklere olanak sağlanmıştır. Açılıp kapanabilen hareketli duvarlar ile bölünebilen, esnek, dönüşebilen mekânlar üretilmiştir. Farklı kullanımları bir arada ele alabilen mekânlar düzenlenmiştir. Geçici kullanıcılar için kilitli dolaplar tasarlanmıştır. Geniş sistemli depo düzeni ile kalıcı donatıların azaltılarak geçici donatıların dönüşebilir kullanımı sağlanmıştır.
Kapsayıcılık	Yeme-içme, yaşlı-çocuk alanı, okuma alanı gibi temel birimler planlanmıştır. Yaşlı bireyler için sessiz, bireysel kullanıma uygun okuma / dinlenme alanları düzenlenmiştir. Çocuklar için sosyal etkileşim sağlayan sesli açık alanlar tasarlanmıştır. Engelli bireyler için katılımı teşvik eden dijital-sesli yönlendirme sistemi ele alınmıştır. Avlu içerisinde dumansız hava sahası oluşturulmuştur.
Erişilebilir Eşitlikçi Evrensel Tasarım	Girişten itibaren el sensörü ile çalışan, özel alanlarda kart sistemi ile açılan sürgülü kapı sistemi düzenlenmiştir. Tüm kullanıcı gruplarına yönelik esnek, işlevsel, erişilebilir mekân ve mobilyalar ele alınmıştır.
Hibrit Mekânlar Fiziksel ve Dijital Katılım	İnteraktif Panolar ile hem görsel hem teknik olarak bilgilendirme, etkileşim ve yönlendirme sağlanmıştır. QR kodu ile bilgilendirme desteklenmiştir (tarihi geçmiş-engelli vb.) Sesli anlatım/yönlendirme alternatifi oluşturulmuştur. Hareketli dijital ekranlar ile mekânlar arası taşınabilen sistem ile dijital katılım sağlanmıştır.

Tablo 1: Meshkale projesi – tasarım yaklaşımı

Mekânsal kurgu dört derecede ele alınmıştır:

1. Derece "Tam Kamusal Alan"ı ifade etmektedir. Bu alan içerisinde bekleme alanı, interaktif panolar, konferans salonu, kamusal çalışma alanı, enformel çalışma alanı, ağ oturma alanı, açık atölye, afiş panosu ve açık mekân oturma birimi yer almaktadır.

2. Derece "Kamusal / Çalışma Grupları Ortak Alanı"nı ifade etmektedir. Bu alan içerisinde çok amaçlı salon, etkinlik salonları ve kapalı oturma birimi yer almaktadır.

3. Derece "Özel / Meclisler Çalışma Alanı"nı ifade etmektedir. Bu alan içerisinde açık ofisler ve toplantı salonları yer almaktadır.

4. Derece "Özel Mekân"ları ifade etmektedir. Bu alan içerisinde başkanlık ofisi ve depo alanları yer almaktadır.

Kent Konseyi iç mekânına, dış mekândan saçak olarak gelen "mesh" ile giriş yapılmaktadır. Rüzgarlık boyunca saçak olarak ilerleyen "mesh" sistemi bekleme alanında zemine doğru inmekte ve bu alanı tanımlamaktadır. "Mesh"ın tanımladığı alan boyunca oturma birimleri düzenlenmiştir. Bittiği noktada ise duvar bölümünde interaktif panolar yer almaktadır.

İnteraktif panolar üç farklı panelden oluşmaktadır. Bunlardan ilki "Etkinlik Takip Paneli"dir. Bu panelde haftalık-günlük etkinlik programı takip edilebilmekte, etkinlik detaylarına ulaşılabilenkte, QR kod ile etkinlik

kaydına yönlendirme yapılabilmektedir. Ayrıca LED "Bugün Ne Var?" butonu ile o günün öne çıkan etkinliği ışıkla vurgulanmakta, hoparlörden sesli olarak dinlenebilmektedir. İkinci olarak "Tarih Anlatım Paneli"nde yapının mimari zaman çizelgesine ulaşılabilenkte, sesli anlatım noktası ile hoparlör veya kulaklıktan aktarım yapılabilmektedir. Üçüncü olarak ise "Katılım ve Etkileşim Paneli" ile sosyal medya ve haber bültenlerine yönlendiren QR kod ve link paylaşımı yapılmakta, dijital erişimin yanında fiziksel topluluk panosu (mıknatıslı/klipsli/iğneli pano, "bugün buradayım çünkü..." mesaj duvarı) ile fiziksel etkileşim sağlanabilmektedir.

Konferans salonu ve kamusal çalışma alanı, kullanım rahatlığı sağlanması ve fuaye ile ilişkisinin kurulabilmesi açısından girişe yakın olarak kurgulanmıştır. İki alanda da hareketli duvar sistemi bulunmaktadır. Böylece farklı kullanımlar için farklı büyüklüklerde, bölünebilir etkinlik/çalışma alanları elde edilmektedir. Konferans salonunda biri büyük biri küçük olmak üzere iki adet açılır-kapanır sahne sistemi bulunmaktadır. Bu sahneler tekerelekli sandalyelerin çıkışı, 1x1metrekarelik modüler sahne birimlerinin ayarlanabilir ayaklarının uygun yüksekliklerle yan yana getirilmesiyle oluşturulan rampa sistemi ile %8'lik eğim sağlanarak kolaylaştırılmıştır. Kamusal çalışma alanının ayrıca koridora bakan duvarı da hareketli duvar olarak tasarlanmıştır. Böylece konferans salonunun aktif

kullanımı sırasında gerektiğinde açılarak fuaye alanı olarak kullanılabilmektedir.

Bekleme alanında zemin boyunca ilerleyen mesh, avluda 40cm kadar yükselerek bir oturma alanı tanımlamaktadır. Bu alanın arkasında yükselen bir kotla ağ oturma birimi yer almaktadır. Bu alan gençler ve çocuklar için dinlenme, sosyalleşme, oyun alanı olarak kurgulanmıştır. Ayrıca yeşil tasarım ögesi ile desteklenmiştir.

Mesh devamında avlunun tavanına kadar yükselmekte, dairesel formda açık atölyeyi tanımlamaktadır. Açık atölye, 12 metre çapında çevresi tamamen hareketli bölücü duvarlardan oluşan geçirgen bir mekândır. Farklı etkinliklere, sergilere imkân sağlayabilmesi için ahşap çerçeveler kısmen veya tamamen açılabilenkte ya da tamamen kapalı olarak kullanılabilmektedir. Mekân içerisinde modüler mobilyaların kullanımına alternatif olarak modüler sahne sistemi de düzenlenebilmektedir. Bu birimler 1x1 metrekarelik karelerden oluşmaktadır. Ayarlanabilir ayak sistemleri ise rampa oluşumuna imkân vermektedir. Afiş panosu ise o gün açık atölyede gerçekleştirilecek etkinliklerin duyurusunu yapmaya imkân sağlamaktadır.

Ağ oturma birimiyle devam eden yeşil tasarım ögesi, açık atölyenin arkasına doğru uzanmaktadır. Burada sessiz alan olarak tanımlanabilen açık mekân oturma birimleri yer almaktadır.

Açık atölyeyi tanımlayan "mesh" sistemi avlunun batı cephesine doğru tekrar zemine inmektedir. Koridor boyunca kullanıcıları yönlendirmeye devam eden "mesh" ardından yükselerek, mevcut durumda Çınar Salon'un bulunduğu alanda, dairesel formda çok amaçlı salonu tanımlamaktadır. Çok amaçlı salon, 14 metre çapında çevresi tamamen hareketli bölücü duvarlardan oluşan bir mekândır. Farklı etkinliklere ve sergilere imkân sağlayabilmesi için, içi tekstil malzemesi ile kaplı ahşap çerçeveler, kısmen ya da tamamen açılabilen veya tamamen kapalı olarak da kullanılabilir. Açık atölyede kullanılan modüler mobilya ve sahne sistemi bu alanda da kullanılabilir. Afiş panosu ise o gün çok amaçlı salonda gerçekleştirilecek etkinliklerin duyurusunu yapmaya imkân sağlamaktadır.

Çok amaçlı salonun güneyinde çalışanların ve gönüllülerin dinlenmek, okuma yapmak, bireysel veya küçük gruplar şeklinde çalışmak için kullanabilecekleri sessiz alan olarak tanımlanabilen kapalı oturma birimi yer almaktadır. Bu oturma biriminin arkasında duvar boyunca kitaplık birimi yükselmektedir.

Etkinlik salonları doğu cephesindeki, toplantı salonları ise batı cephesindeki avluya bakmaktadır. Bu iki salonda da hareketli duvar sistemi bulunmaktadır. Böylece değişik

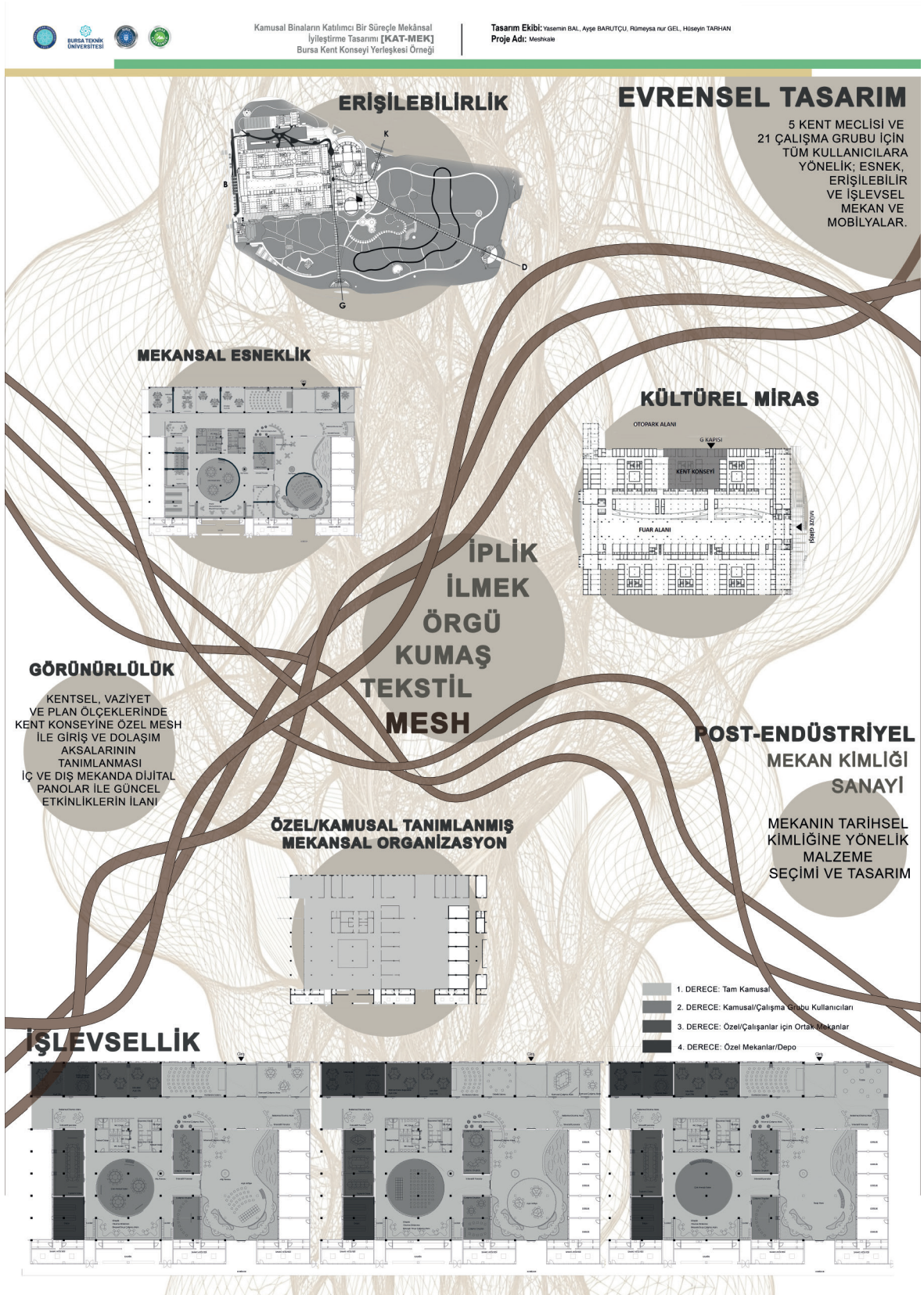
kullanımlar için farklı büyüklüklerde, bölünebilir etkinlik/toplantı alanları elde edilebilmektedir. Ayrıca modüler masa-sandalye ve taşınabilir dijital ekranlar esnek ve dönüşebilen hibrit kullanımlara izin vermektedir.

Çok amaçlı salonu tanımlayan "mesh" sistemi, ıslak hacimlerin etrafından girişe doğru zemine inmektedir. "Mesh" artık kullanıcıları girişten avluya, avludan çalışma/etkinlik mekânlarına ve tekrar girişe doğru yönlendirmektedir. Burada son olarak zeminde dairesel formda ve bu dairenin çevresinde 115 cm. yükseklikteki bir banko avluya doğru devam ederek enformel çalışma alanını tanımlamaktadır. Enformel çalışma alanı farklı kullanım seçenekleri sunmaktadır. Bu alanda iç mekândan avluya doğru puf oturma birimleri, yüksek ve alçak oturma düzenleri yer almaktadır. Ayrıca yeniden konumlandırılan mutfak birimi ile söz konusu alan entegre biçimde çalışmakta, gerektiğinde fuaye alanı olarak da kullanılabilir.

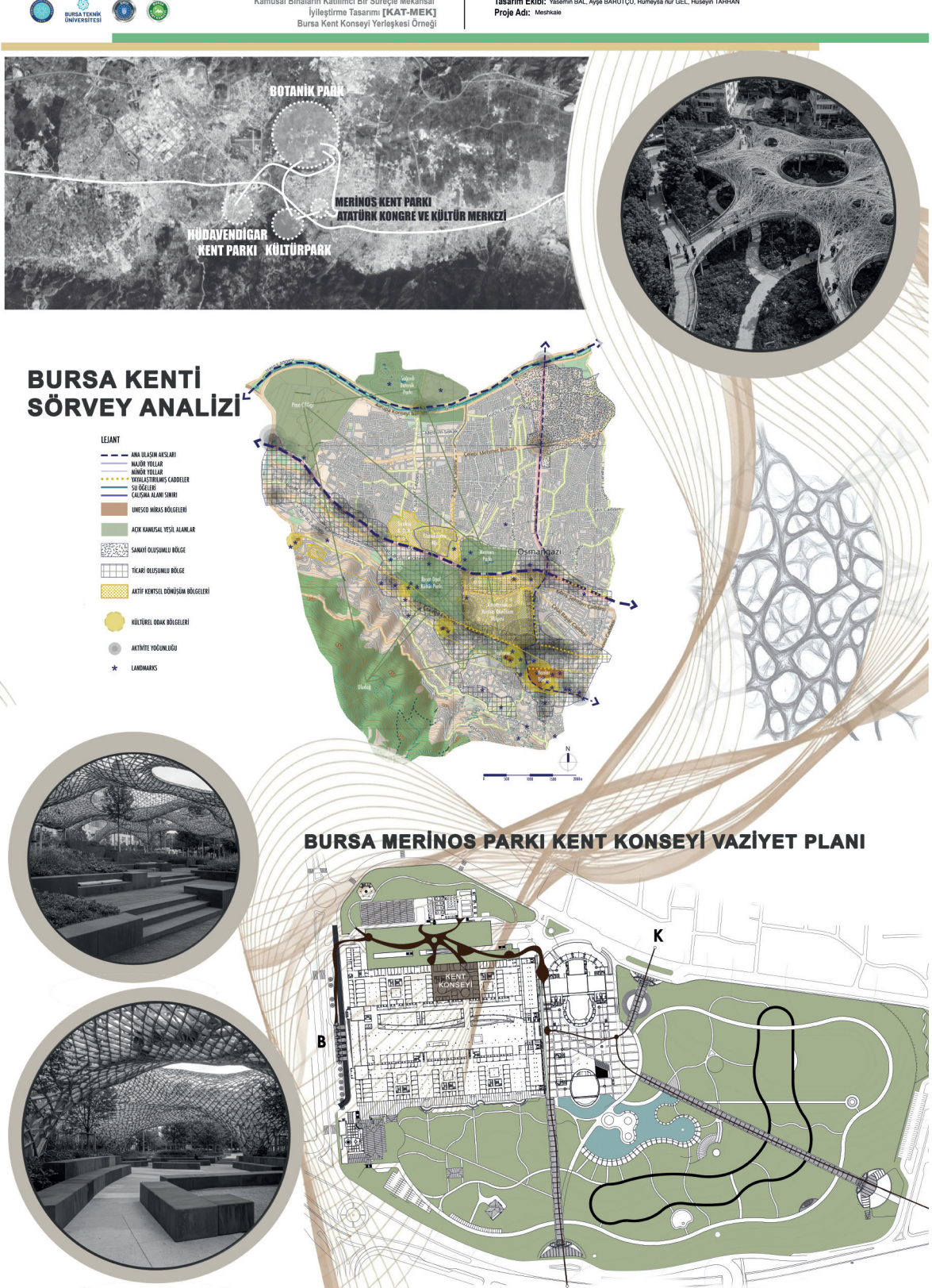
İdari birimin ve çalışanların kullanabilecekleri ofisler Kent Konseyi'nin hareketli yapısından nispeten uzak, alanın kuzey batı cephesinde yer almaktadır. Bu alanlar hareketli duvar sistemi ile gerektiğinde bölünebilen açık ofis mantığı ile tasarlanmıştır.

Depolama alanları merkezi ve bölünmüş eski düzeninden ziyade, raf sistemli geniş bir depo mantığı ile güney batı cephesinde

konumlandırılmıştır. Bu sistem, modüler mobilyaların depolanmasına da olanak sağlamaktadır. Böylece kalıcı donatıların kullanımının azaltılması hedeflenmektedir. Kullanıcıların kişisel eşyalarının depolanması için ise kilitli dolaplar kapalı oturma biriminin sağ ve sol tarafında oluşturulan iki koridor boyunca yerleştirilmiştir. Ek olarak ıslak hacimlerde engelli tuvaletleri, donatısız 1,5 metre çapında dönüş manevrasına izin verecek şekilde genişletilmiş, kapılar fotoselli kapı olarak yenilenmiştir.

Şekil 34: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-1 | Meshkale – Pafta-1 (Konsept Paftası)

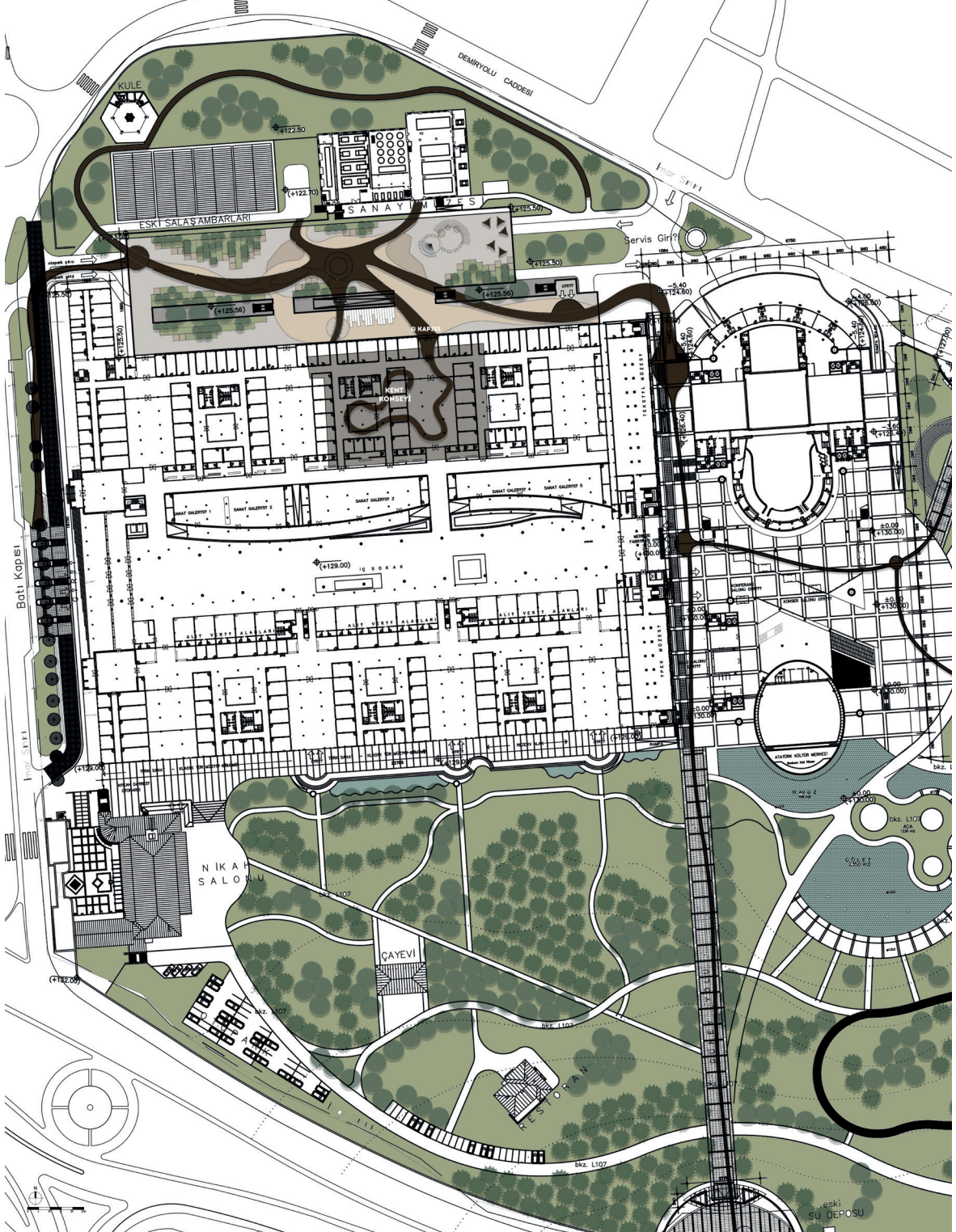
Şekil 35: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-1 | Meshkale – Pafta-2 (Analiz Paftası)

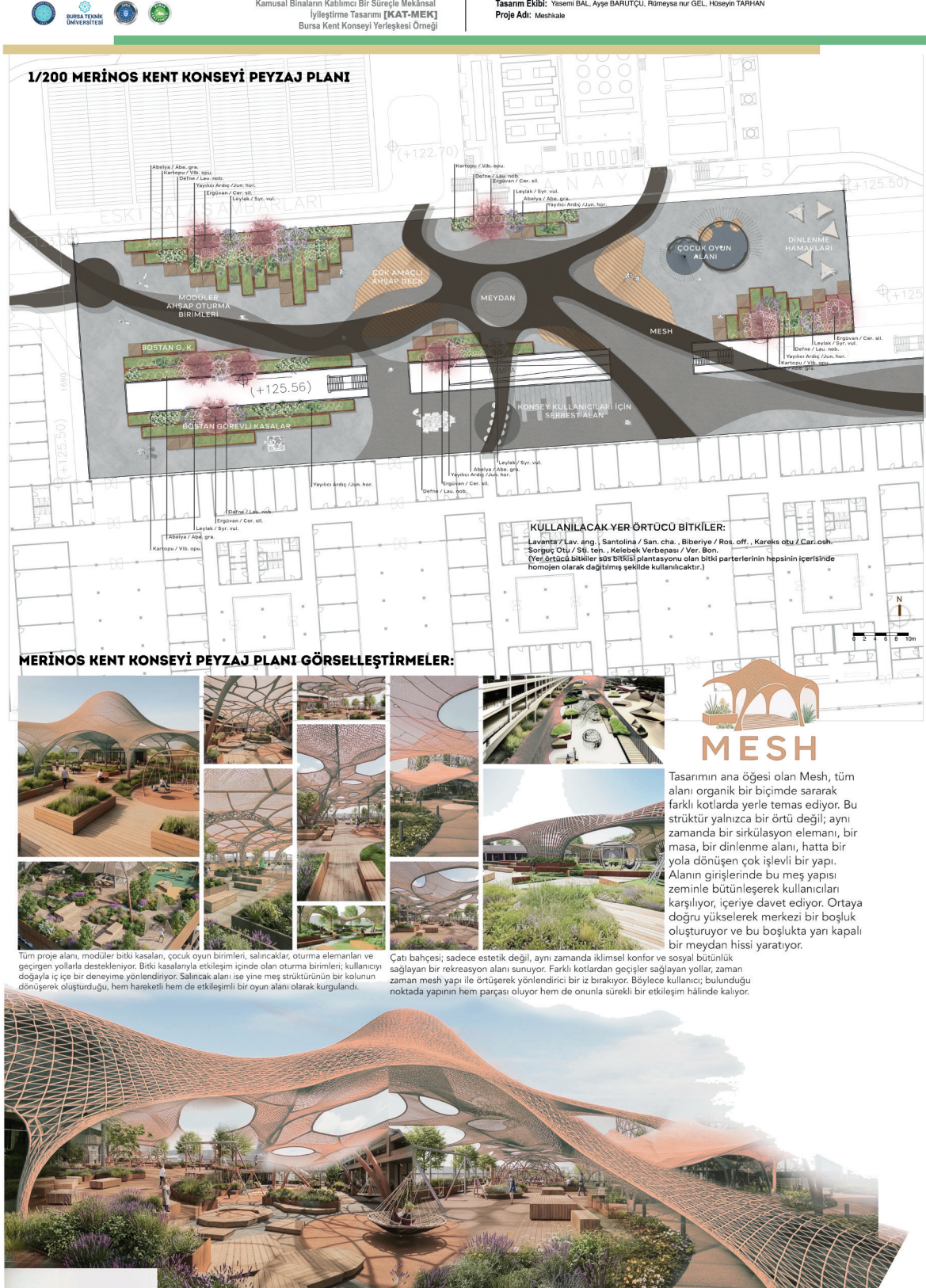
Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal
İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Yasemin BAL, Ayşe BARUTÇU, Rümeysa nur GEL, Hüseyin TARHAN
Proje Adı: Meshkale

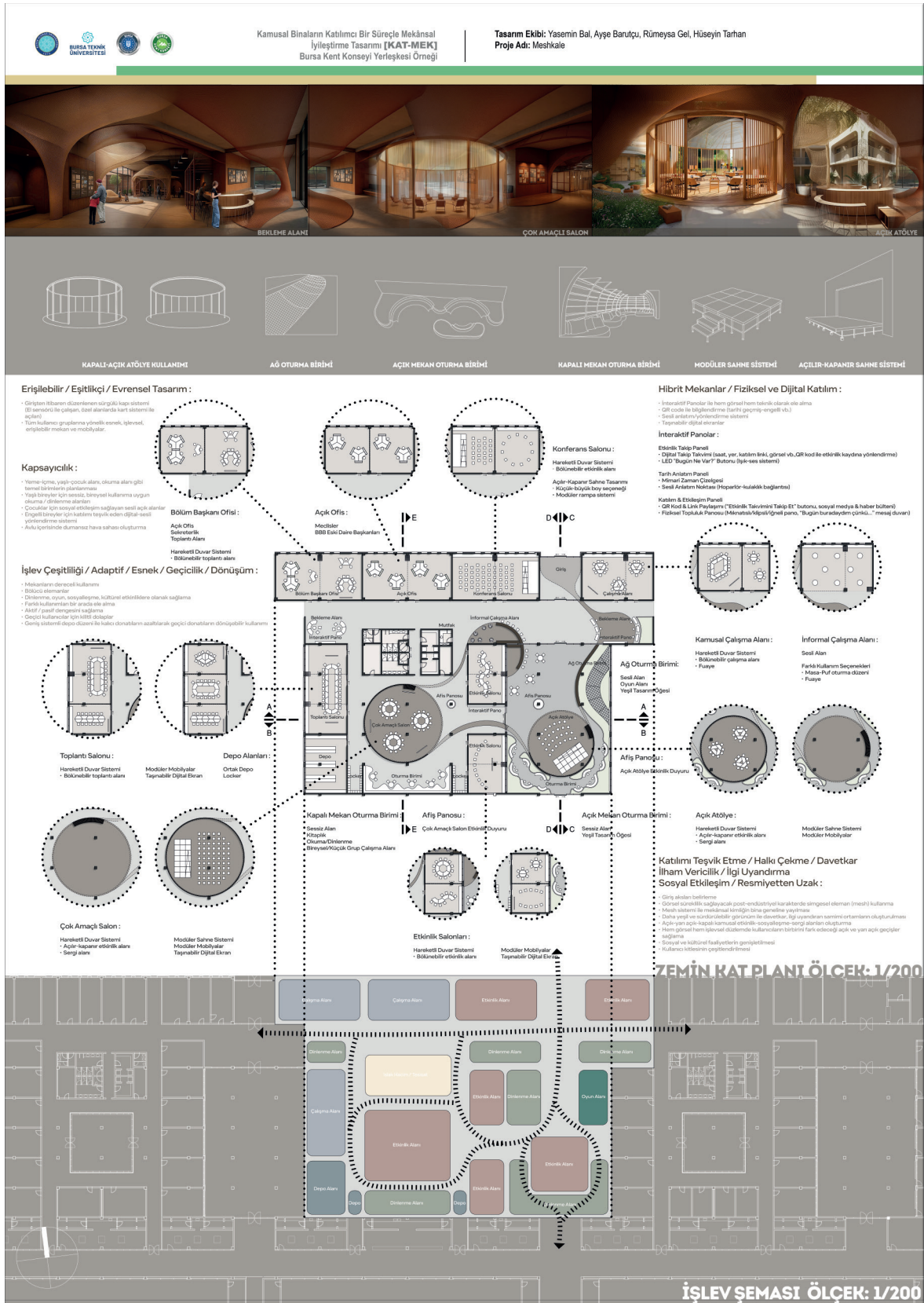
1/500 MERİNOŞ KENT KONSEYİ VAZİYET PLANI

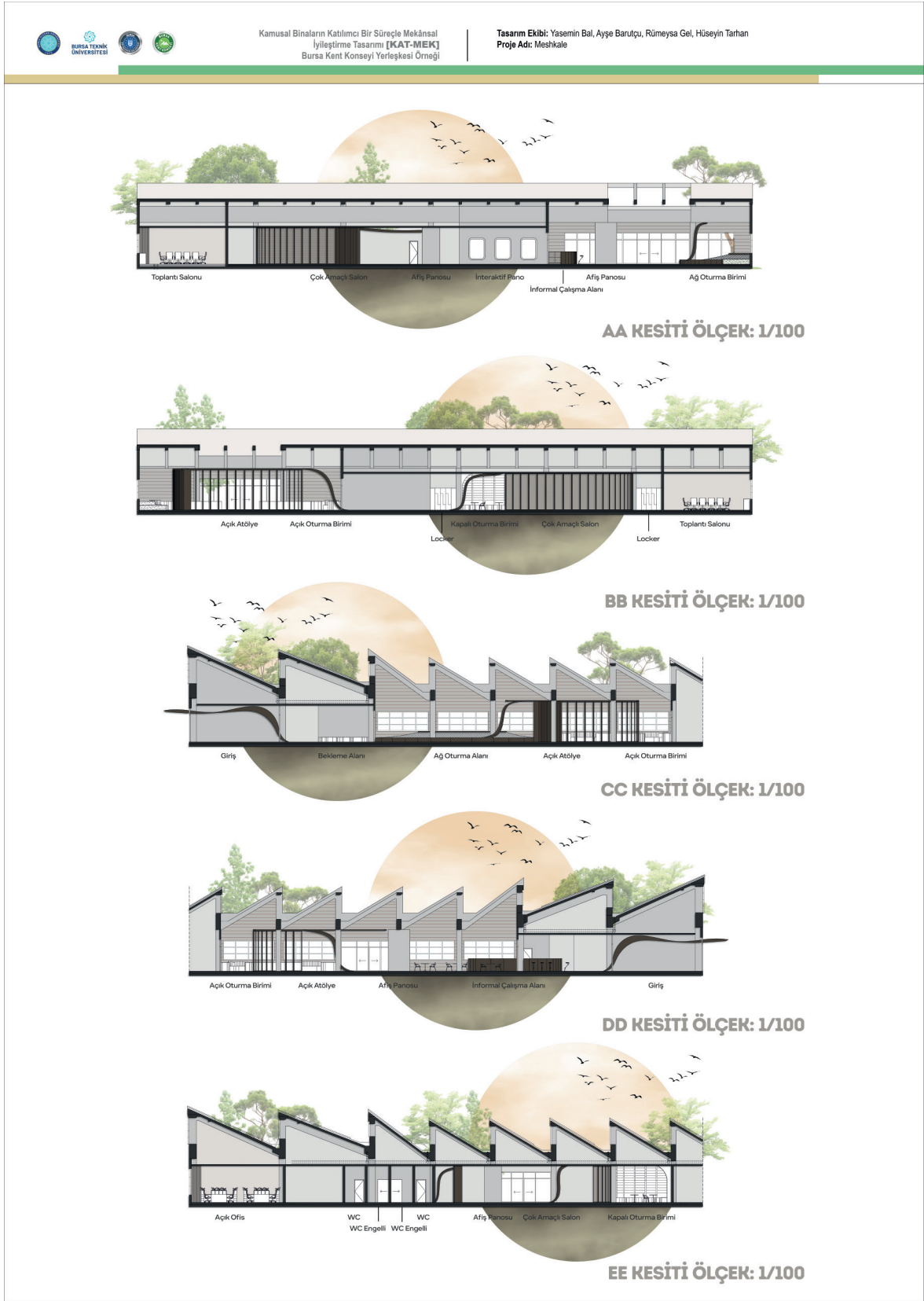

Şekil 36: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-1 | Meshkale – Pafta-3 (Vaziyet Planı Paftası)

Şekil 37: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-1 | Meshkale – Pafta-4 (Dış Mekân Paftası)

Şekil 39: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-1 | Meshkale – Pafta-1 (Kesit Paftası)

6.3.2 Sofa-Kent

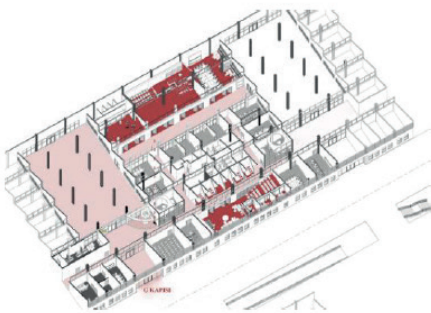
Tasarım Ekibi: Arda Aytekin, Asiye Nur Pişkin, Ebru Ulaş Sarıaydın

Çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışı, kent konseylerinin başarısını belirleyen temel unsurlardan biridir. Bu anlayış, şeffaflık, katılım ve uzlaşma ortamı yaratma gibi unsurları ön plana çıkarmaktadır. Adını geleneksel Anadolu evlerindeki "sofa"dan alan bu konsept, açık, paylaşımcı ve geçirgen mekânları merkezine almış; buluşma, katılım, ortak akıl, ortak çalışma, birliktelik, bireysellik anahtar kelimelerini tasarım kararlarının çıkış noktası olarak belirlemiştir. Sofa-kentte geçirgen yapı temel alınmakta, ortak

kullanım alanları yer almaktadır. Bu sayede hem çevresel etki azaltılmakta hem de topluluk ruhu desteklenmektedir. Projede yer alan her yapı, bireysel mahremiyet ile toplumsal birliktelik arasında dengeli bir ilişki kurmayı hedeflemektedir. Ortak avlular, açık hava oturma alanları, kent bostanları ve atölyelerle sofa-kent, kullanıcılarına üretme, paylaşma ve aidiyet geliştirme fırsatları da sunmaktadır (Şekil 41-45).

Mevcut mekân içerisinde oluşturulan "fraktür" ismi verilen yırtık ile avlular arası bağlantı ve Konsey girişi olan G kapısından sirkülasyon hattı oluşturulmuştur. Kullanılan yırtık formu, hem avlular

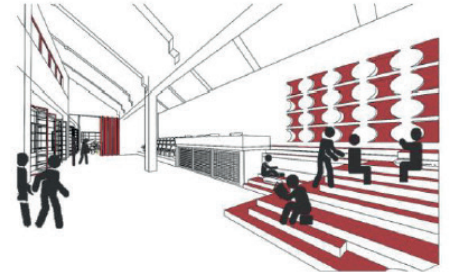
arası bağlantı sağlayarak avlu kullanımını aktif hale getirmekte, hem de mekân içerisinde bölümlenme oluşturmaktadır. Akustik gerekliliği olan mekânlar, çalışma ofisleri, idari ofisler, ortak çalışma alanları olarak dört farklı çalışma biçimi tanımlanmakta ve plan içerisinde her biri için kendilerine ait tanımlı alanlar oluşturulmaktadır (Şekil 40-a). Çalışma ofislerinde ortak ve bireysel çalışma mekânları sağlanmaktadır. Kat yüksekliği kullanılarak asma kat çözümü ile hacimsel kullanım söz konusu olmakta ve mekânın üç boyut algısı güçlendirilmektedir (Şekil 40-b).

a.

b.

c.

Şekil 40: Sofa-Kent | mekânsal diyagramlar

Akustik çözümlere yer verilerek oluşturulan tasarımda konferans salonu ve müzik/dans/etkinlik kullanımına uygun mekân tanımlamaları yapılmıştır. Oluşturulan mekân içerisinde soyunma kabinleri, depolama alanları, sahne, oturma birimleri yer almaktadır. İhtiyaca göre mekân içerisindeki bölümlenmeler hareketli duvar sistemleri ile sağlanabilmekte, katılımcı sayısına uygun esnek kullanım biçimleri hayata geçirilebilmektedir (Şekil 40-c).

Mevcut yapı üzerine kurgulanan müdahale planı mekân için boşluk oluşturma (fraktür) ölçeğinde tutulmuş; bunun yanı sıra mevcut plan içerisinde kaydırma, genişletme, birleştirme gibi öneriler geliştirilmiştir.

"Fraktür" mekân içi boşluk oluşturmakla birlikte yapı içindeki iki avluyu birbirine bağlamakta ve daha geçirgen mekânlar yaratmaktadır. Kent Konseyi içinde kalan avlu oturma ve rahatlama alanı olarak planlanmıştır. Avlunun merkezinde kaskat formunda su ögesi, oturma alanları, dinlenme durakları yerleştirilmiş ve bu bölümde gölge alan bitkisel tasarımına uygun bitki çeşitleri kullanılmıştır. Öneri kapsamında, mekân tanımlamaları belirginleştirilmiş, mekân içi kullanım çeşitliliğine önem verilmiş, mevcut kullanımda yer alan ortak çalışma alanları artırılmıştır.

Mevcut durumda otopark olarak kullanılan, restorasyon projesinde açık sergi alanı olarak tanımlanan alan için bir peyzaj kurgusu geliştirilmiştir. G kapısı ve diğer girişler meydanaşarak, kullanıcıları biraz daha yönlendiren, toplayan ve dağıtan alanlar olarak tasarlanmıştır. Alan içinde ring ana ulaşım aksı planlanmıştır. Farklı döşemeyle tasarlanan alan bütün kurgulanan alanlara temas ederek aralarındaki erişilebilirliği sağlamıştır. Yol üzerine ve kenarına oturma birimleri, ahşap latalarla gölgelikler tasarlanmıştır. Kent Konseyi'nde planlanan etkinliklerin, açık havada da gerçekleştirilebilmesi için amfi basamakları ve sahne alanı oluşturulmuştur. Hareketli bitki tarhlarıyla alandaki kullanıcı kapasitesi istendiğinde artırılabilir hale getirilmiştir. Alanın merkezine pergola altı oturma alanı tasarlanarak, Kent Konseyi kullanıcılarının ve park kullanıcılarının oturma, dinlenme ve sosyalleşme ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir. Diğer kısımda kalan alan Kent Konseyi'nde yapılan ürünlerin, etkinliklerin ve faaliyetlerin çıktılarının sergilenmesi ve kullanıcıyla buluşması için sergi alanı olarak düzenlenmiştir. Araç erişiminin en uygun olabileceği ve mekânın biraz daha dışında kalan alan otopark olarak kullanıcılara ayrılmıştır.

Tüm alan bir kent parkı içinde bulunan ve dış mekânıyla ilişkisi kopmuş durumda olan Kent Konseyi'nin daha kullanışlı ve keyifli bir mekânsal kurguya sahip olabilmesi için bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmıştır.

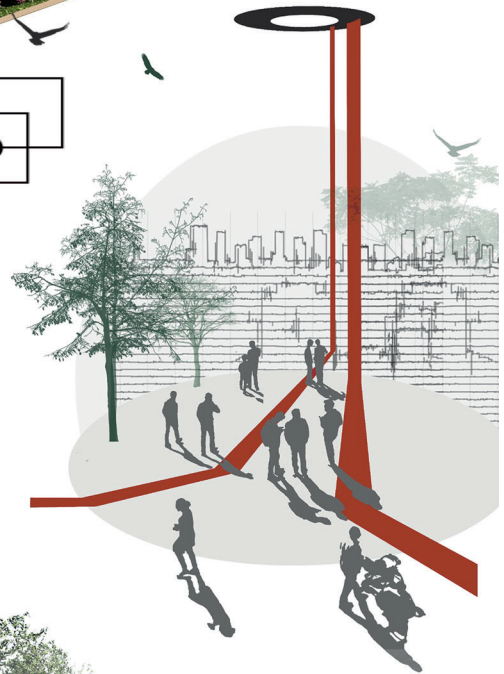
Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal
İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Arda AYTEKİN, Asiye Nur PİŞKİN, Ebru ULAŞ SARIAYDIN
Proje Adı: SOFA-KENT.

Çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışı, kent konseylerinin başarısını belirleyen temel unsurlardan biridir. Bu anlayış, şeffaflık, katılım ve uzlaşma ortamı yaratma gibi unsurları ön plana çıkarır.

Adını geleneksel Anadolu evlerindeki "sofa"dan alan bu konsept, **açık, paylaşımcı ve geçişken mekânlara merkeze almaktadır.** Sofa-kentte geçişken yapı temel alınmakta, **ortak kullanım alanları** yer almaktadır. Bu sayede hem **çevresel etki azaltılmakta, hem de topluluk ruhu desteklenmektedir.** Projede yer alan her yapı, **bireysel mahremiyet ile toplumsal birliktelik** arasında dengeli bir ilişki kurmayı hedeflemektedir. Ortak avlular, açık hava oturma alanları, kent bostanları ve atölyelerle sofa-kent, kullanıcılarına üretme, paylaşma ve aidiyet geliştirme fırsatları da sunmaktadır.

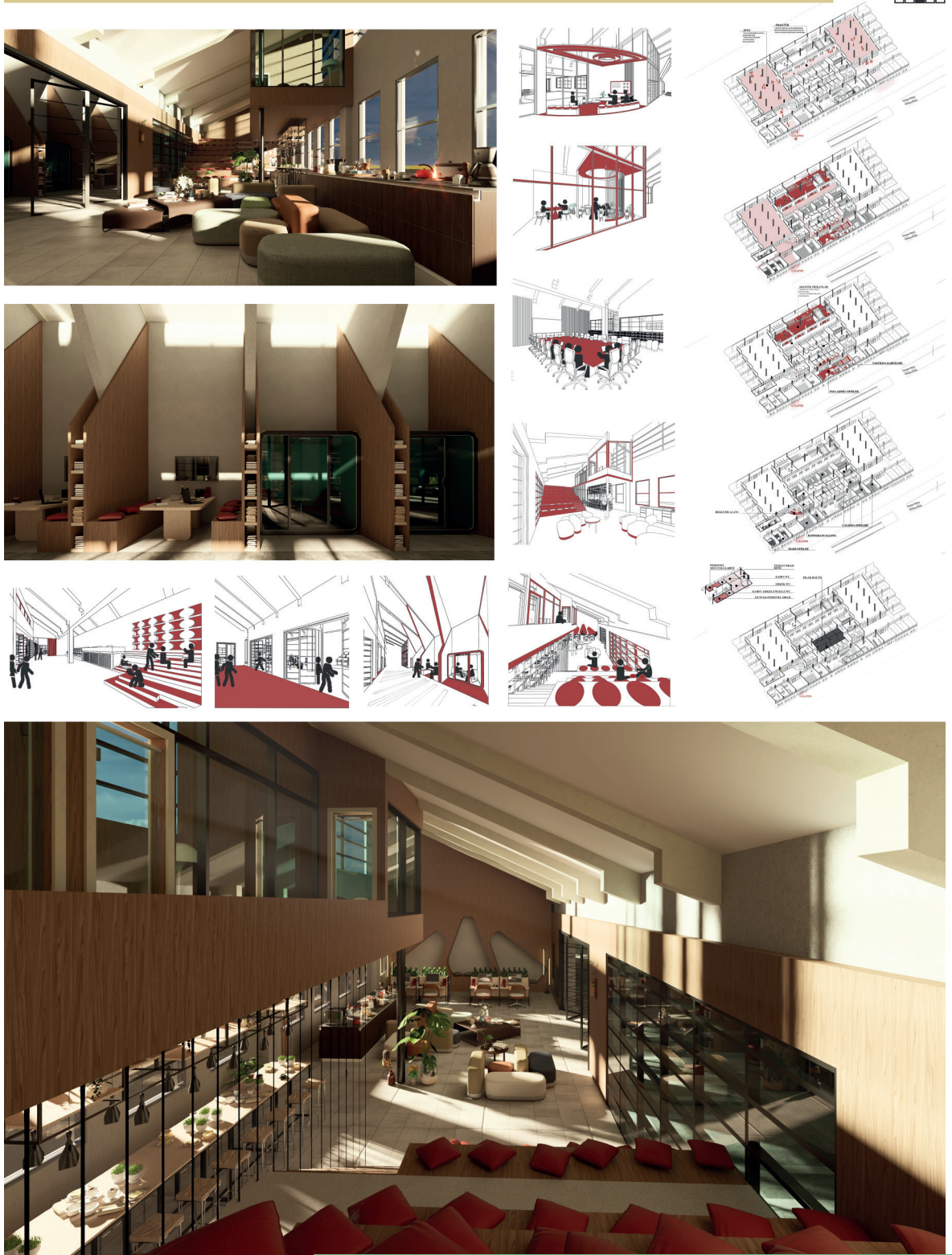

Şekil 41: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-2 | Sofa-Kent – Pafta-1 (Konsept Paftası)

Kamusal Binaların Katlımcı Bir Süreçle Mekânsal
İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Arda AYTEKİN, Asiye Nur PİŞKİN, Ebru ULAŞ SARIYAYIN
Proje Adı: SOFA-KENT.

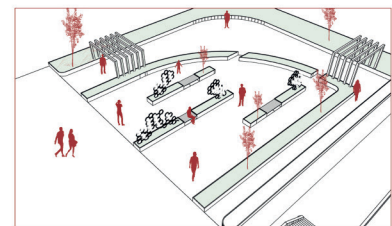
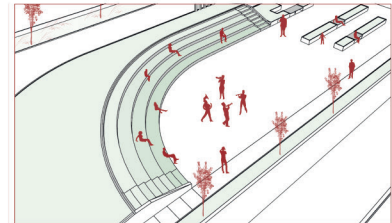
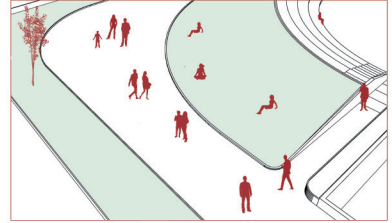
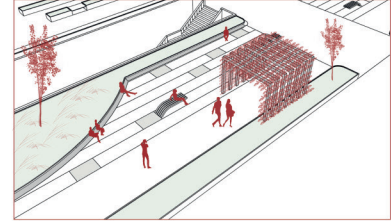
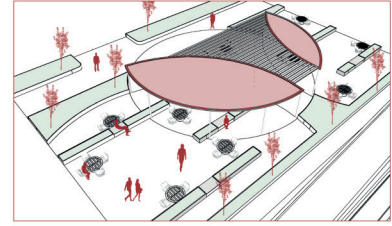

Şekil 43: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-2 | Sofa-Kent –
Pafta-3 (İç Mekân ve Diyagram Paftası)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Arda AYTEKİN, Asiye Nur PİŞKİN, Ebru ULAŞ SARIAYDIN
Proje Adı: SOFA-KENT.

Şekil 44: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-2 | Sofa-Kent – Pafta-3 (Dış Mekân Paftası)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal
İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Arda AYTEKİN, Asiye Nur PİŞKİN, Ebru ULAŞ SARIAYDIN
Proje Adı: SOFA-KENT.

Şekil 45: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-2 | Sofa-Kent – Pafta-3 (İç Mekân Paftası)

6.3.3 Bir'iz (Bırak)

Tasarım Ekibi: Ayşenur Özkan, Cansu Kılıç, Filiz Acar Rıza, Şule Durak

Kent Konseyi'nin kent için birlikte çalışma prensibi ve Kent Konseyi binasının konsey üyeleri ve haricindeki kentliler tarafından zahmetsizce bulunabilir olması hedefi tasarım konseptinin çerçevesini oluşturan temel çıkış noktalarıdır. Bir'iz, Merinos Parkı girişlerinden Kent Konseyi binasına uzanan bir takip hattıdır. Bu hat sayesinde Kent Konseyi üyelerinin binaya ulaşımı kolaylaştırılırken, konseyin varlığını kentliler ile paylaşmak ve merak uyandırıcı hale getirerek kentlinin ilgisini çekmek hedeflenmiştir. Konsey binasına ulaşıldığında 'iz' farklı biçimlerde mekân tanımlayıcı formlara dönüşerek konseptin biçim ve anlam bütünlüğünü sağlamaktadır (Şekil 46-48).

Mevcut kullanımı açık otopark alanı olan açık sergi alanı bir etkinlik alanı olarak tanımlanmıştır. Bu alanda kullanıcı konforu ön planda tutularak, bitki dikimi için

yeterli derinliği sağlama amacıyla kotlu bitkisel alanlara yer verilmiştir. Etkinlik alanı çeşitli kullanım alanlarına sahip olup farklı işlevlere hizmet edecek biçimde tasarlanmıştır. Bina girişlerinde ihtiyaç halinde kullanılması amacıyla acil durum araçlarının erişimine uygun ölçülerde açık otopark alanları ayrılmıştır. Aynı zamanda Kent Konseyi G Kapısı ve Enerji Müzesi girişi gerekli durumlarda topluluk halinde kullanılabilmesi amacıyla toplanma alanı olabilecek biçimde sert zemin olarak tasarlanmıştır. Diğer bir yandan etkinlik alanında kısa ve uzun süreli, bireysel veya gruplar halinde vakit geçirilebilecek oturma birimleri ve masaları bitkisel alanlar ile birlikte tasarlanmıştır. Form ve renk etkisi ile Betula pendula, Olea europaea ve Magnolia grandiflora bitkileri yoğun olarak tercih edilmiş olup; kullanıcılara serin ve huzurlu bir ortam sunulurken geniş taç yapılı bitkiler ile mikroklimatik denge sağlanmıştır. Oturma birimleri ile geniş çaplı türler bir arada tercih edilerek gölge etkisinden

faydalanmak amaçlanmıştır. Etkinlik alanı fiziksel aktivitelere uygun mekânlar içermektedir. Bisiklet parkı, geçiş rotaları ve kısa süreli dinlenme/buluşma noktaları kullanıcıların istekleri doğrultusunda alanda yer almıştır.

Avlu kullanımını artırmak ve avluyu kullanıcının ihtiyaçlarına cevap veren bir mekân haline getirmek tasarım kararları arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda avlu kullanıcıların bir araya gelmeleri ve etkileşimin artırılması amacıyla tasarlanmış bir mekân olarak ön plana çıkmaktadır. Alanda yer alan geçirgen çatı yapısı ile güneş ışığının çizdiği sınırlarda bitkisel alanlar oluşturulmuştur. Etkinlik alanındaki kotlu tasarım avluda yerini basamaklara bırakmış böylece oturma birimleri ile bitkisel alanlar bir arada çözümlenmiştir. Basamaklar aynı zamanda avlunun batı cephesinde yer alan çalışma birimlerine geçiş sağlamaktadır. Geçiş ve sirkülasyon düzeni avlu ve bina arasında kullanıcı akışını kolaylaştıracak biçimde

tasarlanmış, oturma birimleri ve dinlenme alanlarının sınırları korunmuştur.

G kapısı girişinde dijital panolar ile Kent Konseyi'nin aktivite çizelgesi ve randevu bilgileri erişilebilir hale getirilmiştir. Bu girişte yer alan kilitlenebilen dolaplar ile kullanıcılara günlük olarak kullanabilecekleri (kimlik teslimi ile) güvenli depolama alanı sağlanmıştır. Başkanlık ve Genel Sekreterlik ofisleri ve Kardelen Salon yapısal olarak korunmuş olup modüler mobilyalar ile yeniden tasarlanmıştır. Girişte yer alan sosyal birimler ise bireysel kullanım veya gruplar için uygun etkileşim alanları sağlamakta; Eurodesk temas noktası ile kullanıcı isteklerine yanıt verilmektedir.

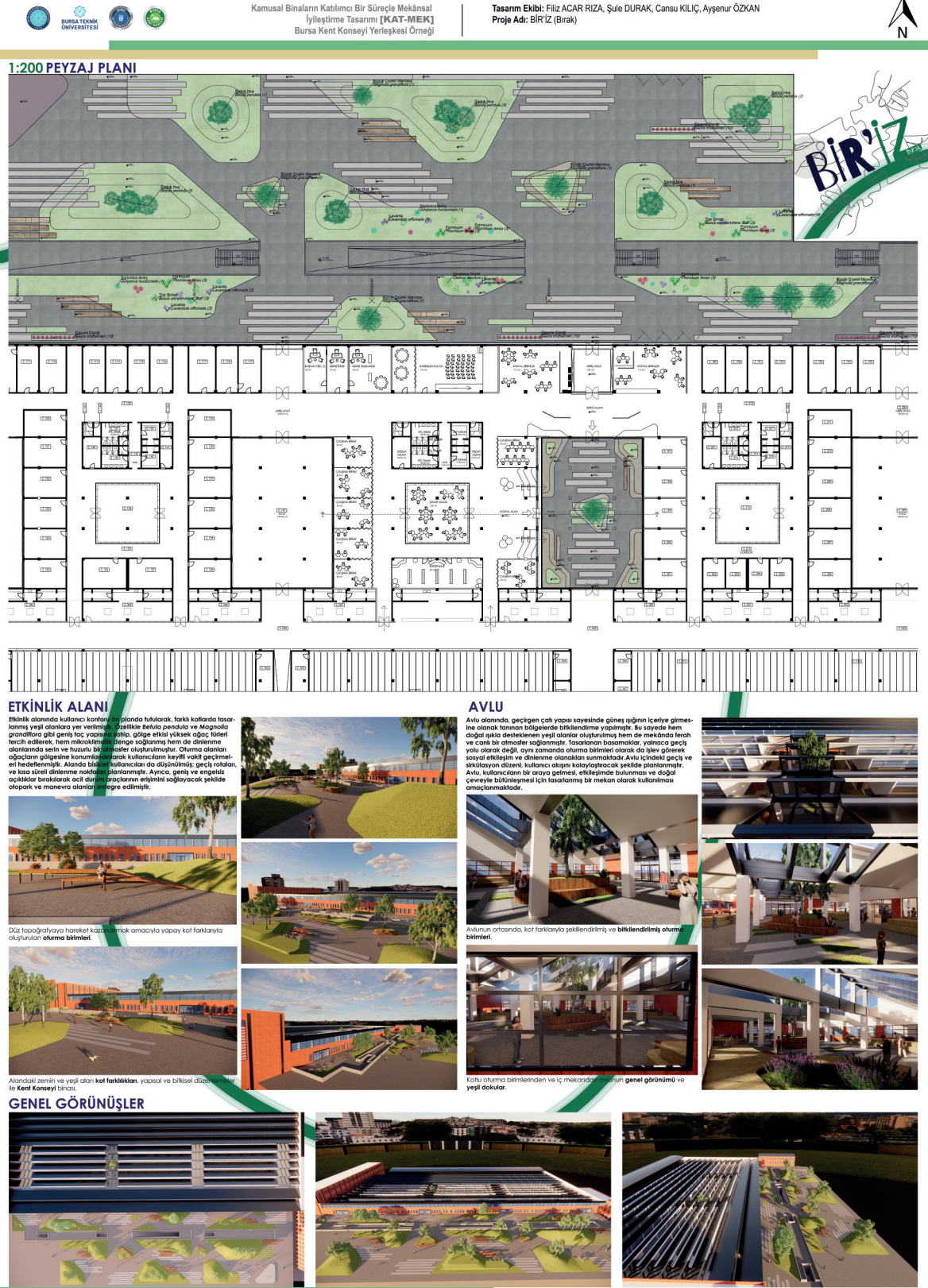
Çınar Salon ihtiyaçlara cevap veren ancak bir takım yapısal çözümlerle ihtiyaç duyan bir alan olduğundan sınırları ile mevcut konumu korunmuştur. Zeminde mekânın akustik konforunu sağlamak amacıyla

Voxflor halı döşeme tercih edilmiş; tavanda baffle elemanlarla estetik görünüm sağlanarak akustik denge desteklenmiştir. Farklı ölçeklerde toplantı ve etkinliklere ev sahipliği yapılabilmesi amacıyla değişik biçimlerde birleştirilebilen modüler mobilyalar tercih edilmiş, bu sayede mekânın esnek kullanım kapasitesi artırılmıştır. Cam paneller mevcut haliyle muhafaza edilmiş olup ses emici özelliği yüksek perde sistemi ile akustik konforun desteklenmesi önerilmiştir.

Kütüphanenin yeri taşınarak sağladığı sosyal etkileşim olanakları ve görünürlüğü artırılmıştır. Cam profilit sabit paneller ile mekânsal sınırlar belirlenirken, geçirgenlik korunmuş ve Çınar Salon ile yapısal bütünlük sağlanmıştır. Görsel sürekliliğin oluşturulabilmesi amacıyla kitaplarda uygun yükseklik tercih edilmiştir. Zeminde Voxflor halı ile akustik konfor sağlanmış; kotlu oturma birimleri sayesinde tasarım bütünlüğü korunmuştur.

Meclislerin ve çalışma gruplarının hizmetine sunulan çalışma birimleri, hareketli paneller ile kişi sayısı ve toplantı niteliğine göre biçim olarak esnek bir tasarım sunmaktadır. Batı tarafında yer alan ve toplamda 2 adet 40 m2 büyüklüğünde olan çalışma birimlerinden ilki profilit cam paneller ile diğer mekânlardan ayrılarak mahremiyet ve geçirgenlik bir arada sağlanmıştır. Farklı kullanıcı gruplarının çeşitli toplantı ve çalışma faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi amacıyla esnek kullanıma olanak tanıyan modüler mobilyalar tercih edilmiştir. Doğu tarafında yer alan çalışma birimleri ise işlevsel ve kullanıcı odaklı bir yaklaşımla bireysel ve grup çalışmalarına uygun açık mekânlar olarak tasarlanmıştır. Kotlu strüktürler ile avluya geçiş ve oturma birimleri bir arada çözümlenerek tasarım bütünlüğü korunmuştur.

64

Şekil 48: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-3 | Bir'iz Bırak – Pafta-3 (Plan ve Dış Mekân Paftası)

6.3.4 Eklem Komün

Tasarım Ekibi: Ahsen Betül İlhan, Dilara Pala

Kent konseyleri, yönetim mekânizmalarının kurumsal çerçevesi olmanın ötesinde, kentlinin kendini ifade edebileceği, bir araya gelebileceği ve kolektif süreçleri yürütebileceği yaşamsal mekânlara ihtiyaç duyar. Bu bağlamda kamusal yapılar, yalnızca hizmet üretiminin değil, toplumsal süreçlerin yürütüldüğü katılımcı zeminlerin fiziksel karşılığı

olarak değerlendirilmelidir. Kent konseylerinin hizmet sağlayan değil, katılımı yaygınlaştıran ve sürdüren süreç mekânları olarak görülmesi gerekmektedir. Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi için geliştirilen bu proje, karar alma süreçlerinin mekânsal izdüşümünü, topluluk olma hâlinin fiziksel karşılığını ve kamusal katılımın gündelik yaşamdaki karşılığını destekleyen bir öneri olarak kurgulanmıştır (Şekil 49-52).

"Eklem Komün" başlığını taşıyan proje, farklı bileşenlerin sabitlenmeden bir araya geldiği, ilişkisel bağlarla süreklilik kazandığı bir yapı anlayışını temsil etmektedir. "Eklem" kavramı, yalnızca yapısal bir birleşim değil; fikirlerin, bireylerin ve eylemlerin bağlanma biçimidir. "Komün" ise bu bağların kolektif bir varoluşa dönüşmüş halidir. Bu iki kavram, projenin mimari diline ve programatik yapısına doğrudan yön vermektedir.

Renk	Fonksiyon	Kullanıcı/Çalışma Grubu
Mor	Sahne, prova, performans ve sesli müzik atölye(leri) mekanına yönlendirir.	Müzik, Sahne Sanatları, Türk Sanat Müziği
Kırmızı	Sanatsal üretim atölye(leri)ne yönlendirir.	Ressamlar Ç. G., katılımcılar
Yeşil	G Kapısı terasına komşu olmasıyla doğrudan 'dışarı' ile ilgilenen gruplara yönlendirir.	Bisiklet, Arazi ve Su Kaynakları, Sağlık, Bağımlılıkla Mücadele
Mavi	Sosyallığın ve akıl sporlarının etkin kullanıldığı atölye mekanına yönlendirir.	Emekliler, Akıl Sporları
Sarı	Toplantı, atölye ve çok amaçlı gereksinimleri olan çalışma grup atölyesine yönlendirir.	Afet, Planlama vb.
Turuncu	Kamusal mekanlara, çık oturma salonlarına, atölyelere, fuaye ve mutfaka yönlendirir.	Halk, Gönüllüler, Ziyaretçiler
Koyu Mavi	Meclis açık ofis, çalışma grupları, açık ofis, koza salon(ları), meclis salonuna erişim sağlar.	Konsey çalışanları, teknik personel

Tablo 2: Eklem Komün Renk kullanım skalası

Mevcut yapının tavan kotunda açıkta bırakılmış tesisat sistemi, projede görsel, yönlendirici ve örgütleyici bir potansiyel olarak değerlendirilmiştir. Renkli borular; sahne perdesi rayına, çocuk oyun alanı sınırına, oturma birimlerine ve bilgi yüzeylerine dönüşen çok işlevli bir strüktür olarak mekânda

yer bulmaktadır. Borular, renklerine göre farklı işlevsel anlamlar taşımaktadır (Tablo-2): yönlendirme, sınır tanımlama, bilgilendirme veya sosyalleşme gibi durumlar kullanıcıya önceden tanımlanabilir şekilde sunulmaktadır. Bu renk kodlu sistem, mekânın

okunabilirliğini artırarak kullanıcıyı yönlendirir ve Kent Konseyi'ne ait yalın, bütünlüklü ve temsili bir kimlik oluşturmaktadır. Ayrıca boruların farklı yüzeylere entegre edilebilir yapısı sayesinde hem dikey hem yatay düzlemlerde çalışarak erişilebilirlik ve temas açısından kapsayıcı bir mekân dili

oluşturmaktadır. Bu sistem, yalnızca yönlendirme ve tanımlama değil; yapının kimliğini kuran anlatı elemanına dönüşerek iç-dış mekân sürekliliğini sağlamaktadır.

İç mekân organizasyonu rijit ve esnek olmak üzere iki kurgu üzerinden geliştirilmiştir. Rijit kurgu, taşıyıcı sisteme entegre edilmiş sabit işlevleri içermektedir. Bu alanlarda hareketli elemanlar yer alsa da, bunlar kapalı biçimde tanımlanmış, kullanım senaryoları önceden belirlenmiş alanlardır. Bu kurgu, mekânın strüktürel sınırlarının net olduğu, kullanımın görece sabit kaldığı alanları temsil etmektedir. Esnek kurgu ise, kullanıcı ihtiyaçlarına göre biçimlenebilen üretim ve buluşma alanlarını kapsamaktadır. Hareketli mobilyalar, geçirgen ayırıcılar ve katlanabilir yüzeyler aracılığıyla bu alanlar ihtiyaca göre yeniden düzenlenebilmekte; böylece mekânın dönüştürülebilirliği ve kullanım çeşitliliği artırılmaktadır. Bu kurgu sayesinde yapı, yalnızca önceden programlanmış bir sistem olmaktan çıkıp, kullanıcı katılımıyla sürekli evrilen bir organizmaya dönüştürülmüştür.

Mekânsal program üç katmanda örgütlenmiştir: (1) Kamusal alanlar, (2) üretim ve etkileşim alanları, (3) yönetim ve temsil alanları. Bu üçlü kurgu, mekânın farklı bölümlerinde kamusallığın kontrollü şekilde arttığı bir organizasyona dayanır. Giriş kotundan itibaren kullanıcı, tamamen erişilebilir bir alanda yer alan fuaye, açık mutfak, kütüphane, açık alan çalışma atölyesi, akıl sporları atölyesi gibi kamusal işlevlerle karşılaşmaktadır. Konseyin kullandığı ana mutfak, vestiyer,

sosyal 'hub' ve çok amaçlı salonlar gibi alanlar ise daha kontrollü bir bölgede yer almakta ve bu alanlara erişim kullanıcıyı kamusallığı sınırlı bir geçişe yönlendirmektedir. Bu geçiş kilitlenebilir bir ara kapı ile sağlanarak mekâna yalnızca gözlemci olarak değil, deneyim edinmek amacıyla katılmak isteyen bireylerin dahil olması hedeflenmektedir. Açık mutfak ise bireylerin termoslarıyla kahve alabileceği, rahatça oturup sosyalleşebileceği; aynı zamanda birlikte üretip vakit geçirebileceği gündelik ve kapsayıcı bir eşik alan olarak öne çıkmaktadır. Yönetim ve temsil alanları ise, kullanıcıdan ziyade kurum içi işleyişi sürdüren aktörlere ayrılmıştır. Tüm bu geçişlerde mekânsal sınırlar sert duvarlar yerine geçirgen elemanlarla tanımlanmış olup güvenlik ve geçirgenlik ihtiyacı dengelenmiştir. Özellikle açık ofis yapısı, hem çalışanlar arası iş birliğini hem de kullanıcıyla temasın kesintisiz sürdürülebilirliğini incelemektedir. Özellikle açık oturum salonları Kent Konseyi'nde yalnızca sesin çıktığı değil, aynı zamanda çıkarılan sesin duyulduğu, birlikte düşünmenin mekâna yayıldığı alanlar olarak kurgulanmıştır.

Dış mekân tasarımı, yapının kente açılan yüzeylerini yeniden tarif etmektedir. Sergi panelleri, bisiklet parkı, gölgelikli toplanma alanları ve oyun modülleriyle desteklenen bu alanlar, yapı ile kentli arasındaki etkileşimi güçlendirmektedir. İçeriden dışarıya uzanan boru sistemi, bu kamusal yüzeylerde de süreklilik sağlayarak mimari dilin okunabilirliğini artırmaktadır.

Kat planı ve kesitler üzerinden tanımlanan bu sistem, 7/24 açık

alanlar, kontrollü geçişli ve sınırlı erişimli bölgelere ayrılarak erişim senaryolarını tarif etmektedir. Kesitlerde doğal ışığın yönlendirilmesi, hacimsel derinlik ve boru sisteminin görsel sürekliliği net biçimde gözlemlenmektedir.

3 boyutlu görsellerde ortaya konulduğu üzere, mekân senaryoları yalnızca işlevsel değil, deneyimsel bir mimariyi hedeflemektedir. Borular, sahne rayı, oturma sırtlığı, askı elemanı ve oyun sınırı gibi farklı biçimlerde kurgulanarak mekânın dönüşebilirliğini vurgulamaktadırlar. Mekânlar yalnızca kullanılan değil, dönüştürülen; sadece yapı değil, aynı zamanda hafıza ve temsil alanlarıdır.

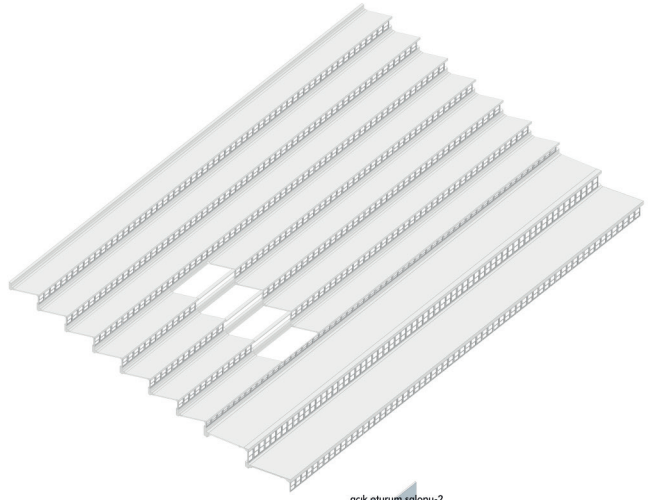
Tüm sistem, uygulanabilirlik ve bütçe hassasiyetiyle tasarlanmıştır. Yapı korunmuş, taşıyıcı sisteme müdahale edilmeden geri dönüştürülebilir, yerel üretime uygun malzemeler tercih edilmiştir. Kontrplak, ızgara levha, cam bölücüler, alüminyum profil ve akustik kumaşlarla kurulan yalın ama esnek malzeme dili kullanım çeşitliliği ile birleşmiştir.

Sonuç olarak "Eklem Komün" Kent Konseyi'ni yalnızca kararların alındığı değil, süreçlerin yürütüldüğü; yalnızca temsilin değil, katılımın üretildiği bir zemin olarak yeniden tarif etmektedir. Yapı yönetimin değil, birlikte yaşamının mimarisidir. Esnektir, geçirgendir, çok katmanlıdır. Sabit değil, birlikte düşünülüp yeniden biçimlenen kolektif bir sistemdir.

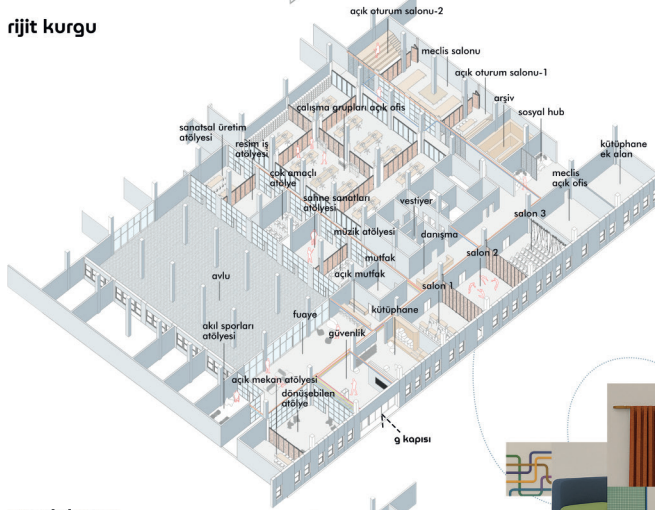

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Ahsen İlhan, Dilara Pala
Proje Adı: Eklem Komün

rijit kurgu

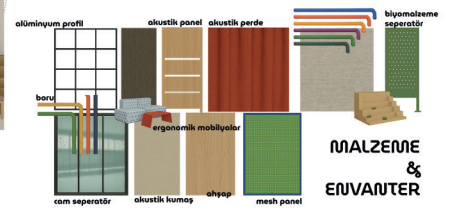

esnek kurgu

Kent konseyleri, kentsel yaşamın kopuk parçaları arasında bir 'eklem' işlevi görür; düşünceyi eyleme, bireyi topluluğa, sesi karara bağlar. Komün ise bu eklemün ettidir — birlikte var olmanın, birlikte dönüşmenin kolektif pratiğidir.

Renk	Fonksiyon	Kullanıcı / Çalışma Grubu
Mavi	Sahne, prova, performans ve sesli müzik atölyeleri mekanına yönlendirir.	Müzik, Sahne Sanatları, Türk Sanat Müziği
Kırmızı	Sanatçı üretim atölyelerine yönlendirir.	Ressamlar C.G., kâğıtçılar
Yeşil	G Kapısı arasında komün alanıyla doğrudan 'kapı' ile ilgilenen gruplara yönlendirir.	Bisiklet, Arazi ve Su Kaynakları, Sağlık, Bağışçılık Mücadele
Mavi	Sosyalizasyon ve akıl sporlarının etkin kullanıldığı atölye mekanına yönlendirir.	Emekçiler, Akıl Sporları
Sarı	Toplantı, atölye çok amaçlı genel kullanımları olan çalışma grup atölyesine yönlendirir.	Alet, Planlama vb.
Turuncu	Kamusal mekanlara, açık oturum salonlarına, atölyelere, kafe ve mutfaklara yönlendirir.	Halk, Gözlemciler, Ziyaretçiler
Koyu Mavi	Meclis açık ofis, çalışma grupları açık ofis, kafe salonları, meclis salonuna erişim sağlar.	Konsey çalışanları, teknik personel

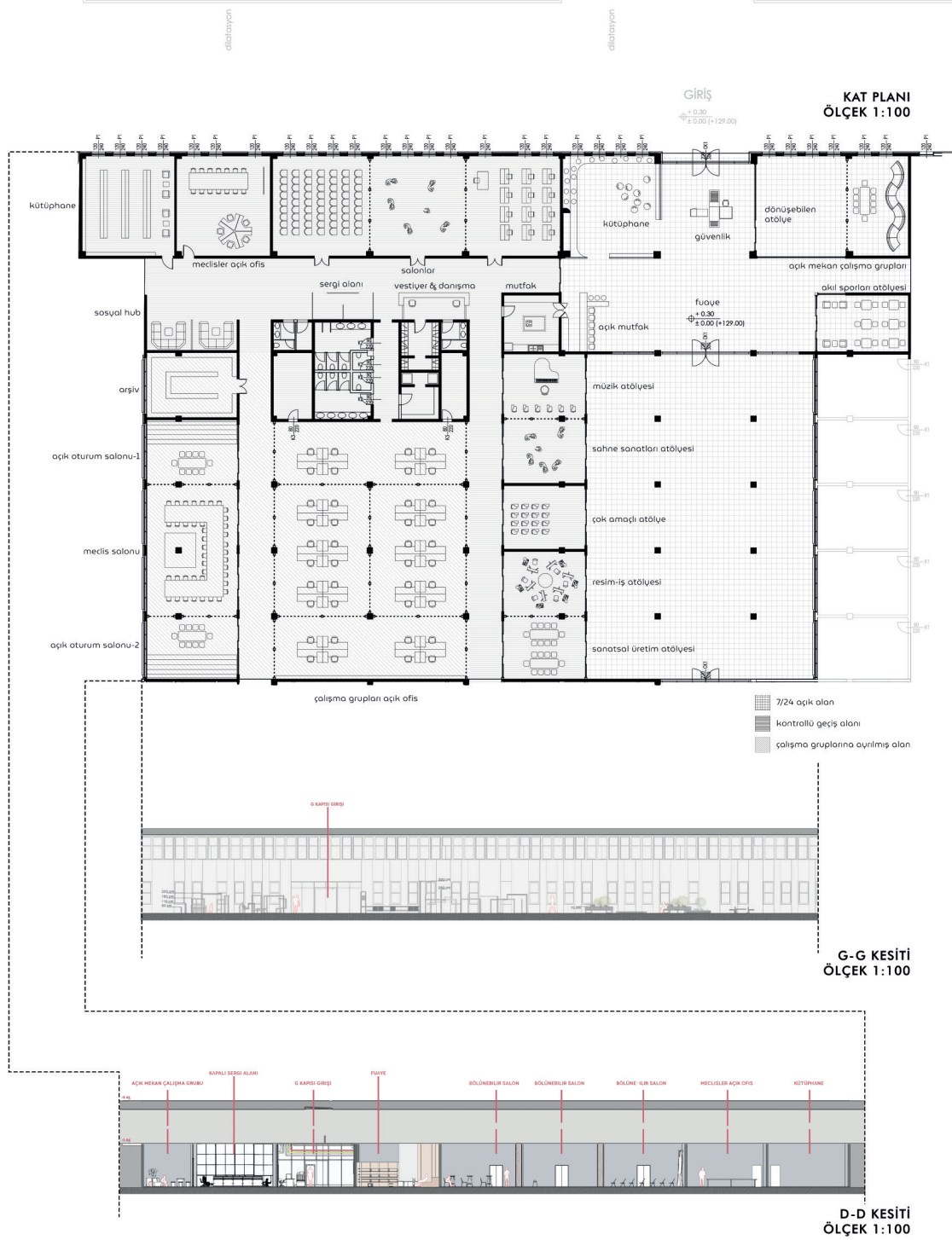
Şekil 49: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-4 |
Eklem Komün – Pafta-1 (Konsept Paftası)

Kamusal Binaların Katlımcı Bir Süreçle Mekânsal
İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Ahsen İlhan, Dilara Pala
Proje Adı: Eklem Komün

Şekil 51: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-4 |
Eklem Komün – Pafta-3 (Yerleşim Planı ve Kesit Paftası)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Ahsen İhan, Dilara Pala
Proje Adı: Eklem Komün.

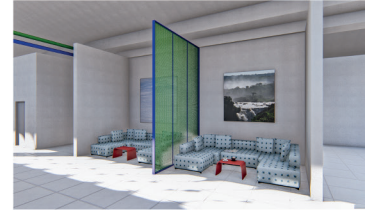
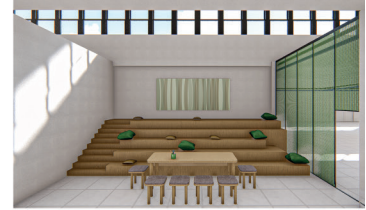
Merinos Kent Konseyi Projesi, katılma kent yönetimini anlayışını mekâna taşıyan çok katmanlı bir kurguya sahiptir. Yapının plan organizasyonu üç ana bölge üzerinden kurgulanmıştır: kamusal, ortak ve paylaşımlı özel alanlar. Tasarımın genel yaklaşımı, kullanıcı edilişin bir liseyi olarak değil, mekânın aktif bir bileşeni olarak ele alın. Oturma birimleri, forumlar, oyun alanları ve üretim yüzeyleri; katılma deneyimlerinin sahnesi olarak planlanmıştır. Bu yaklaşım, yapının sadece bir kent konseyi binası değil, aynı zamanda yaşayan bir kamusal platform olmasına mümkün kılabilir.

Projenin ayırtıcı özelliği olan renkli boru sistemi, hem yön bulma aracı hem de temsili bir altyapı olarak kurgulanmıştır. Beş ana boru, konsey bünyesindeki farklı paydaş gruplarını ve tematik alanları temsil eder. Her boru performansı sanatçıyla, kurma boru kavramsal üretim ve sergileye, yerel boru değeri ve açık alan kullanımıyla, masal boru sosyal destek hizmetleriyle, sarı boru ise toplum ve atölye alanlarıyla ilişkilendirilmiştir. Her bir boru, kullanıcısı kendi tematik alanına yönlendirirken aynı zamanda iç mekânlarda görsel süreklilik ve işlevsel organizasyonu sağlar. Bu sistemin dışında kalan bir ek boru ise kullanıcı profiline göre ayırır: Kayıy masal boru konsey çalışanlarına ait alanlara yönlendirirken, turuncu boru halka atölyeler ve kamusal üretim alanlarına taşır.

Borular sadece yönlendirici değil, aynı zamanda iç-dış mekân sürekliliğini kuran temel mekânsal elemanlardır. Yapının dışındaki borular, farklı renkleriyle kullanıcılara tematik yönlendirme sağlarken, aynı zamanda sergi, toplantı, oturma ve çocuk oyun alanı gibi çeşitli dış mekân kullanımlarını da biçimlendirir. Bu alanlar, boruların fiziksel taşıyıcılığından çok, onların oluşturdugu görsel ve işlevsel çerçevelerle tanımlanır. Örneğin bazı borular, açık hava sergi panellerini taşıırken; bazılarının bitkilendirilmiş aturma ünitelerine ya da oyun ünitelerine dönüşür. Bölgece borular, yalnızca bir yönlendirme hattı değil, aynı zamanda aktif bir kamusal yüzeyi üretirler. Bu dış mekân kurgusu, iç mekânda da devam eder; borular, işleyişe uzanarak kullanıcılara kapıyı davet eder ve yönlendirir. İç mekânda üyen geçiren metal mesh duvarlar görsel ilişkiyi sürdürürken işlevsel ayrışmayı sağlar. Kayan panel sistemleri, mekânın farklı ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesine olanak tanır. Tüm bu kurgu, yapının katılımcı kullanıcılara açık, geçirgen, esnek ve yönlendirici bir mekânsal deneyim sunar.

Şekil 52: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-4 | Eklem Komün – Pafta-4 (İç Mekân Paftası)

6.3.5 Dinamik Konsey

Tasarım Ekibi: İrem Sezen, Kaan Akcaalan, Rumeysa Aydın

Dinamik mekân kurgusu kullanıcı, zaman ve işlev değişkenlerinin etkileşim içinde olduğu, değişen ihtiyaçlara ve senaryolara göre dönüşebilen, adapte olabilen ve çoğu zaman çok işlevli mekânsal organizasyonları ifade etmektedir.

"Dinamik Konsey" projesinde sabit ve tekil çözümler yerine hareketli, esnek ve dönüşebilir mekânsal kurgular önerilmektedir. Bu doğrultuda tüm Konsey kullanıcıları tarafından kullanılacak birimler sabit, tek bir amaca hizmet eden mekânlar olmaktan çıkarılıp, boyutsal ve fonksiyonel olarak dönüştürülebilen tasarımlar ortaya konulmuştur (Şekil 53-55).

Tasarlanan mekânlar kullanıcı sayısı ve kullanım amacına göre farklı ölçü ve biçimlerde düzenlenmeye izin verecek hareketli panellerle bölünebilecek ve farklı işlevlerde kullanılacak şekilde tasarlanmıştır.

Ortak alanlarda tüm kullanıcıların etkileşim içinde olabileceği mekânlar tasarlanırken, mahremiyet isteyen kullanıcılar için de özel alanlar kurgulanmıştır.

Merinos Parkı ve Müzeler Girişiyle ilişki, zeminde başlayan bir iz olarak oluşturulan yolun sonrasında kot farkı olan kısımda köprüye dönüşerek devam

etmesiyle kurulmuştur. Tasarlanan bu köprü sayesinde Merinos Parkı'ndan sonra aynı kotta zemindeki izi takip ederek merdiven ve rampaya ihtiyaç kalmadan G Kapısına kadar kesintisiz bir ulaşım sağlanmaktadır. Böylece kaybolmadan, kolaylıkla ve herkes için erişilebilir şekilde Kent Konseyi'ne erişim sağlanmıştır.

Kent Konseyi'ne giriş yapılan G Kapısından içeri girildiğinde bizleri karşılayan açık fuaye alanı sayesinde tüm birimleri ve avluyu rahatlıkla görebilme imkânı yaratılmıştır.

Giriş bölümünün iki yanında, önündeki fuaye alanında yer alan bekleme alanlarıyla entegre şekilde konumlanan salonlar buraya gelen kullanıcılar için kolay erişilebilir olmakta, diğer birimlerden uzakta olmasıyla ve kullanılan yalıtım malzemeleriyle ses sorununa da bir çözüm getirmektedir. Birimlerin duvar yükseklikleri çatıya kadar yükseltilmemiştir. Asma tavanlar tasarlanarak akustik ve aydınlatma sorununa çözüm sağlanırken aynı zamanda bu sayede eski endüstriyel binanın izleri çatıdan okunabilir hale getirilmiştir.

Fuaye ve avlu ile ilişki içinde tasarlanan oturma alanları farklı işlevlerde kullanılabilir. Ortak kullanım alanları oluşturulduğu gibi daha izole alanlar isteyenler için ses

yalıtımının da sağlandığı iki adet özel oda oluşturulmuştur. Birimlerin işlevlerine göre kendi içinde gruplanarak yerleştirilmesi ve tavana kadar yükselmeyen duvarları sayesinde girişten itibaren algılanabilir ve okunabilir bir plan düzeni oluşturulmuştur.

Mutfak açık bir planda çözülerek önünde yer alan kapıyla avlu ile ilişkilendirilmiştir. Mutfak önünde tasarlanan oturma birimleri yeme-içme eylemlerine alan oluştururken aynı zamanda kullanıcıların birbirleriyle sosyalleşmesine de imkân sağlamaktadır.

Meclis ve çalışma grubu üyelerinin burayı kullanırken özel eşyalarını güvenli bir şekilde bırakabilecekleri, aynı zamanda depolama alanı olarak da kullanılacak kilitli dolaplar tasarlanmıştır.

Dolapların önlerinde ve mekân içerisinde ihtiyaç duyulan her yerde kullanılacak taşınabilir, hafif ve yumuşak oturma elemanlarının döşemelerinde meclislerin logolarında kullanılan renkler tercih edilmiştir.

Çınar Salon büyütülmüş ve orta kısmına konulan hareketli bölücü paneller sayesinde aynı anda iki farklı kullanıcı grubuna hizmet edebilecek hale getirilmiştir.

Asma tavanda ve bölücü duvarlarda kullanılan akustik paneller sayesinde sesin yankılanmasının önüne geçilmiştir.

Meclislerin ve çalışma gruplarının kullanımına yönelik oluşturulan mekânlar hareketli bölücü paneller sayesinde kişi sayısı ve işleve göre farklı boyutlarda kullanılabilir. Tüm paneller kapalı kullanıldığında üç ayrı mekân olarak kullanılabilirken panellerin açılmasıyla iki ayrı mekân halinde kullanılabilir. Hareketli bölücü paneller söz konusu mahaller arasında ses izolasyonunu sağlayabilmek adına akustik duvar kaplamaları kullanılarak tasarlanmıştır.

Hareketli duvar panelleri mekânlar arasında bölücü olarak kullanılmıştır. Panellerin üstünde kullanılan dekoratif, akustik panellerle ses yalıtımı sağlanmıştır. Raylı bir sistem üzerinde paneller kolaylıkla hareket ettirilebilmektedir.

Giriş yeme-içme alanları ve mutfak ile ilişki kurulan, sosyalleşme mekânı olarak kurgulanan avluda perdeleme alanı, kurakçıl peyzaj alanı ve narenciye bahçesi oluşturulmuştur. Perdeleme alanının içerisinde oluşturulan yarı açık mekân bitkilerle bölünerek daha mahrem ve tanımlı bir alanda vakit geçirilmesi hedeflenmiştir.

Kurakçıl peyzaj alanı zeytin ağacı gibi düşük su ihtiyacı olan türlerle oluşturulmuştur. Bu bahçe iklimsel uygunluk ve sürdürülebilirlik ilkeleri göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Narenciye bahçesi ise limon ağaçları, turunçgiller ve renkli çiçekli bitkilerle oluşturulmuştur. Bu alan kullanıcıya duysal bir deneyim sunmayı amaçlamaktadır.

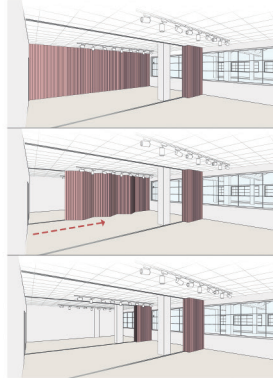
Mevcut durumda otopark olarak kullanılan açık sergi alanında, giriş algısı köprüden gelen ve zeminde devam eden iz ile güçlendirilmiştir. Girişe yerleştirilen bostanlar, üretime dayalı sürdürülebilir yaşam anlayışını yansıtırken, aynı zamanda kullanıcıyı yapıya yönlendiren yeşil bir aks oluşturmaktadır. Bu doğal geçiş mekânın hem ekolojik hem de işlevsel karakterini öne çıkarmaktadır. Devamında yer alan heykel ve çevresindeki açık alan ise sanatı kamusal yaşama entegre eden bir durak olarak kurgulanmıştır. Sanat meydanı olarak tanımlanan bu alan kullanıcıların etkileşime geçebileceği, gözlem yapabileceği ve düşünsel farkındalık geliştirebileceği çok amaçlı bir kamusal mekân niteliğindedir. Amfi alanı erişilebilirliği önceleyen eğimli basamakları sayesinde her kullanıcıya hitap etmektedir. Buluşmalar ve açık hava etkinlikleri için tasarlanmıştır. Amfi karşısında yer alan sahne etkinlikler,

sunumlar ve açık hava sergileri için esnek bir kullanım sunmaktadır. Bostan, amfi ve sahnenin kesişim noktasında bir meydan bulunmaktadır. Üç ana mekânsal öge arasında bulunan bu açık alan yoğun kullanıcı sirkülasyonuna olanak tanımaktadır. Bu bölüm geçici sergi, açık Pazar alanı, kermes ve çocuk etkinlikleri gibi farklı kullanımlara da uygundur. Gölge bir alan oluşturularak çocukların oyun oynayabileceği, hayvanlar için barınak oluşturabilecek, kullanıcıların dinlenip vakit geçirebileceği bir alan tanımlanmaktadır. Oluşturulan bisiklet rotasının son durağı olan ve bostan alanının yanında bulunan farkındalık alanı ziyaretçilere belli konularda farkındalık kazandırabilmek amacıyla dikkatleri belli temalara çekecek şekilde tasarlanmıştır.

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Tasarım Ekibi: Kaan Akçaalan, Rumeysa Aydın, İrem Sezen
Proje Adı: DİNAMİK KONSEY

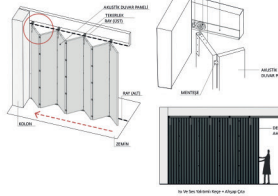

Mecislerin ve çalışma gruplarının kullanımına yönelik yapılan **derslikler** hareketli bölücü paneller sayesinde kişi sayısı ve işleve göre farklı boyutlarda kullanılabilir şekilde tasarlanmıştır. Tüm paneller kapalı kullanıldığında üç ayrı derslik olarak kullanılabilirken panellerin açılmasıyla iki ayrı derslik halinde kullanılabilir ya da tek, daha büyük bir derslik olarak da kullanılabilir.

Hareketli bölücü paneller derslikler arasında ses izolasyonu sağlaması amacıyla akustik duvar kaplamaları kullanılarak tasarlanmıştır.

Hareketli duvar panelleri

Hareketli duvar panelleri mekanlar arasında bölücü duvar olarak kullanılır. Panellerin üstünde kullanılan dekoratif, akustik panellerle ses yalıtımı sağlanmıştır. Raylı bir sistem üzerinde paneller kolaylıkla hareket ettirilebilir.

Sağda sergi duvarı olarak da kullanılabilir olan teknik birimlerin duvarı, solda idari birimler ve bekleme alanları.

Çınar salonu aradaki bölücü paneller kapalı halde kullanılarak genişletilmiştir. Tavana ve panellerde kullanılan akustik malzemeler sayesinde ses izolasyonu sağlanmıştır.

Kent konseyine **giriş** yapılan **G** kapısından içeri girildiğinde bizleri karşılayan açık **fuaye alanı** sayesinde tüm birimleri ve avluyu rahatlıkla görebilme imkanı yaratılmıştır. Giriş bölümünün iki yanında, önündeki fuaye alanlarında yer alan bekleme alanlarıyla entegre şekilde konumlanan **salonlar** buraya gelen kullanıcılar için kolay erişilebilir olmakta, diğer birimlerden uzakta olmasıyla ve kullanılan yalıtım malzemeleriyle ses sorunu da bir çözüm getirmektedir. Fuaye ve avlu ile ilgili içinde tasarlanan **oturma alanları** farklı işlevlerde kullanılabilir. Ortak kullanım alanları oluşturulduğu gibi daha izole alanlar isteyenler için ses yalıtımının da sağlandığı iki adet **özel oda** oluşturulmuştur. Birimlerin işlevlerine göre kendi içinde gruplanarak yerleştirilmesi ve tavana kadar yükselmeyen duvarları sayesinde **girişten itibaren algılanabilir ve okunabilir bir plan düzeni** oluşturulmuştur.

Çınar salonu büyütülmüş ve orta kısmına konulan hareketli bölücü paneller sayesinde aynı anda iki farklı kullanıcı grubuna hizmet edilebilecek hale getirilmiştir.

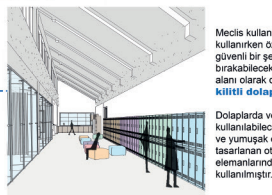
Asma tavana ve bölücü duvarlarda kullanılan **akustik paneller** sayesinde sesin yankılanmasının önüne geçilmiştir.

Birimlerin duvar yükseklikleri çatıya kadar yükseltilmemiştir, asma tavanlar tasarlanarak akustik ve aydınlatma sorununa çözüm sağlarken aynı zamanda bu sayede eski endüstriyel binanın izleri çatıdan okunabilir hale gelmiştir.

Mutfak açık bir planda çözülerek önünde yer alan kapıya avlu ile ilişkilendirilmiştir. Mutfak önünde tasarlanan oturma birimleri yeme - içme eylemlerine imkan verirken aynı zamanda kullanıcıların birbirleriyle sosyalleşmesine imkan sağlamaktadır.

G kapısından içeri girildiğinde bizleri karşılayan açık **fuaye alanı** ve **oturma alanları**, karşımızda avlu girişi, devamında teknik hacimler ve idari birimlerin bulunduğu kısma ilerleyen koridor.

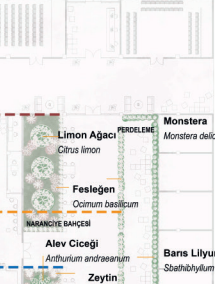
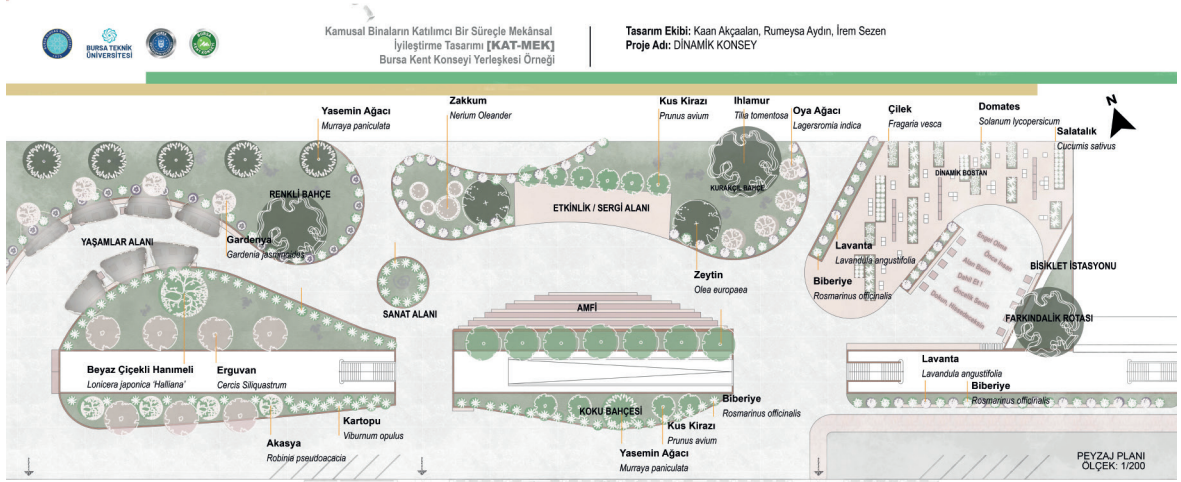

Açık planda tasarlanan **mutfak**, önünde yer alan oturma birimleri ve avluya açılan kapı. Tüm kullanıcılar için sosyalleşme alanları.

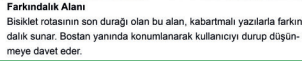
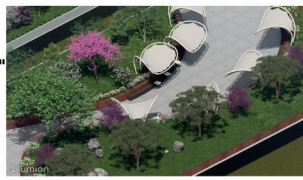

Mecislerin ve çalışma gruplarının kullanımına yönelik yapılan **derslikler**. Hareketli bölücü panellerin kapalı şekilde kullanılmasıyla üç derslik birleşimiyle oluşturulmuş büyük bir mekan.

Şekil 54: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-5 |
Dinamik Konsey – Pafta-2 (İç Mekân Paftası)

Giriş yerleştirilen bostanlar, üretime dayalı sürdürülebilir yaşam anlayışını yansıtırken, aynı zamanda kullanıcıyı yapıya yönlendiren yeşil bir aks oluşturur. Bu doğal geçiş, mekânın hem ekolojik hem de işlevsel karakterini öne çıkarır. Devamında yer alan heykel ve çevresindeki açık alan ise, sanatı kamusal yaşama entegre eden bir durak olarak kurgulanmıştır. Sanat meydanı, kullanıcıların etkileşime geçebileceği, gözlem yapabileceği ve düşünsel farkındalık geliştirebileceği çok amaçlı bir alan niteliğindedir.

Şekil 55: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – | Alternatif-5 | Dinamik Konsey – Pafta-3 (Dış Mekân Paftası)

6.3.6 Tasarım Alternatifleri ile İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri

KAT-MEK Mekânsal İyileştirme projesi için oluşturulan tasarım alternatifleri düzenlenen Kolokyum, sergi ve dijital anket aracılığı ile kullanıcılara ve halka sunulmuş ve bu alternatif tasarımlara ilişkin fikirleri toplanmıştır. Katılımcı tasarım yaklaşımının uzantısı olarak derlenen bu geri dönütler, oluşturulan tasarımın geliştirilmesi ve tasarım ekibinin revizyonu ile nihai ve ortak tek bir proje önerisi oluşturulması için kullanılmıştır.

Aşağıda her bir tasarım alternatifi için kullanıcılardan gelen yorumlar ve bu yorumların analiziyle her proje alternatifi için tespit edilen olumlu ve olumsuz yönler yer almaktadır.

6.3.6.1 Meshkale tasarım alternatifi – kullanıcı değerlendirmeleri

"Meshkale" başlıklı tasarım alternatifi hakkında kullanıcılardan gelen bazı yorumlar şu şekildedir:

"Meshkale sıra dışı ve etkileyici"

"Vaziyet planı oldukça yeterli olmuş. Peyzaj dizaynı çok hoş."

"Bursa'nın genel dokusuna uygun, işlevsel, ihtiyaca göre bir proje olmuş, yapanların ellerine, düşünenlerin akıllarına sağlık. Sadece ismi, teknik bir terim olması nedeni ile beni düşündürdü, acaba halkın anlayabileceği, günlük kullanılan bir terim projeyi daha mı iyi ifade

ederdi?"

"Özellikle avlu ve sosyal alanlar kullanıcı dostu ve açık mekân kurgusu oldukça iyi düşünülmüş. İç mekânlar da fonksiyonel. Proje genel olarak etkileyici. Güzellik algısı en güzel proje."

"Görseller çok güzel duruyor fakat uygulanabilir gelmedi."

"Mesh tasarımı inanılmaz güzel görünüyor, sanki bir örümcek ya da ahtapot gibi tüm alana hâkim ve bağlantılı bu noktada durursanız sizi istediğiniz noktaya götürürüm her yere hakimim havasında. Pafta 4'ten Pafta 5'e geçmek Pafta 5'i daha karanlık ve basık gösteriyor. Belki görselden kaynaklıdır ama sanırım biraz daha gün ışığı alsa iyi olur gibi."

"Cumhuriyet Dönemi fabrika yapısının modernist tasarımına uyuşmadığını düşünüyorum. Birim maliyete karşılık verdiği veya sağladığı imkân çok kısıtlı kalmıştır."

"Cumhuriyet Dönemi yapısı ile daha uyumlu olan diğer alternatifler daha çok hoşuma gitti. Bursa'da daha fazla sadeliğe ihtiyacımız var. Harcanan para karşılığında maksimum marjinal fayda elde edilmeli."

"Öncelikle belirtmek isterim ki projenin iç mimari kısmına bayıldım. Sosyal bir birey olarak da söylemek gerekirse sosyallik için fazlasıyla iddialı bir proje olmuş."

"Projenin tematik göndermeleri, Merinos'un eski bir dokuma fabrikası olmasından ve tarihinden yola çıkan üst örtü konsepti oldukça başarılı. Ancak yer yer fazla yoğunlaşarak yorucu bir etki oluşturmaya başlıyor. Biraz daha hafifletilebilir. Üç boyutlu görseller etkileyici ancak planlardaki çizimlerle uyuşmayan, dolayısıyla gerçek kullanımın anlaşılmasını zorlaştıran durumlar var. Görsellerde iç mekânda görülen tavan ve zemin yüzeylerini birleştiren eğrisel yüzeyler kullanım ve uygulama zorlukları ortaya çıkarabilir."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde "Meshkale" projesi genel anlamda sıra dışı, etkileyici ve estetik kaygısı yüksek bulunmuştur. Ancak uygulama zorluklarına ve maliyete dikkat çekilmiş, görsellerin biraz yanıltıcı olduğuna yönelik eleştiriler getirilmiştir. Sosyalleşme adına olumlu mekân kurguları olduğu vurgulanırken, üst örtü formunun Merinos'un geneli düşünüldüğünde bu noktayı biraz fazla ön plana çıkardığı, bu durumun da mekân hiyerarşisi adına yanıltıcı olabileceğine yönelik eleştiriler dile getirilmiştir.

6.3.6.2 Sofa-Kent tasarım alternatifi – kullanıcı değerlendirmeleri

"Sofa-Kent" başlıklı tasarım alternatifi hakkında kullanıcılardan gelen bazı yorumlar şu şekildedir:

"En uygulanabilir olanı"

"Otopark üstü tasarımı oldukça uygun görünüyor, keyifli bir çatı bahçesi olmuş, iç mimari çözümü ve detayları biraz az"

"Sofa-Kent projesi bence kusursuz..."

"Mekânsal anlamda çok ferah ve iç açıcı buldum, çok modern duruyor, yürüyüş alanı çok fazla"

"Sofa-Kent projesi alan ayrımları ve dizaynı diğer projelere kıyasla daha fazla kurumsal algı oluşturmaktadır."

"Sofa-Kent projesinde bireysel mahremiyetle topluluk ruhunun bir arada olma fikri şahane"

"Açık alanda üst örtü yetersiz gibi. İç mekân çözümleri oldukça başarılı."

"Arazi kullanımı verimli, sunduğu konsepti hissettiren ve oturtan bir proje. Mekânsal kurgusu başarılı. İstenilen ihtiyaç programına uygun bir proje sunulmuş."

"Harika gözüküyor her şeyiyle bir bütün oluşturulmuş. Ellerinize sağlık."

"İç ve dış mimarisiyle muazzam bir tasarım olmuş. Sofa-Kent iç renk uyumunun ferahlatması, açık alanın da yeşilliği ile çok dikkat çekici bir tasarım olmuş, ellerinize sağlık"

"Sofa-Kent Projesi, kentsel mekânlara dair katılımcı ve yenilikçi bir yaklaşım ortaya

koyması açısından oldukça değerli ve memnun edici bir proje. Kullanıcılara dönük çalıştay kısmında bu projenin ortaya çıktığı masada olduğum için de ayrıca mutluluk duyuyorum. Proje konsepti, kent içinde geçici, esnek ve birlikte üretime açık mekânlar oluşturma fikriyle özgün bir perspektif sunuyor. Mekânsal anlamda projeyi güçlü kılan en önemli unsur, kullanıcıyı tasarım sürecine davet eden açık yapısı ve mekânın dönüşüme açık bir sistem olarak kurgulanması.

Sofa-Kent'e Dair Olumlu Bulduğum Alanlar:

- Avlu tasarımı oldukça başarılı. Açık alanın bir buluşma, dinlenme ve üretim mekânı olarak kullanılması mekânsal bütünlük açısından etkileyici.
- Sosyal alanlar, ölçeği ve konumlanmasıyla kullanıcıyı mekâna davet ediyor. Etkinlik, atölye ve gündelik buluşmalara uygun şekilde esnek kullanıma olanak tanınması büyük bir artı.
- Çalışma alanlarındaki çeşitlilik ve görsel vurgular tatmin edici seviyede. Kütüphaneden bireysel ve topluluk çalışma alanlarına kadar geniş bir ölçekle kurgulanması önemli.
- Proje konsepti, kamusal olanla bireysel olan arasında kurduğu geçişliliği başarıyla yansıtıyor. Sofa metaforunun mimari mekâna aktarımı son derece anlamlı ve sahici.

Geliştirilebilecek Noktalar/Öneriler:

• Üst otopark alanı tasarımı, genel konseptten mekânsal olarak biraz kopuk kalmış gibi. Bu alanın, sadece araç kullanımına değil, kente dönük geçici kullanımlara (örneğin açık hava sergisi, hareketli pazar, oyun alanı, sosyal sohbet alanı, dinlenme bölümü, atölye alanı gibi) entegre edilmesi mekânın işlevselliğini ve canlılığını artırılabilir. (Örneğin pilates atölyesi açık alana yerleştirilen bir bölümde yeşillikler içinde yapılabilir. Çalışma grupları ve meclisleri açık alan etkinliklerine yönlendirebilmeliyiz.)

• İç mekân kurgusu, bazı bölümlerde yönlendirme ve açıklayıcı görseller eksikliği nedeniyle ilk kullanımda zorlayıcı olabiliyor. Mekânın kullanım senaryolarına göre daha fazla kullanıcı rehberliği gerekebilir. (Yönlendirici dijital tabelalar ve hangi salonda hangi etkinliğin olduğunu gösteren uyarıcılar gibi.)

• Toplantı odaları ve ofisler, işlevsel olsa da sosyalleşme alanlarından fiziksel olarak fazla izole kalmış. Katılımcı süreçleri desteklemek adına geçirgenlik ve görsel ilişki daha güçlü kurulabilir.

Kişisel Kullanım ve Mekânsal İhtiyaçlar:

• Projeyi kullanırken özellikle geçici üretim yapabileceğim, açık/yarı açık alanlarda elektriğe erişimin olduğu modüler alanlara ihtiyaç duydum. Ayrıca gölgelik alanların artırılması ve dış mekânda oturma

tgruplarının daha ergonomik hale getirilmesi kullanıcı konforunu artıracaktır. Küçük mutfak alanları (kahve vb. yapmak adına) güvenli şekilde tasarlanıp gönüllülerin kullanımına açılabilir.

Sofa-Kent Projesi, kent içinde geçici ama etkili karşılaşmalar yaratabilecek, topluluk temelli tasarımın başarılı bir örneği. Bu proje, kullanıcı deneyimini incelemesi ve birlikte üretimi desteklemesiyle oldukça değerli. Küçük dokunuşlarla mekânsal etkinliği daha da artabilir. Bu projeyi bizlerle birlikte geliştiren tüm ekibe teşekkür ediyorum."

"Açık ve kapalı alanlardaki kullanım çeşitliliği farklı ihtiyaçlara cevap verme anlamında oldukça iyi. Asma kat kullanarak kullanım alanını artırma fikri olumlu. Farklı çalışma gruplarının (sahne, müzik vb...) kullanabileceği çalışma alanları oluşturulmuş olması gönüllülerin kullanımı açısından işlevsellik sağlamış."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde Sofa-Kent projesi hem uygulanabilirliği, hem de iç ve dış mekânda sunduğu çözüm önerileri genel anlamda oldukça beğeni kazanmıştır. Projedeki bireysel mahremiyet ve topluluk ruhunun bir aradalığına vurgu yapılmış, açık alanda üst örtü eklenerek gölgelik alanların artırılması önerilmiştir. İç mekânın kapasite artırımı (asma kat kullanımı ve plan şeması) olumlu bulunmuştur. Açık / yarı açık alanlarda çalışmayı destekleyecek ilaveler (elektrik tesisatı) yapılması, iç-dış mekân etkileşiminin

kuvvetlendirilmesi ve iç mekânda kullanıcıya rehberlik edecek (dijital tabela vb.) yönlendiricilerin artırılması önerilmiştir.

6.3.6.3 Bir'iz (Bırak) tasarım alternatifi – kullanıcı değerlendirmeleri

"Bir'iz (Bırak)" başlıklı tasarım alternatifi hakkında kullanıcılardan gelen bazı yorumlar şu şekildedir:

"Çalışma birimleri oldukça ergonomik, avlu ve etkinlik alanları kullanışlı görünüyor."

"Anladığım kadarıyla, hedefi ferah alanlarda kullanılabilirlik olan projenin, hedefine uygun olduğunu düşünüyorum. Avlu fikri ve projelendirmesi çok güzel. Kütüphane fikri çok iyi. Toplantı odası taşınması ile acaba simetri yaratılabilir miydi, yoksa projede tasarımcılar özellikle mi simetriden kaçındılar?"

"Yeşil alan yoğunluğunun doğru oranda olması ve etkinlik alanlarına yeterli yerin verilmesi projenin artılarından."

"Etkinlik alanlarında kullanıcı konforunu ön planda tutulması ve peyzaj çalışmalarında görselliğin ön plana çıkartılması çok hoş"

"Çok fazla değişiklik yapıldığını düşünmüyorum"

"Çalışma birimlerini ve avlu tasarımını başarılı buldum"

"Tüm iç mekânlara daha sivil, yaratıcı ve özgürlükçü bir görünüm kazandırılmasını ve

renklendirilmesini öneriyorum"

"İç mekânda modüler mobilyalar kullanılması uygulamayı kolaylaştırmış. Ancak alternatif kullanım biçimleri için, örneğin çalışma gruplarının (sahne sanatları, müzik, güzel sanatlar vb.) özel çalışma biçimleri için daha uygun bölümler de eklenebilirdi. Sabit personel için daha tanımlı bir ofis alanı düşünülebilir. Mevcut otopark alanındaki açık alan düzenlemesi iyi olmuş, ancak gölgelik alanlar artırılabilir. Engelliler için ve acil durumlar için belli miktarda park alanı bırakılabilir."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde "Bir'iz (Bırak)" projesinin tasarımında avlu ve peyzaj alanları genel olarak beğenilmiş, kütüphane fikri özellikle iyi bulunmuştur. Açık alanda gölgelik alanların, iç mekânda ise işlevsel alternatiflerin artırılması önerilmiştir. İç mekân kurgusunun sivil bir yapıyı daha fazla destekler hale getirilmesi, daha özgürlükçü bir mekânsal etkiye kavuşturulması kullanıcılardan gelen öneriler arasında yer almaktadır.

6.3.6.4 Eklem Komün tasarım alternatifi – kullanıcı değerlendirmeleri

"Eklem Komün" başlıklı tasarım alternatifi hakkında kullanıcılardan gelen bazı yorumlar şu şekildedir:

"Konsept yeterince mekânsallaşmamış. Otopark üstü alanın çalışılmamış olması projenin tamamlanmadığı algısını yaratıyor"

"Boruların tematik yönlendirmesi çok zekice..."

"Çok modern ama çok düz. İlgi çekici, daha göze batan şeyler olması gerektiğini düşünüyorum"

"Anladığım kadarıyla hedefi ferah alanlarda kullanılabilirlik olan projenin, hedefine uygun olduğunu düşünüyorum."

"Tasarlanan ofisler ihtiyaca karşılık geliyor. Tebrik ediyorum"

"Farklı renkteki borularla yönlendirme fikri hoşuma gitti. Boruların sadece yönlendirme için kullanılmamasını da beğendim."

"İç mekânda farklı kullanım biçimlerine uygun düzenlemeler olması olumlu. Ancak sabit çalışanlar için daha tanımlı ve kolay erişilebilir bir çalışma alanı belirlenmeli. Avlu kullanımı düşünülmemiş. Buradaki açık alan değerlendirilmeli. Yönlendirici bir eleman olarak renkli boruların kullanılması iyi olmuş. Biraz daha iyileştirilerek daha iyi algılanabilir bir sistem kurgusu oluşturulabilir. Otopark kısmında yapılan tasarım kısıtlı kalmış. Diğer alternatiflerde olduğu gibi tüm alana yayılabilir."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde "Eklem Komün" projesinde tematik olarak borularla yönlendirme yapılması, mekânların tanımlanması, ayrıca yine borularla işlevsel çözümler (sergileme, oyun elemanı vb.) oluşturulması genel anlamda beğenilmiştir. İç mekân kullanımının çeşitliliği, kullanım

alanlarının artması olumlu bulunmuş, ancak açık alan çözümleri yetersiz bulunmuş ve bu durum projenin genel olarak tamamlanmadığı izlenimini oluşturmuştur.

6.3.6.5 Dinamik Konsey tasarım alternatifi – kullanıcı değerlendirmeleri

"Dinamik Konsey" başlıklı tasarım alternatifi hakkında kullanıcılardan gelen bazı yorumlar şu şekildedir:

"Detaylı bir şekilde inceledim hepsi ayrı ayrı güzel ve üzerlerinde uğraşılmış. Tasarım olarak Pafta 3'te gösterildiği şekilde yürüyüş alanları ve halka açık yerler olması çok hoşuma gitti. Ama biraz daha kullanılabilir yeşil alan olması gerekmektedir."

"Proje konsepti olarak yeşillik ve modernlik ön planda. Avlu tasarımı güzel, yeşil alan kullanımı dikkat çekiyor ama daha motive edici, göze çarpan şeyler olabilir diye düşünüyorum"

"Pafta 3'te iç mekânın aydınlık görüntüsü çalışma ortamı için uygun gözüküyor."

"Dinamik Konsey projesinde iç dizaynın biraz daha özgünleşmesi gerektiği kanaatindeyim. Tasarım hastane lobisi havası yaratmakta. Tasarımın görsel algısının daha yüksek olması gerektiğini düşünüyorum."

"Dinamik Konsey projesi sevdiğim alternatiflerden birisi oldu. Çünkü sabit ve klasik çözümler yerine dönüştürülebilir, hareketli, esnek

alanlar oluşturularak farklı işlevlerde kullanılması sağlanmış"

"Bekleme alanlarının karşısında sergi duvarı fikrini beğendim. Bostan fikrini başarılı buldum. Bostan'da bu konuyla ilgili atölyeler düzenlenirse bence güzel olur."

"Köprü yolu çift kat olarak (spiral) şekilde ilerleyebilir mi? Böylece kullanıcılar "soğuk" bir yoldan yürümek yerine geniş görüş alanlı, keyifli bir yol kat ederek konseye giriş sağlarsa daha "imza"lı bir fikir olabilir mi?"

"Dinamik Konsey'de Çınar Salon yerleşimi interaktif veya toplantılar için çok kullanışlı değil gibi duruyor. İnsanların etkileşimde olması ve birbirlerini duyması zor olur."

"Açık alan ve iç mekân arasında uyum çok hissedilmiyor."

"Bu projede özellikle Merinos Parkı içinde ilerleyince konseyi bulma/erişme konusunun planlanmış olmasını var olan mekânların pratik çözümlerle düzenlenmesini beğendim. Yeşil alanların etkinlik alanlarına dahil edilmesini çok sevdim. Başarılar diliyorum."

"Müzeler kapısından kestirme olarak dışarıdan bağlantı sağlayan köprü fikri iyi olmuş. Konsey'in kullanıcılar tarafından daha kolay ve rahatlıkla bulunmasını sağlayabilir. Bu yeni ulaşım rotası bazı sergileme vb. elemanlarıyla desteklenerek daha görünür hale getirilebilir. İç mekân çözümü

mevcut kullanıma yakın olduğu için uygulanması en kolay olabilecek alternatif. Ancak işlevsel çeşitlilik artırılabilir."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde "Dinamik Konsey" projesinin önerdiği açık alan kurgusu genel anlamda beğenilmiş ancak kullanıcıların aktif kullanımına bırakılan alanların daha fazla olması önerilmiştir. Bostan fikri olumlu bulunmuş, bu alanın çeşitli eğitim faaliyetleri / atölyeler için kullanılabilceği belirtilmiştir. İç mekân kurgusunun aydınlık etkisi, esnekliği beğenilmiş, ancak mekâna daha fazla karakter katacak özgün bir dil oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Çınar Salon için daha etkileşimli kullanım biçimleri içeren plan çözümleri geliştirilmesi önerilmiştir. Dış mekândan ulaşımı kolaylaştıran köprü fikri Konsey'in Merinos yerleşkesi içinde bulanabilirliğine katkı sağlayacağı için beğenilmiş, diğer yönlerden gelen ulaşım akslarının da daha belirgin hale getirilmesi talep edilmiştir. Ayrıca iç ve dış mekân arasındaki dil birliğinin artırılması önerilmiştir.

6.3.6.5 Proje alternatifleri hakkında genel yorumlar

Kullanıcılardan gelen geri dönütlerin bir bölümü tek bir proje alternatifi üzerine yoğunlaşmak yerine mekânsal iyileştirme projesi önerilerini genel olarak değerlendirmektedir. Bu kapsamda gelen yorumlar şu şekildedir:

"Merinos Fabrikası ile ilgili Konsey

içinde hiç iz yok. Oysaki Konsey'in kullandığı bölümde bir duvarın orijinal yapıdan kaldığı söyleniyor. Bu duvar soyularak üzeri pleksi vb. bir tabakayla kaplanıp geçmiş ile gelecek arasında görsel bir köprü oluşturulabilir."

"Tüm proje alternatiflerine güneş enerjisi, yağmur suyu toplama gibi pasif sistemler entegre edilmeli. Daha minimal uygulamalarla vakit ve nakit tasarrufu yapılabilir."

"Tüm öneriler için ortak bir yorum yapacağım. Proje geliştirilirken iş güvenliği uzmanlarıyla koordineli biçimde çalışılmalı. Afet veya yangınla ilgili herhangi bir açık kalmaması; çeşitlilik gösteren tüm kullanıcıların (çocuk, engelli, vb...) acil çıkışa rahatlıkla ulaşabilecekleri, yangın tüplerini kullanabilecekleri bir ortam yaratılırsa sonrası için daha pratik olur. Ayrıca bir tadilat maliyeti çıkmaması için baştan sürecin bir arada yürütülmesi çok önemli."

"Projenin çatı mimarisi elektrik ihtiyacına fayda sağlamak için güneş enerji santrali kurulumuna uygunluğuyla yenilenebilir ve yeşil enerji mottolarıyla diğer projelere kıyasla algıyı yükseltebilir."

"Bu tarz büyük bir alanda acil durumlar için bir toplanma alanı belirlenmesi iyi olabilir. Bursa deprem bölgesi olduğundan bence göz ardı edilmemesi gereken konulardan biri bence. Güneş enerji sistemi ve solar aydınlatmalar eklendiği zaman da hem farkındalığı artıran, hem de tasarruf sağlayan bir proje olacağını düşünüyorum. Projelerin

her biri ayrı emek verilmiş ve gayet güzel düşünülmüş yapılmış. Bu yönüyle tüm projeler çok hoşuma gitti. Umarım en yakın zamanda böyle güzel projeler görür ve gerçekleştirilir. Emekleriniz için teşekkür ederiz."

"Genel olarak proje alternatiflerinde yer verilen kişisel, kilitli dolap alanı sunulması fikri güzel."

Gelen kullanıcı yorumları değerlendirildiğinde genel olarak mekânsal iyileştirme projesi tasarımında yer verilmesi istenen unsurlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Mekânın geçmişine (Merinos Dokuma Fabrikası) dair izler daha okunur hale getirilmelidir (orijinal yapısal unsurların vurgulanması, makine parçaları vb. elemanların mekân içinde sergilenmesi, vb...)
- Güneş enerjisi, yağmur suyu toplama gibi pasif sistemlerin projelere entegre edilmesi toplumsal farkındalık ve enerji verimliliği açısından olumlu etkiler oluşturacaktır.
- Uygulamada ekonomik boyutun dikkate alınması gerekmektedir.
- Proje geliştirilirken iş güvenliği uzmanlarıyla koordine biçimde çalışılması uzun vadede maliyetin düşmesine (tadilat gereksinimlerini en aza indirerek) olanak sağlayacaktır.
- Çocuklara yönelik alanlar artırılması önerilmektedir. Böylesi bir mekânsal iyileştirme sadece

Çocuk Meclisi'nin kullanımı için değil; çocuğuyla buraya gelmek zorunda olan gönüllüler burada etkinliklere katılırken, çocuklarının da güvenli biçimde vakit geçirebilmesi için de fayda sağlayacaktır.

- Gönüllülerin kişisel eşyalarını koyabilecekleri kilitli dolap sistemi kullanım pratiği açısından fayda sağlayacaktır.

6.3.7 Tasarım Alternatiflerine İlişkin Kullanıcı Geri Dönütlerinin Tematik Analizi

Yapılan Kolokyum, sergi, dijital sergi ve dijital anket sonucunda oluşturulan tasarım alternatiflerine ilişkin mevcut ve potansiyel kullanıcıların yorumları ve geri dönütleri toplanmıştır. Toplanan bu verilerin, tasarım ekibinin nihai ve ortak avan proje tasarımını geliştirmesi için kullanılması planlanmıştır. Gelen olumlu ve olumsuz yorumlar dikkate alınarak kullanıcıların maksimum fayda sağlayabileceği bir tasarım ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu amaçla en fazla olumlu eleştiri alan proje baz alınıp, diğer projelerde olumlu bulunan tasarım kararları ile desteklenmesi; bu kararların ortak bir proje konseptine evrilmesi kararlaştırılmıştır.

Proje alternatiflerinin olumlu ve olumsuz bulunan yönlerinin tespit edilebilmesi ve oluşturulacak avan

projede hangi niteliklerin korunması, hangilerinin iyileştirilmesi gerektiğinin tespit edilebilmesi için toplanan yorumlarla ilgili bir tematik analiz çalışması yapılmıştır. İlk olarak gelen tüm yorumlar incelenerek bir kod sistemi (Tablo-3) oluşturulmuştur. Bu kodlar yapılan değerlendirmelerde özellikle vurgulanan temalar ve onlarla ilişkili alt başlıklar üzerinden belirlenmiştir.

Tematik kod sistemi oluşturulduktan sonra, her proje için öne çıkan yorumlar ve bu yorumların belirlenen tema ve alt temalarla kesişimi incelenmiştir. Yapılan analiz çalışması sonucunda tüm proje alternatiflerini kapsayan bir tematik analiz tablosu (Tablo-4) oluşturulmuştur.

	ANA TEMA KODLARI					
	1. İç Mekân Tasarımı	2. Dış Mekân Tasarımı	3. Kavramsal Nitelik	4. Evrensel Tasarım	5. Sürdürülebilirlik	6. Tarihi Bellek
ALT TEMA KODLARI	1.1. İşlevsellik	2.1. İşlev çeşitliliği	3.1. Sosyal etkileşim	4.1. Erişilebilirlik	5.1. Çevresel etki	6.1. Tarihi dokuyla uyum
	1.2. Kullanım çeşitliliği	2.2. Bitkisel çeşitlilik	3.2. Davetkârlık – Çekicilik – İlgi uyandırma	4.2. Algılanabilirlik	5.2. Malzeme seçimi	6.2. Tarihi unsurların öne çıkarılması
	1.3. Esneklik	2.3. Adaptif kullanım	3.3. Sivil kimlik vurgusu	4.3. Kapsayıcılık	5.3. Ekolojik adaptasyon (Gün ışığı kullanımı, pasif iklimlendirme, yağmur suyu depolama vb.)	
	1.4. Dijital-Teknolojik Altyapı	2.4. Dış mekân kullanımını artırma / Gölge alan oluşturma kapasitesi	3.4. Şeffaflık		5.4. Üretim hızı - kolaylığı	
	1.5. Yönlendiricilik	2.5. Yönlendirme, Fark edirlilik	3.5. Tematik Anlam		5.5. Maliyet	
	1.6. Maksimum alan kullanımı / Kapasite	2.6. Estetik				
	1.7. Estetik					

Tablo 3: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – Niteliksel değerlendirme tematik kod sistemi

TEMATİK ANALİZ						
	OLUMLU YÖNLER	KOD	KOD AÇIKLAMA	OLUMSUZ YÖNLER	KOD	KOD AÇIKLAMA
MESHKALE	İç mekân plan çözümü işlevsel	1.1	İç Mekân Tasarımı_ İşlevsellik	Çalışanlar için ofis alanı azlığı	1.6	İç mekân Tasarımı_ Maks. alan kullanımı / Kapasite
	Açık alan üst örtü tasarımı iyi	2.4	Dış Mekân Tasarımı_ Dış mekân kullanımını artırma / Gölge alan oluşturma kapasitesi	Dış mekânda oturma alanı azlığı	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği
	Peyzaj tasarımı gelecekçi, etkileyici	2.6	Dış Mekân Tasarımı_ Estetik	Yoğunluk	2.5	Dış Mekân Tasarımı_ Yönlendirme, Farkedirlilik
	Sosyalleşme alanı çok	3.1	Kavramsal Nitelik_ Sosyal etkileşim	Gün ışığı kullanımı eksikliği	5.3	Sürdürülebilirlik_ Ekolojik adaptasyon
	Sıra dışı	3.2	Kavramsal Nitelik_ Çekicilik, ilgi uyandırma, davetkârlık	Uygulama Zorluğu	5.4	Sürdürülebilirlik_ Üretim hızı, kolaylığı
				Yüksek maliyet	5.5	Sürdürülebilirlik_ Maliyet
				Mevcut yapı ile uyumsuzluk	6.1	Tarihi Bellek_ Tarihi dokuyla uyum
BİRİZ (BİRAK)	Ergonomik iç mekân	1.1	İç Mekân Tasarımı_ İşlevsellik	İç mekânda işlev çeşitliliği yetersiz	1.2	İç mekân Tasarımı_ Kullanım çeşitliliği
	Açık alan işlev çeşitliliği iyi	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği	Gölge alan artmalı	2.4	Dış Mekân Tasarımı_ Dış mekân kullanımını artırma / Gölge alan oluşturma kapasitesi
	Yeşil alan kullanım yoğunluğu iyi	2.2	Dış Mekân Tasarımı_ Bitkisel çeşitlilik	Saha sivil bir görünüm olmalı	3.3	Kavramsal Nitelik_ Sivil kimlik vurgusu
	Sosyal alanlar çeşitli ve fazla	3.1	Kavramsal Nitelik_ Sosyal etkileşim	Açık alanda engelli erişimi için alan (park yeri) oluşturulmalı	4.1	Evrensel Tasarım_ Erişilebilirlik
	Ferah	3.2	Kavramsal Nitelik_ Çekicilik, ilgi uyandırma, davetkârlık			

SOFA-KENT	Aydınlık, işlevsel, iç mekân kurgusu güzel	1.1	İç Mekân Tasarımı_ İşlevsellik	Dijital tabelalar artmalı	1.4	İç Mekân Tasarımı_ Dijital- teknolojik altyapı
	İç mekânda oturma alanları çeşitlilik sunuyor ve çok fazla	1.2 1.6	İç mekân Tasarımı_ Kullanım çeşitliliği İç Mekân Tasarımı_ Maks. alan kullanımı, kapasite	Yönlendirme eksikliği giderilmeli	1.5	İç Mekân Tasarımı_ Yönlendiricilik
	İç mekânda kullanım çeşitliliği iyi	1.2	İç mekân Tasarımı_ Kullanım çeşitliliği	Gölge alan yeterli değil	2.4	Dış Mekân Tasarımı_ Dış mekân kullanımını artırma / Gölge alan oluşturma kapasitesi
	Esnek mekân kurgusu iyi	1.3	İç mekân Tasarımı_ Esneklik	Ofisler daha geçirgen olabilir	3.4 5.2	Kavramsal Nitelik_ Şeffaflık Sürdürülebilirlik_ Malzeme seçimi
	Asma kat ile kullanım alanı artırma fikri iyi	1.6	İç Mekân Tasarımı_ Maks. alan kullanımı, kapasite	Çocukların kullanımı için mekân artmalı	4.3	Evrensel Tasarım_ Kapsayıcılık
	Açık alanda işlev çeşitliliği iyi ve keyifli	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği			
	Bireysel mahremiyet ve topluluk ruhu bir aradadır iyi; sosyal etkileşim için alternatifler sunuyor	3.1	Kavramsal Nitelik_ Sosyal etkileşim			
	Ferah, iç açıcı	3.2	Kavramsal Nitelik_ Çekicilik, ilgi uyandırma, davetkârlık			
	Kurumsal algı oluşturuyor	3.3	Kavramsal Nitelik_ Sivil kimlik vurgusu			
	Sofa metaforu etkili	3.5	Kavramsal Nitelik_ Tematik Anlam			
EKLEM KOMÜN	Bütüncül algı yaratıyor	4.2	Evrensel Tasarım_ Algılanabilirlik			
	Uygulanabilirliği yüksek	5.4	Sürdürülebilirlik_ üretim hızı, kolaylığı			
	Yönlendiricilerin kullanımı iyi	1.5	İç Mekân Tasarımı_ Yönlendiricilik	İşlevlere göre alan dağılımı dengesiz	1.6	İç Mekân Tasarımı_ Maks. alan kullanımı, kapasite
	İç mekânda sosyal alanlar geniş	3.1	Kavramsal Nitelik_ Sosyal etkileşim	Ofis çalışanları için daha tanımlı alanlar olmalı	1.6	İç Mekân Tasarımı_ Maks. alan kullanımı, kapasite
	Ferah	3.2	Kavramsal Nitelik_ Çekicilik, ilgi uyandırma, davetkârlık	Açık alan kullanımı yetersiz	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği
DİNAMİK KONSEY	Borularla tematik yönlendirme çok zekice	1.5 3.5	İç Mekân Tasarımı_ Yönlendiricilik Kavramsal Nitelik_ Tematik Anlam	İç mekânda çocuklara yönelik alanlar artabilir	4.3	Evrensel Tasarım_ Kapsayıcılık
	İç mekândaki esnek kullanım iyi	1.3	İç mekân Tasarımı_ Esneklik	Çınar salon kullanışlı değil, etkileşimi azaltıyor	1.1	İç Mekân Tasarımı_ İşlevsellik
	Açık alanda işlev çeşitliliği iyi	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği	İç mekânda işlevsel çeşitlilik artırılabilir	1.2	İç mekân Tasarımı_ Kullanım çeşitliliği
	Bostan fikri iyi	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği	Aktif yeşil alan artırılabilir	2.1	Dış Mekân Tasarımı_ İşlev çeşitliliği
	Köprü kullanımı ulaşımı desteklemek, yönlendirmek, fark edilirliliği arttırmak için iyi	2.5 4.1	Dış Mekân Tasarımı_ Yönlendirme, Fark edilirlilik Evrensel Tasarım, Erişilebilirlik	Daha özgün bir tasarım kimliği olmalı, çok sade	3.5	Kavramsal Nitelik_ Tematik Anlam
	Açık alan tasarımı estetik	2.6	Dış Mekân Tasarımı_ Estetik	Açık alan ve iç mekân arasındaki uyum hissedilmiyor	3.5	Kavramsal Nitelik_ Tematik Anlam
	İç mekânda aydınlık etki iyi	5.3	Sürdürülebilirlik_ Ekolojik adaptasyon			

Tablo 4: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi – Proje alternatifleri hakkındaki kullanıcı yorumlarının tematik analizi

6.3.8 KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi Avan Proje Final Tasarımı

Tematik analizden tamamlanmasının ardından 10.07.2025 tarihinde tasarım ekibiyle çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda gelen kullanıcı yorumları doğrultusunda yeniden düzenlenerek oluşturulması planlanan nihai avan projenin tasarım yöntemi kararlaştırılmıştır. Alınan ortak karar doğrultusunda tematik analizde ana ve alt kodlar bağlamında en fazla olumlu geri dönüt alan alternatif olarak Sofa-Kent baz proje olarak belirlenmiştir. Ardından seçilen baz projenin kullanıcı yorumları doğrultusunda belirlenen olumsuz yönlerinin iyileştirilmesi ve eksik bulunan kullanıcı ihtiyaçlarının tamamlanması kararlaştırılmıştır. Ayrıca diğer alternatiflerde olumlu bulunan özgün tasarım yaklaşımları tespit edilerek, bunların nihai projeye entegre edilip edilemeyeceği tartışmaya açılmıştır. Her proje alternatifinin kendi bütünlüğü içerisinde, kendisine özgü bir mimari dili olduğu, bu nedenle bir başka projedeki herhangi bir tasarım unsurunun olduğu haliyle farklı bir projeye eklenemeyeceği, aksi takdirde projenin eklektik ve bütüncül olmayan bir tasarım dili oluşturacağı tasarım ekibinin ortak kararı olarak belirlenmiştir. Bu nedenle final tasarım projesi geliştirilirken farklı alternatiflerde beğenilen tasarım unsurlarının doğrudan biçimsel olarak projeye dahil edilmesi yerine, tasarım

fikrinin kavramsal olarak ele alınması ve bu fikrin biçimsel olarak yorumlanıp, iyileştirilmesi kararlaştırılan baz projenin tasarım diliyle uyumlu hale getirilerek adaptasyonun sağlanması proje geliştirme yaklaşımı olarak belirlenmiştir. Buradan yola çıkarak tasarım ekibi tarafından yapılması kararlaştırılan revizyonlar şu şekilde belirlenmiştir:

- Sofa-Kent projesinde belirlenen plan yerleşiminin büyük ölçüde korunması kararlaştırılmıştır.
- Dijital ve teknolojik altyapı iyileştirme kapsamının geliştirilmesi, yapılan müdahale kararlarının daha okunur hale getirilmesi ihtiyacı tespit edilmiştir.
- Çocuk Meclisi üyeleri ve Konsey'in diğer çocuk ziyaretçileri için mekân yerleşiminde alternatif alanlar oluşturulması, bu mekânların tek bir kullanıcı grubuna yönelik olması yerine 'herkes için tasarım' anlayışı doğrultusunda farklı kullanıcılar için de uygun hale getirilmesi fikri kabul edilmiştir.
- Açık ve kapalı alanda kullanılan modüler oturma elemanlarının tasarım dilinin ortaklaştırılması ve farklı eylemlere izin verecek esnek bir yaklaşımla tasarlanmasına karar verilmiştir.
- Meshkale projesinde kullanıcılardan en fazla olumlu yorum alan açık alanda kullanılan üst örtü sisteminin nihai projeye adapte edilmesi konusunda fikir birliği oluşmuştur. Meshkale

projesinde oluşturulan ağsı üst örtü sistemi kullanıcıların büyük bir bölümü tarafından yaratıcı ve ilgi çekici bulunmuş ancak maliyet ve kullanım yoğunluğu anlamında bazı eleştiriler almıştır. Tasarım fikrinin bu denli beğenilmesinin nedenlerinden birinin mekânın orijinal işlevi olan fabrika yapısının geçmişine (dokuma üretimi) gönderme yapan bir üretim tekniğini kullanması olduğu tespit edilmiştir. Buradan yola çıkarak dış mekânda talep edilen gölgelik alan oluşturma ihtiyacını karşılayacak nitelikte ağsı bir 'yeşil dokuma' yüzeyin peyzaj projesine entegre edilmesi, oluşturulacak strüktürün projenin genel yapısıyla uyumlandırılması kararlaştırılmıştır.

- Bir'iz (Bırak) projesinde giriş alanında gönüllülerin kullanımına sunulan kilitli dolap sistemi ve açık alandaki işlev çeşitliliği kullanıcılardan olumlu geri dönütler almıştır. Her iki yaklaşımın da baz projenin tasarım diline adapte edilmesi kararlaştırılmıştır.
- Eklem Komün projesinde boru kesitli bir tasarım elemanın iki ve üç boyutlu olarak yatayda ve düşeyde tüm proje alanı boyunca devamlılığına sürdürerek bir yönlendirme ve tanımlama elemanı olarak kullanılması kullanıcılar tarafından en fazla olumlu geri dönüt alan tasarım çözümü olarak dikkat çekmektedir. Buradan yola çıkarak bu simgesel yönlendirme tasarımının projeye adapte edilmesi, açık alandan başlayarak

(üst örtü strüktürü, gölgelik, bisiklet parkı vs...) kapalı alana (yönlendirici, sergi panosu, dijital ekran taşıyıcısı, vs...) ulaşan bir tasarım ögesi olarak kullanılması, yönlendirme için seçilecek renk skalasının plan yerleşimindeki organizasyon şemasına göre yeniden tanımlanması kararlaştırılmıştır.

• Dinamik Konsey projesinde önerilen müzeler girişini dışarıdan bir köprü ile Konsey giriş kapısının açıldığı açık sergi alanı platformuna bağlama fikri kesintisiz erişimi sağlama ve Konsey'in Merinos Yerleşkesi içerisindeki fark edilirliliğini artırma anlamında kullanıcılardan çok sayıda olumlu yorum almıştır. Ayrıca peyzaj tasarımında yer verilen kent bostanı fikri de yine kullanıcılardan beğeni alan bir fikir olmuştur. Buradan yola çıkarak tüm gönüllülerin kullanımına açık olacak, çeşitli atölye ve etkinliklerle bu alandaki farkındalığı artırmaya hizmet edecek bir bostanın peyzaj tasarımına adapte edilmesi konusunda fikir birliği oluşmuştur. Ayrıca yapısal gereklilikleri konusunda onay alınması koşuluyla; mevcut durumda kesintiye uğrayan ve Konsey girişini Kültür Merkez'i'nin açık fuayesinden koparan iki açık alan arasındaki bağlantının bir köprü ile sağlanması, bu köprü'nün açık alan üst örtü sisteminde kullanılıp iç mekâna da taşınması planlanan strüktürel sistemle uyumlu hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarım geliştirme kararlarının alınmasının ardından çalışma

kolaylığı açısından tasarım ekibi arasından gönüllülük esasıyla çekirdek bir grubun oluşturulması ve final projenin oluşturulmasında görev almaları kararlaştırılmıştır. Bu ekipte baz proje olarak kabul edilen Sofa-Kent tasarım alternatifini oluşturan tasarımcıların tamamı ve diğer ekiplerden de temsilcilerin bulunması konusunda fikir birliği oluşmuştur. Buna göre ortan avan projenin tasarımında görev alan katılımcılar şu şekildedir²³:

1. Arda Aytekin (Sofa-Kent)
2. Ahsen Betül İlhan (Eklem Komün)
3. Asiye Nur Pişkin (Sofa-Kent)
4. Dilara Pala (Eklem Komün)
5. Ebru Ulaş Sarıaydın (Sofa-Kent)
6. Filiz Acar Rıza (Bir'iz (Bırak))
7. Hüseyin Tarhan (Meshkale)
8. İrem Sezen (Dinamik Konsey)
9. Yasemin Bal (Meshkale)

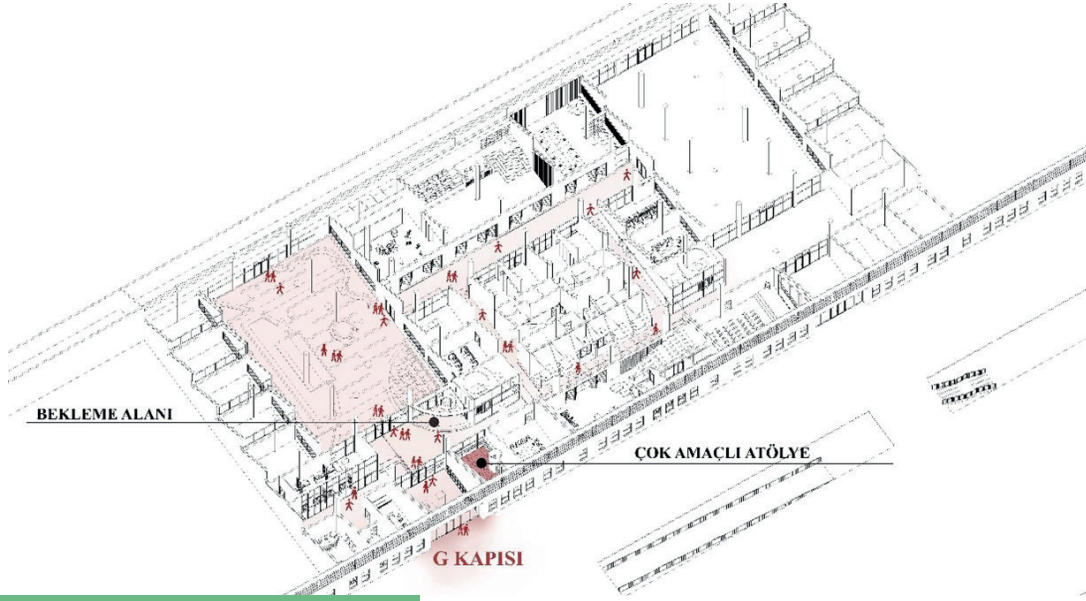
Tasarım ekibinin ortak çalışması ile oluşturulan final tasarım önerisinde bireysel mahremiyetin korunması ile toplumsal birtelliğin teşvik edilmesi arasında dengeli bir mekânsal ilişki kurulması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, iç mekânda konumlandırılan çalışma ofisleri, idari birimler, atölye alanları, ortak çalışma mekânları ve bireysel çalışma kabinleri, kullanıcıların farklı ihtiyaçlarına yanıt verebilecek şekilde çeşitlendirilmiştir. Ayrıca, yapının kurgusunda yer alan ve mekân içi açık hava deneyimi sunan avlu tasarımı, yalnızca fiziksel bir dinlenme alanı değil, aynı zamanda kullanıcılar arasında etkileşimi artıran, paylaşımı

destekleyen ve mekâna aidiyet hissini güçlendiren bir sosyal ara yüz olarak kurgulanmıştır. Bu mekânsal organizasyon sayesinde Konsey kullanıcılarına üretim, etkileşim ve sosyal bağ kurma gibi çok boyutlu deneyimler sunulması hedeflenmektedir.

Mevcut yapı içerisinde oluşturulan sirkülasyon hatları, iç mekân organizasyonunda fonksiyonel ayrışmayı sağlayarak, kullanıcıların mekânsal yönlenmesini kolaylaştıran ve kullanım verimliliğini artıran bir planlama stratejisi sunmaktadır. Mekâna "G" kapısı üzerinden sağlanan ana giriş, kullanıcı güvenliği ve konforu gözetilerek tasarlanmıştır. Bu giriş aksında yer alan güvenlik birimi ve kişisel eşyaların muhafazasına olanak tanıyan kilitli dolaplar, güvenlik gereksinimleriyle birlikte kullanıcı ihtiyaçlarına da cevap vermektedir.

Girişin karşısında konumlandırılan dijital ekran destekli bekleme alanı, Konsey'in çalışma programı, toplantı planlamaları ve ofis kullanım bilgilerine erişim sağlayarak kullanıcıları yönlendiren dijital bir bilgilendirme noktası işlevi görmektedir. Bu alanın karşısında konumlanan, çocuklar ve yetişkinlerin ortak kullanımına uygun olarak tasarlanmış çok amaçlı atölye (Şekil 56), hem yaratıcı üretime hem de sosyo-kültürel etkileşime olanak sağlayan esnek bir öğrenme ve uygulama ortamı sunmaktadır.

²³Katılımcı isimleri alfabetik olarak sıralanmıştır.

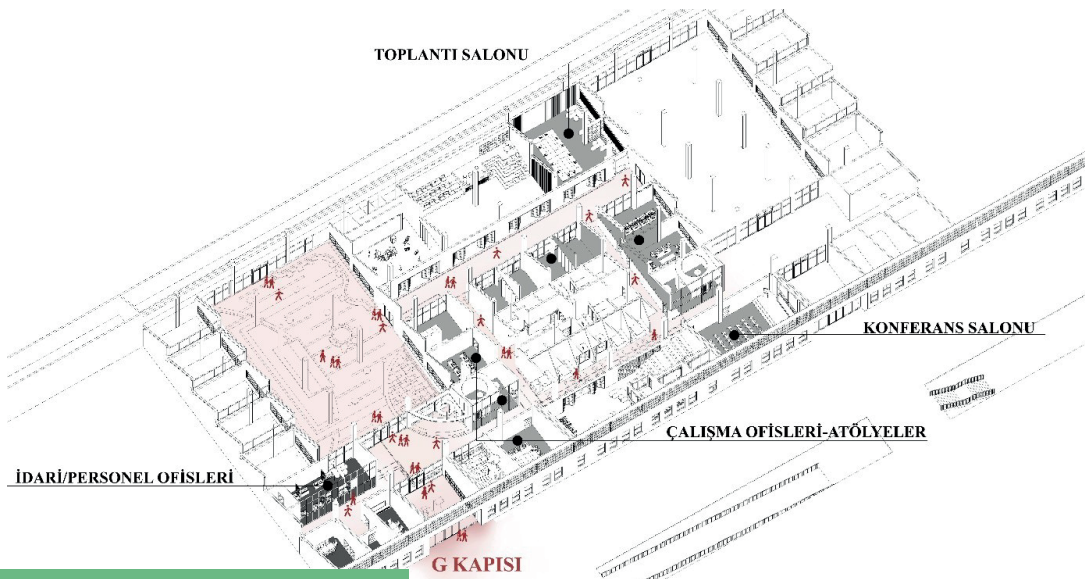

Şekil 56: Final Tasarımı - Mekân içi sirkülasyon aksı, bekleme alanı ve çok amaçlı atölye

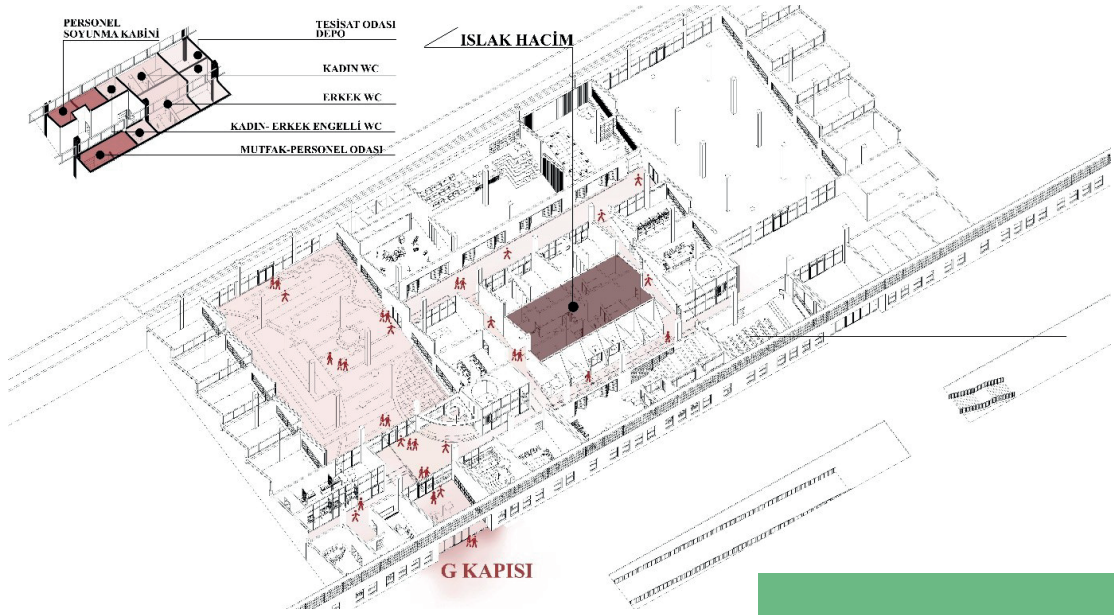
Bekleme alanına bağlanan ana sirkülasyon hattı, mekânsal kullanım yoğunluğunu dengeleyici bir şekilde iki yönlü organize edilmiştir. Bir yanda, idari personelin kullanımına özel olarak ayrılmış ofis alanları yer almaktadır. Bu alanlar, çalışma verimliliğini

artırmak amacıyla kontrollü erişime sahip bir yapıda planlanmıştır (Şekil 57). Diğer yanda ise, genel kullanıcıya açık olan fonksiyonlar sıralanmaktadır. Bu bölümde; bireysel ve grup çalışmalarına uygun çalışma ofisleri, çok amaçlı atölyeler,

akustik konfor gereksinimleri doğrultusunda yalıtılmış özel odalar, konferans ve toplantı salonları (Şekil 57) ile personel soyunma odaları, depolama alanları, mutfak, kadın - erkek - engelli tuvaletlerinden oluşan ıslak hacimler (Şekil 58) bulunmaktadır.

Şekil 57: Final Tasarımı - İdari/personel odaları, çalışma ofisleri, konferans ve toplantı salonları

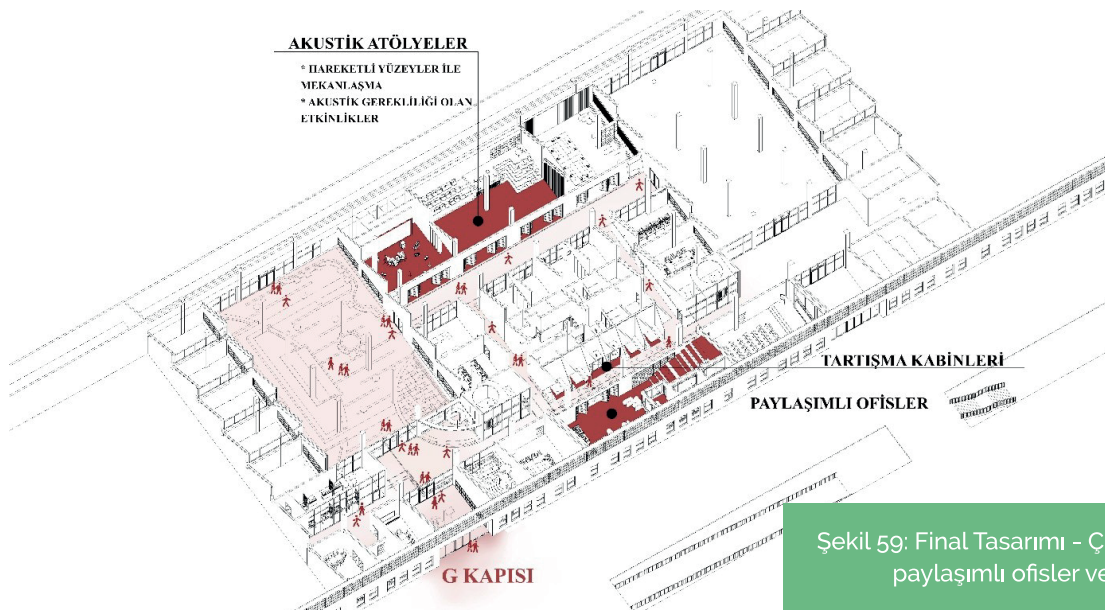

Şekil 58: Final Tasarımı - Islak hacimler

Çalışma ofisleri, hem bireysel hem de ortak çalışma ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanmış olan esnek kullanımlı mekânlardır. Kat yüksekliğinin etkin bir biçimde değerlendirilmesiyle oluşturulan asma kat çözümleri, yalnızca hacimsel kullanım alanını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda kullanıcıya mekânın üç boyutlu algısını da güçlendiren bir mekânsal deneyim sunmaktadır. Ayrıca,

akustik izolasyon kriterleri dikkate alınarak tasarlanan çok amaçlı salonlar, farklı etkinlik türlerine olanak verecek biçimde kurgulanmıştır. Bu alanlarda, konferans, müzik, dans ve çok yönlü etkinlik kullanımları için uygun alt mekânsal tanımlamalar yapılmıştır. Salon içerisinde; soyunma kabinleri, depolama alanları, sahne düzeni, oturma birimleri gibi işlevsel öğeler yer almakta, kullanıcı

ihtiyaçlarına göre kolayca erişilebilir şekilde konumlandırılmıştır. Etkinlik alanlarında, katılımcı sayısına ve kullanım amacına göre değişebilen esnek mekân organizasyonları, hareketli duvar sistemleri aracılığıyla sağlanmakta; böylece çok fonksiyonlu kullanım ve mekânsal dönüşüm olanakları sunulmaktadır (Şekil 59).

Şekil 59: Final Tasarımı - Çok amaçlı salonlar, paylaşımlı ofisler ve tartışma kabinleri

Mekânsal yön bulmayı destekleyen stratejiler kapsamında, yapı genelinde renk kodlamalı boru kesitli yönlendirme elemanları yerleştirilmiştir. Farklı renklere sahip bu yönlendirme sistemleri, kullanıcıların konumlarını kolaylıkla algılamalarını sağlamakta ve hedef alanlara yönelmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu görsel navigasyon elemanları, özellikle mekânı ilk kez kullanan bireyler için yer-yön takibini kolaylaştırmakta, aynı zamanda evrensel tasarım ilkelerine uygun bir şekilde erişilebilirliği artırmaktadır. Geliştirilen yönlendirme kurgusu farklı bileşenlerin bir araya geldiği, ilişkisel bağlarla süreklilik kazandığı bir yapı anlayışını temsil etmektedir. Yalnızca fiziksel bir yönlendirme ihtiyacı nedeniyle değil, aynı zamanda kent konseyinin çeşitliliğini ve çok sesliliğini ifade etmesi nedeniyle önem kazanmaktadır. Bu kavramlar ışığında geliştirilen yönlendirme kurgusu ile dış mekândan tek bir çizgisel hat ile giriş yapılması ve bu hattın iç mekânda çeşitli işlevlere göre farklı renklerle mekânda dağılması sağlanmıştır.

Ana yönlendirme hattı ziyaretçiye dış mekândan iç mekâna girişinde eşlik etmektedir. Söz konusu boru kesitli yönlendirme elemanı proje alanının giriş bölümünde, danışma alanında, dört farklı kola ayrılmaktadır: Konsey birimleri (konsey odaları, toplantı salonu, konferans salonu, akustik alan), Sosyal birimler (avlu, çocuk alanı, danışma), idari birimler (idari birim, paylaşımlı ofis, konsey odası), servis birimleri (kadın-erkek WC, mutfak, personel odaları). Bu

birimlere ait yönlendirme sistemleri ziyaretçilerin ilgili olduğu birimlere yönelmesinde, alanda kaybolmadan yolunu bulabilmesinde etkili öneme sahip olmaktadır.

Gerek açık alanda, gerekse kapalı alanda yönlendirme elemanlarının farklı eksenlerde iki ve üç boyutlu olarak yer alması sağlanmıştır. Kapalı alanda borulara eklenen bilgilendirici panolar ile mekân tanımlamalarının yapılması ve duyuru panoları ile güncel duyurular hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda iç-dış mekân bütünlüğü boruların bilgilendirici işleviyle tekrar sağlanmaktadır.

Mekânın önemli bir parçası olan iç avlu, serbest kullanım odaklı bir sosyal boşluk olarak tasarlanmıştır. Kullanıcılara hem fiziksel hem de psikolojik bir nefes alanı sağlayan bu avluda, farklı büyüklüklere sahip dörtgen prizma formlarında yüksek dansiteli süngerlerin dış hava koşullarına uygun bir materyalle kaplanması ile oluşturulan modüller yer almaktadır. Bu yumuşak formlu elemanlar, çocuklar için güvenli bir oyun alanı olarak değerlendirilebileceği gibi, yetişkinler için de alternatif oturma ve dinlenme birimleri olarak işlev görmektedir. Avlu, aynı zamanda bekleme ve çalışma alanları arasında yarı açık bir sosyal geçiş platformu işlevi görmektedir. Bu yarı açık mekân kullanıcıların etkileşim ve dinlenme ihtiyaçlarına doğrudan yanıt verecek biçimde esnek bir tasarım anlayışıyla planlanmıştır.

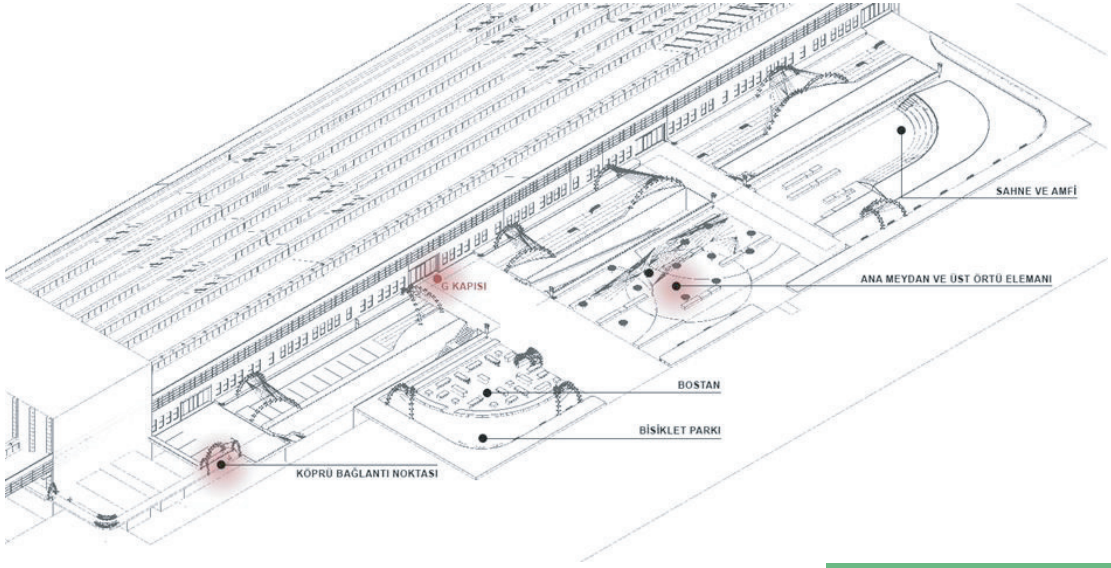
Yapının mevcut tavan kotunda açıkta bırakılmış tesisat sistemi,

projede görsel, yönlendirici ve örgütleyici bir potansiyel olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle tavan kotunda çelik borular, zemin kotunda da çelik plakalar kullanılması karar kılınmıştır. Böylece yönlendiriciler arasındaki görsel ve fiziksel süreklilik sağlanmıştır. Açık alanda bir, kapalı alanda dört grupta yönlendirme sistemi bulunmaktadır. Bu nedenle projede yönlendirme sistemleri için beş farklı metal rengi kullanılmıştır. Bunların hepsi metalik nitelikte olmak üzere siyah, altın, bronz, şampanya ve gümüş tonlarında olması iç mekâna ait tasarım kararlarına uyumlu olması nedeniyle tercih edilmiştir. Yönlendirme

elemanlarının iç mekânda görsel anlamda baskınlık kurmaması için Ø 50 mm çapında metal galvaniz borular ve yine 50 mm. genişliğinde metal plakalar tercih edilmiştir.

İç mekân organizasyonunda genel olarak esneklik, çok işlevlilik, erişilebilirlik ve kullanıcı odaklılık ilkeleri temel alınmış olup, mekânsal çeşitliliğin artırılması yoluyla farklı yaş, yetenek ve amaçlara sahip kullanıcıların bir arada etkin ve verimli biçimde mekânı kullanabilmesi hedeflenmiştir.

Halihazırda açık otopark alanı ve sergi alanı olarak kullanılan kapalı otopark üzerindeki alan için bir peyzaj kurgusu geliştirilmiştir (Şekil 60).

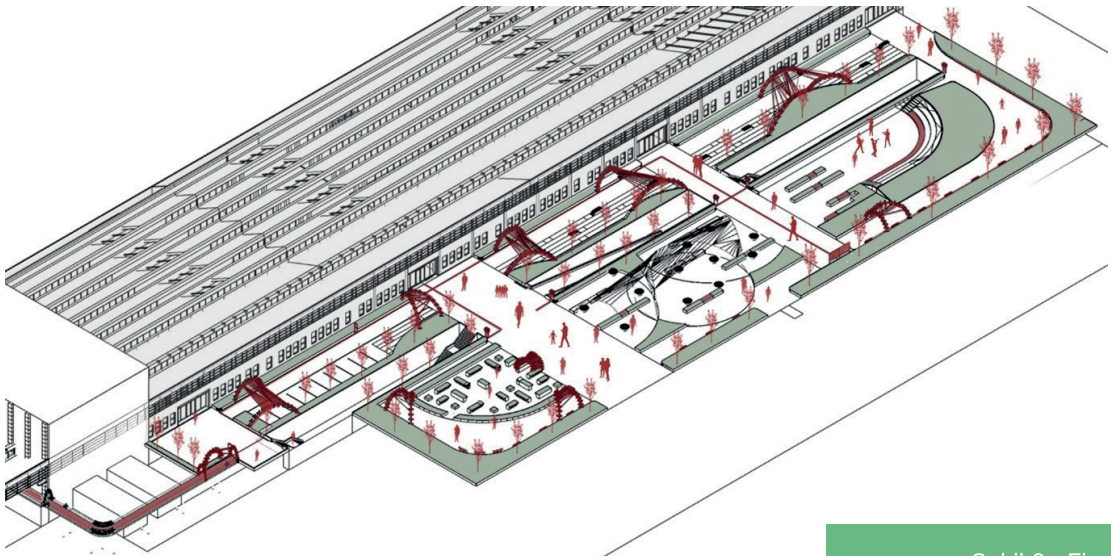

Şekil 60: Final Tasarımı -
Peyzaj tasarımı işlevsel bölgeleme

Ana giriş olan G Kapısı, alternatif girişler ve müze girişleri ile otopark giriş çıkışları; kullanıcıları yönlendiren, meydana birleştiren ya da mekânlara ayıran ana hatlar üzerinde kalacak biçimde tasarım aksları oluşturulmuştur. Farklı

zemin döşemeleri ile mekân sınırları algılanabilir hale getirilirken, ana hatlara teması ile geçirgen bir kullanıma olanak sunulmuştur. Alanı çevreleyen yürüyüş yolu üzerinde kısa süreli dinlenme amacıyla oturma birimleri, ana üst

örtü dokusu ile uyumlu form ve malzeme yapısında gölgelikler, bisiklet parkı ve yönlendirme elemanları yer almaktadır (Şekil 61).

Şekil 61: Final Tasarımı -
Peyzaj tasarımı

Kent Konseyinin açık hava etkinlikleri için tasarlanan amfi ve sahne alanı, çalışma gruplarının günlük aktivitelerine ev sahipliği yapabilecek nitelikte ve eğimli çim alan ile birlikte kullanıcıya rahatlatıcı ve konforlu bir mekân sunmaktadır.

Bostan alanı, tekerlekli sandalye ile de kullanıma uygun biçim ve ölçülerde, depolama ihtiyacını karşılayacak nitelikte saksılar ile çözümlenmiş; topluluk etkinliklerine uygun piknik boşlukları bırakılmıştır. Kentsel tarıma yönelik bir eğitim / atölye alanı olarak da kullanılabilir olan bu çatı bostanının ilgili çalışma gruplarının etkinlikleri sayesinde canlı ve bakımlı kalmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Alanın merkezinde yer alan üst örtü sisteminin tasarımında, Merinos Yerleşkesi'nin endüstriyel miras kimliğine atıf yaparak eski kullanım amacından esinlenilmiştir. Buranın geçmişte bir dokuma fabrikası olmasından yola çıkılarak, dokumacılıkta kullanılan atkı-çözümlü sistemine dayanan hafif çelik bir strüktürel tasarım oluşturulmuştur. Bu taşıyıcı strüktürle birlikte kullanılan sarımsı tırmanıcı bitkilerle yeşil bir "dokuma" yüzey oluşturulmuş ve bu yüzeyler bir gölgelik elemanına dönüştürülmüştür. Kullanıcıların bireysel ve grup olarak günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, uzun süreli dinlenme ve açık çalışma alanı niteliğinde olması amacıyla oturma birimleri ile entegre edilen üst örtü sistemi açık alan planlamasında bir odak mekân oluşturmaktadır.

Kurgulanan açık alan tasarımının Merinos Parkı ve Müzeler Girişi ile

ilişkilendirilmesi öneri kapsamında ele alınan bir başka kullanıcı ihtiyacıdır. Bu fiziksel ve görsel ilişkinin kurulması amacıyla zeminde bir iz olarak başlayan yönlendirme, sonrasında bir bağlantı elemanı olan köprüye dönüşmüştür. Bu sayede Merinos Parkı'na veya Kültür Merkezi'ne gelen bir ziyaretçi, aynı kotta zemindeki izi takip ederek yürüdüğünde, merdiven ve rampaya ihtiyaç kalmadan G kapısına kadar kesintisiz devam eden bir ulaşım güzergahına sahip olmaktadır. Böylece Kent Konseyi'ne ulaşım kullanıcı dostu, kolay ulaşılabilir, herkes için erişilebilir hale getirilmiştir.

Tasarlanan köprü ana müze binasının önünden itibaren zeminde malzeme ve renk farklılığı olarak ikinci boyutta kendini hissettirmeye başlamakta, müze binasından otoparka ulaşımı sağlayan merdivenlerin yanındaki alanda üç boyutlu olarak devam etmektedir. Burada kesilen döşemeden sonra rengi ile algılanabilir olan ve çelik taşıyıcısı ile dayanıklı bir köprü tasarlanmıştır. Açık alan tasarımında kullanılan üst örtü kurgusu köprüye de yer yer taşınmış ve ayrıca korkuluklara entegre edilmiştir.

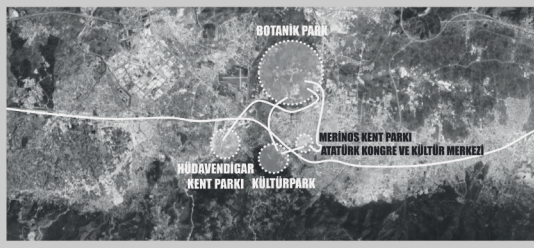
Açık alanda karşılayıcı ve yönlendirici nitelikte olması amaçlanan yönlendirme sistemi, ziyaretçileri alt kottan itibaren karşılayarak dış mekândaki özelleştirilmiş alanlara taşımaktadır: Oturma alanı, bostan alanı, amfi ve sahne alanı. Yönlendirme işlevine ek olarak bu elemanların dış mekânda çeşitli işlevleri desteklemesi de projede amaçlanan bir başka unsurdur. Sirkülasyon ve oturma

alanlarındaki üst örtü sisteminin taşıyıcılarında, köprüdeki çeşitli bağlantı elemanlarında, açık alanda bisiklet park alanlarında, duyuru ve yönlendirme panolarında boru kesitli elemanlar kullanılarak süreklilik ve görsel bütünlük sağlanmıştır.

Mekânsal iyileştirme projesi kapsamında geliştirilen nihai önerinin tasarım kararlarını, plan şemalarını ve üç boyutlu görsellerini içeren paftalar Şekil 62-66'da görülmektedir.

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Geçmişte Merinos Dokuma Fabrikası günümüzde ise Merinos Kent Parkı, Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi, Merinos Tekstil Sanayi Müzesi kompleksi içerisinde yer alan Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi için endüstriyel kimliği, tarihi ve güncel kullanım işlevlerinden yola çıkarak ipliklerin oluşturduğu ilmeklerin örgü teknikleriyle dokunması sonucu oluşan kumaş ağlarından esinlenilen bir tasarım gerçekleştirilmiştir.

İPLİK

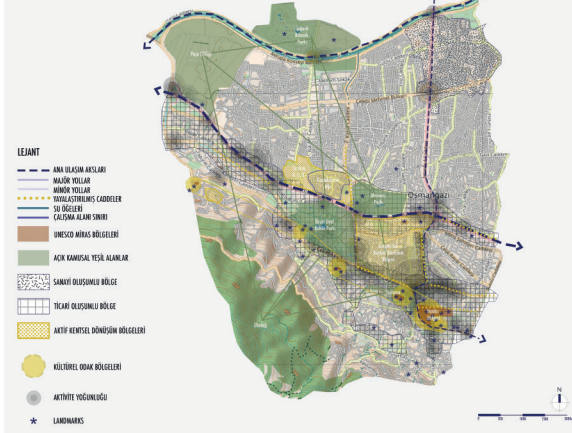
İLMEK

ÖRGÜ

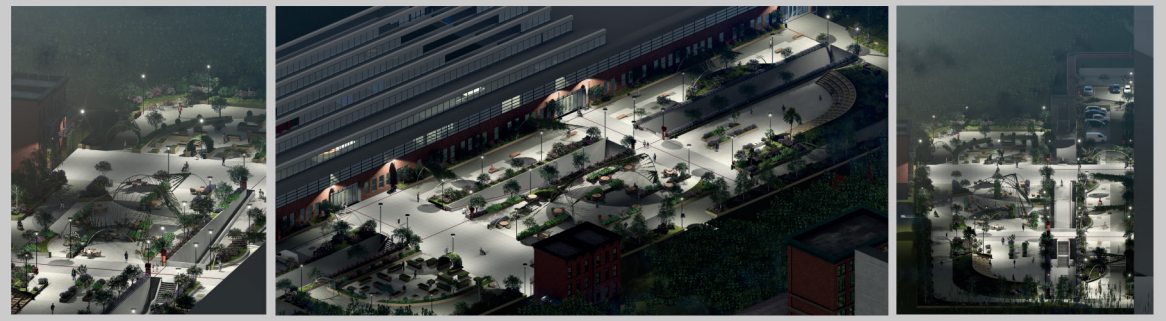
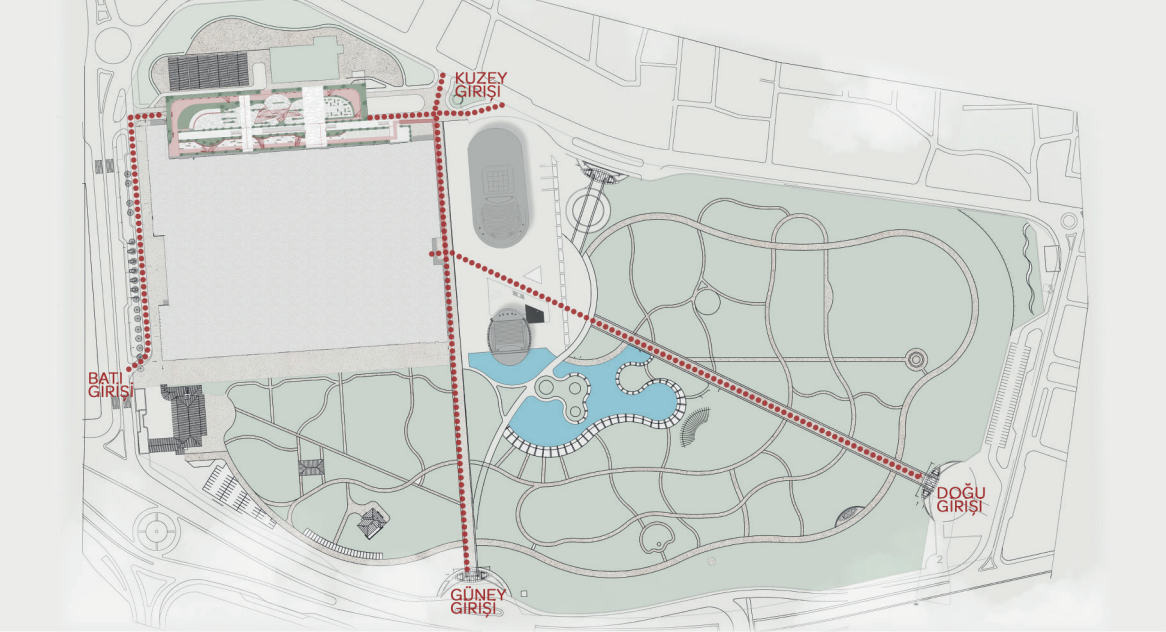
KUMAŞ

DOKUMA

BURSA KENTİ SÖRVEY ANALİZİ

BURSA KENT KONSEYİ MERİNOŞ PARKI VAZİYET PLANI

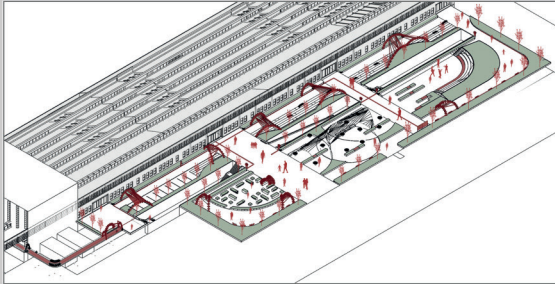
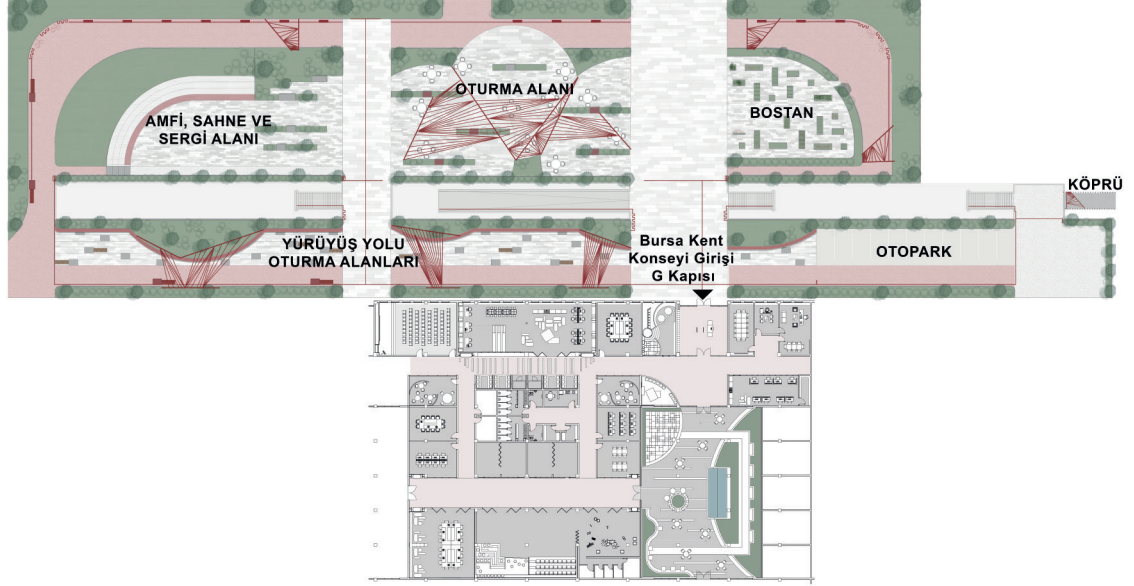
Şekil 62: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi –
| Final Tasarımı | Pafta-1 (Konsept Paftası)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

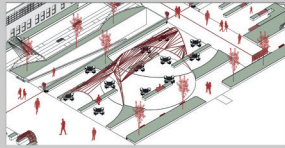

BURSA KENT KONSEYİ YERLEŞİM PLANI

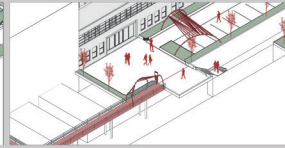

Halihazırda açık otopark alanı ve sergi alanı olarak kullanılan kapalı otopark üzerindeki alan için bir peyzaj kurgusu geliştirilmiştir. Ana giriş olan G Kapısı, alternatif girişler ve müze girişleri ile otopark giriş çıkışları; kullanıcıları yönlendiren, meydana birleştiren ya da mekanlara ayırtan ana hatlar üzerinde kalacak biçimde tasarım aksları oluşturulmuştur. Farklı zemin döşemeleri ile mekân sınırları algılanabilir hale getirilirken, ana hatlara teması ile geçiş bir kullanıma olanak sunulmuştur.

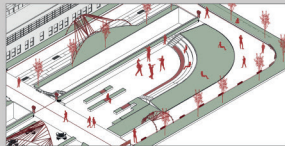
Bursa Kent Konseyi açık mekânı peyzaj projesi bağlamında personel, çalışma grupları ve atölyeler ile kentinin kullanabileceği oturma alanları, yürüyüş yolları, bostan, amfi, sergi ve sahne alanları tasarlanmıştır.

OTURMA ALANI

KÖPRÜ İLE GEÇİŞ ALANI

AMFİ, SAHNE VE SERGİ ALANI

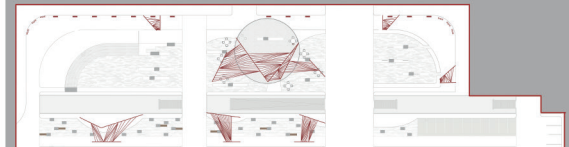
BOSTAN

YEŞİL ALAN

SERT ZEMİN

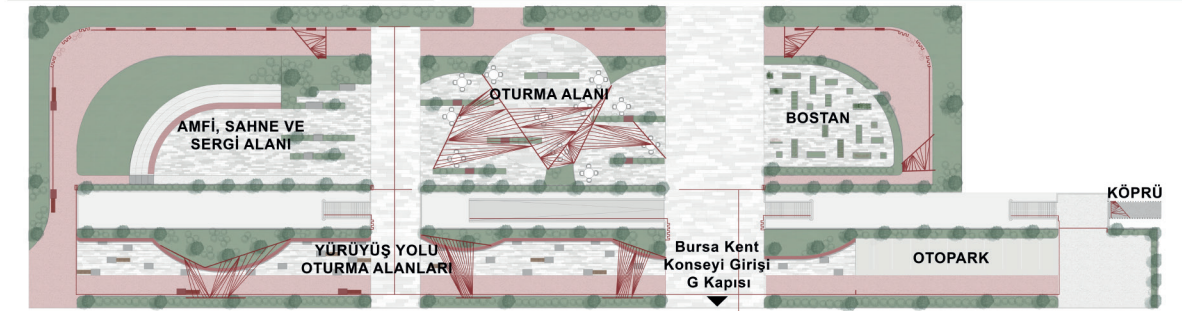

MEKANSAL YERLEŞİM

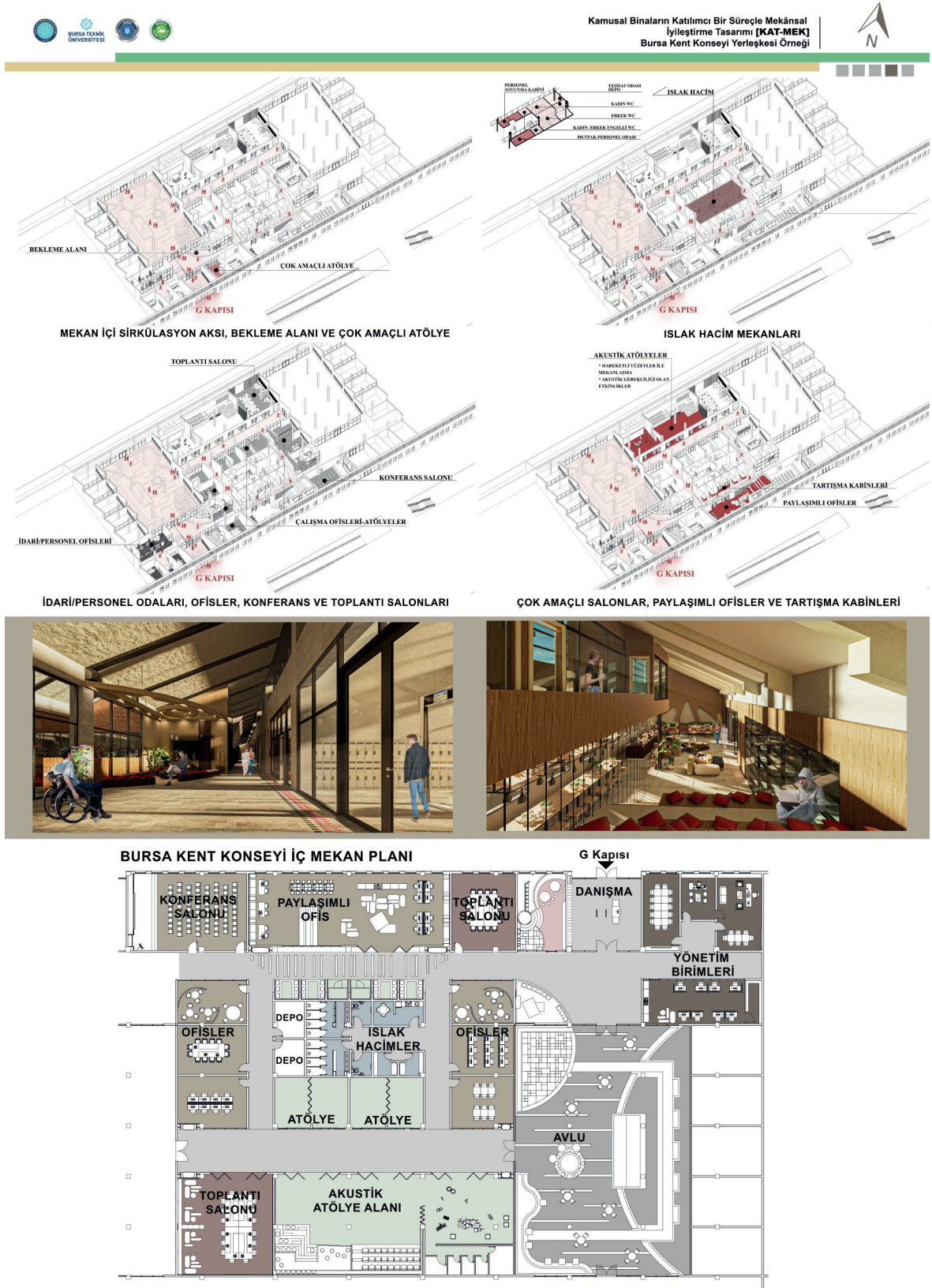
Şekil 63: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi –
| Final Tasarımı | Pafta-2 (Yerleşim Planı Paftası)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

Şekil 64: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi –
| Final Tasarımı | Pafta-3 (Açık Alan Tasarımı Paftası)

Şekil 65: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi –
| Final Tasarımı | Pafta-4 (İç Mekan Tasarımı Paftası-1)

Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı [KAT-MEK]
Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği

YÖNLENDİRME VE SİRKÜLASYON

Mekânsal yön bulmayı hedefleyen stratejiler kapsamında, yapı genelinde farklı renk kodlamalı boru formulu yönlendirme elemanları kullanılmıştır.

ÇOCUK OYUN ALANI

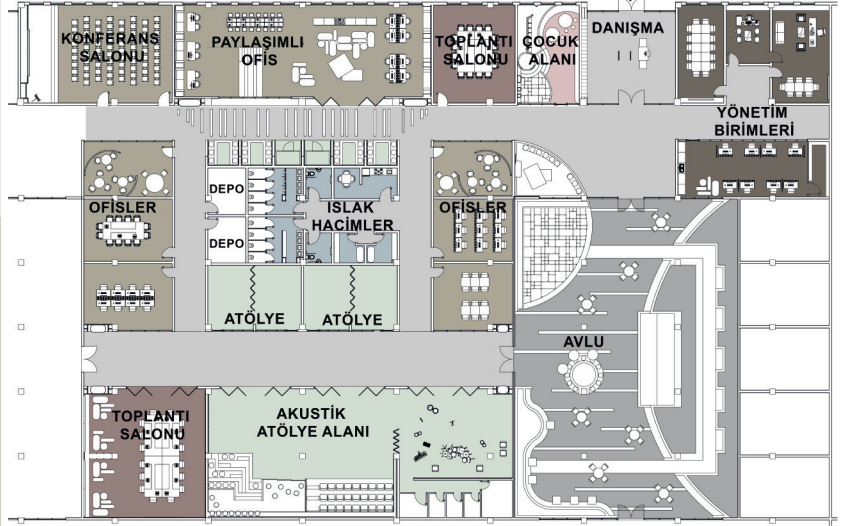
Çocukların ve ebeveynlerin vakit geçirebileceği, konsey içerisinde diğer mekanlardan özel olarak bölünmüş çocuklar için bir alan planlanmıştır. Bu alandaki esnek ve modüler mobilyalar ile çocuklar çeşitli oyun aktivitelerini yaparak vakit geçirebilecektir.

AVLU

G Kapısı

OFİSLER VE ORTAK ALANLAR

Konsey içerisinde bireysel veya ortak çalışmaların gerçekleştirilebileceği esnek mekanlar üretilmiştir. Çalışma alanlarında ortak kullanıma hizmet veren mutfak ve oturma alanları tasarlanmıştır. Kat yüksekliğinin etkin kullanımı için asma kat çözümleri ile hacimsel kullanım ve kullanıcının mekânsal algısı artırılmaktadır.

TOPLANTI SALONU

KİŞİSEL VEYA ORTAK ÇALIŞMA ALANLARI

ATÖLYELER

Farklı ekiplerin kullanabileceği esnek çözümlerde akustik önlemler ile atölye mekanları tasarlanmıştır.

AVLU

Serbest kullanım odaklı sosyal bir boşluk olarak tasarlanan avlu, bekleme ve çalışma alanları arasında yarı açık bir geçiş sağlamaktadır. Kullanıcılara etkileşim ve dinlenme alanları sunmaktadır.

Yetişkin veya çocukların kullanımına elverişli prizma formlarında sünger kaplı modüller yer almaktadır. Bu modüller hareketli elemanlar olmaları sayesinde kullanıcıların alternatif şekillerde kullanıma elverişlidir. Avlu mekânı kullanıcılara fiziksel ve psikolojik açıdan nefes alanı sağlamaktadır.

Şekil 66: KAT-MEK Mekânsal İyileştirme Projesi –
| Final Tasarımı | Pafta-4 (İç Mekan Tasarımı Paftası-2)

6.4 4. Aşama: Uygulama Projesi Tasarımı

Tasarım ekibi tarafından KAT-MEK Mekânsal İyileştirme projesine kapsamında avan projenin nihai tasarımı tamamlandıktan sonra projenin Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulu ve Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili daire başkanlıklarına sunulması planlanmaktadır. Bu aşamadan sonra uygulama projesinin hazırlanması süreci Belediye'ye ait ekipler tarafından sürdürülecektir. Katılımcı tasarım anlayışıyla devam ettirilmesi hedeflenen süreçte uygulama projesi hazırlanan uygulama projesi avan proje tasarım ekibi ve kullanıcıları temsilen Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulu'na sunulacak, gerekli olursa, geri bildirimler doğrultusunda uygulama projesinin revizyonu ve nihai projenin oluşturulması sağlanacaktır.

6.5 5. Aşama: Uygulama

"Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı (KAT-MEK): Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği" başlıklı araştırma projesinin 5. ve son aşaması katılımcı tasarım yaklaşımı ile oluşturulan uygulama projesinin yapılan tasarıma uygun biçimde hayata geçirilmesini kapsamaktadır. Uygulamanın tamamlanması ile hem Bursa Kent Konseyi kullanıcıları, gönüllüleri ve çalışanları için daha verimli ve işlevsel bir mekânsal organizasyonun sağlanacağı, hem Konsey'in fiziksel olarak kentsel ölçekte fark edilişliğinin ve tanınırlığının artırılacağı, hem geniş bir perspektifte eylemselliğe sahip olan bu yapının farklı niteliklerde mekânsal çözümlere kavuşturulacağı, hem de bu ortak ve katılımcı tasarım kültürünün diğer kamusal yapılarda da kullanılabilmesi için bir model oluşturulacağı düşünülmektedir.

7. KAT-MEK PROJESİ SÜREÇ VE ÇIKTILARININ BM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI İLE ETKİLEŞİMİ

KAT-MEK Projesi, doğrudan ve dolaylı olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın (SKA) birçoğuyla (Şekil-67) güçlü bir uyum içindedir. Projenin katılımcı, kapsayıcı ve çok paydaşlı yapısı, sürdürülebilir kalkınmanın sosyal, çevresel ve yönetim boyutlarını bir arada ele almasına olanak tanımaktadır.

Şekil 67: BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları²⁴

KAT-MEK Projesi ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile etkileşimi maddeler özelinde şu şekilde sıralanabilir:

SKA 4: Nitelikli Eğitim: Proje, deneyimsel (pratik) eğitime önemli bir katkı sunmaktadır.

4.4 Hedefi: "Gençlerin ve yetişkinlerin teknik ve mesleki beceriler de dâhil olmak üzere, istihdam, insana yakışır iş ve girişimcilik için gerekli becerileri edinmelerinin önemli ölçüde artırılması".

Mimarlık ve peyzaj mimarlığı öğrencileri, teorik eğitimlerini gerçek bir proje ve gerçek kullanıcılarla çalışarak pratiğe dökme ve mesleki becerilerini

geliştirme fırsatı bulmuştur.

SKA 10: Eşitsizliklerin Azaltılması: Proje, mekânsal eşitsizlikleri azaltmaya yönelik çözümler üretmektedir.

10.2 Hedefi: "2030'a kadar yaşa, cinsiyete, engelliliğe, ırka, etnik kökene, dine, ekonomik veya diğer statülere bakılmaksızın herkesin toplumsal, ekonomik ve siyasi olarak kapsanmasının güvence altına alınması ve güçlendirilmesi".

KAT-MEK, evrensel tasarım ilkeleriyle, farklı fiziksel yeteneklere, yaş gruplarına ve sosyo-kültürel geçmişlere sahip bireylerin mekândan eşit şekilde yararlanabilmesi için tasarım önerileri geliştirmiştir.

²⁴<https://www.undp.org/tr/turkiye/projects/surdurulebilir-kalkinma-amaclari-yatirim-inisiyatifi>

SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar: Bu, projenin doğrudan ve en doğrudan hizmet ettiği ana amaçtır.

11.3 Hedefi: "2030'a kadar herkes için yeterli, güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir konutlara ve temel hizmetlere erişim sağlanması ve gecekondu mahallelerinin iyileştirilmesi"

Proje kamusal alanların ve hizmet binalarının iyileştirilmesine odaklanmaktadır.

11.4 Hedefi: "Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması çabalarının güçlendirilmesi".

Proje, bir endüstriyel miras yapısı olan Merinos Fabrikası'nın bir bölümünün, çağdaş kamusal ihtiyaçlara cevap verirken korunmasını ve yaşatılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

11.7 Hedefi: "Özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler olmak üzere herkes için güvenli, kapsayıcı, erişilebilir ve yeşil alanlara evrensel erişim sağlanması". Proje, fiziksel erişilebilirliği, güvenliği ve kapsayıcılığı tasarımın merkezine koymaktadır.

SKA 16: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar: Projenin özü, katılımcı yönetim ve şeffaflık ilkeleriyle doğrudan bağlantılıdır.

16.6 Hedefi: "Her düzeyde etkin, hesap verebilir ve şeffaf kurumların geliştirilmesi".

Bursa Kent Konseyi, yerel demokrasiyi güçlendiren bir kurum olarak, kendi mekânsal dönüşüm sürecini bu proje aracılığıyla son derece şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde yürütmektedir.

16.7 Hedefi: "Her düzeyde karar alma mekânizmalarının kapsayıcı, katılımcı ve temsili olmasının sağlanması".

Proje, karar alma süreçlerine doğrudan vatandaş katılımının somut bir modelidir. Anketler, çalıştaylar ve kolokyumlar ile kullanıcılar nihai tasarım kararlarını doğrudan etkilemiştir.

SKA 17: Amaçlar için Ortaklıklar: Projenin temelini, üçlü

sektör iş birliği (yerel yönetim, üniversite, sivil toplum) oluşturmaktadır.

17.16 ve 17.17 Hedefleri: "Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığın çok paydaşlı ortaklıklar tarafından desteklenerek tamamlayıcılık üzerine kurulu deneyim ve bilgi paylaşım stratejileriyle geliştirilmesi".

KAT-MEK, farklı sektörlerin bilgi, uzmanlık ve kaynaklarını sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda bir araya getiren başarılı bir yerel ortaklık modelidir.

KAT-MEK, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın bir kısmıyla doğrudan etkileşim halindeyken, bazı amaçlara da dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Örneğin endüstriyel mirasın yeniden işlevlendirilmesi yoluyla dayanıklı ve sürdürülebilir altyapıya katkıda bulunarak 9. Amaç olarak belirtilen "Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı" ile; proje alternatiflerinde öne çıkan yağmur suyu hasadı, güneş enerjisi kullanımı, yeşil çatılar ve sürdürülebilir malzeme önerileri ile dolaylı olarak iklim eylemine katkı sağlayarak 13. Amaç olarak belirtilen "İklim Eylemi" ile etkileşim halindedir.

KAT-MEK Projesi, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın birbirleriyle derinden bağlantılı olduğunu gösteren bir örnek teşkil etmektedir. Sürdürülebilir bir kenti (SKA 11) inşa etmek, ancak güçlü, şeffaf ve katılımcı kurumlar (SKA 16) aracılığıyla, eşitsizlikleri azaltan (SKA 10) ve çok paydaşlı ortaklıklar (SKA 17) kuran bir anlayışla mümkündür. Bu proje, sürdürülebilir kalkınmanın salt bir çevre meselesi değil, aynı zamanda bir yönetim ve sosyal adalet meselesi olduğunu somutlaştırmaktadır.

8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

"Kamusal Binaların Katılımcı Bir Süreçle Mekânsal İyileştirme Tasarımı (KAT-MEK): Bursa Kent Konseyi Yerleşkesi Örneği" başlıklı bu bilimsel araştırma projesi, kamusal bir yapının mekânsal iyileştirme sürecinin, yapının nihai kullanıcıları ve kentlilerle birlikte nasıl tasarlanabileceğine dair kapsamlı bir model ve metodoloji ortaya koymayı hedeflemiştir. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalar, katılımcı tasarımın yalnızca bir yöntem olarak değil, aynı zamanda mekânın demokratikleşmesine ve sürdürülebilirliğine katkı sağlayan etkin bir araç olarak benimsenmesi gerektiğini somut verilerle kanıtlamıştır.

Proje sürecinin en önemli çıktıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Başarılı bir Üçlü Sektör İş Birliği Modeli:** Proje, yerel yönetim (Bursa Büyükşehir Belediyesi), sivil inisiyatif (Bursa Kent Konseyi) ve akademinin (Bursa Uludağ Üniversitesi ve Bursa Teknik Üniversitesi) eşgüdüm içinde çalışabileceğini ve her bir paydaşın kendi uzmanlık alanından katkı sunarak ortak bir amaca hizmet edebileceğini göstermiştir. Bu model, benzer kamusal projeler için örnek teşkil edebilecek niteliktedir.
- **Disiplinler arası Sinerjinin Gücü:** Mimarlık ve peyzaj mimarlığı disiplinlerinin proje boyunca iç içe geçen çalışması, iç mekân ile dış mekân arasındaki yapay sınırları kaldırarak bütünlüklü bir tasarım anlayışının benimsenmesini sağlamıştır. Bu yaklaşım, kentsel ve kamusal alan tasarımında ancak çoklu bakış açılarıyla çözülebilecek sorunlara etkili yanıtlar üretilmesine olanak tanımıştır.
- **Katılımcı ve Şeffaf Bir Süreç Yönetimi:** Anket, çalıştay, tasarım atölyeleri, kolokyum ve sergi gibi çeşitli katılım kanallarının bir arada kullanılması, sürecin her aşamasının şeffaf bir şekilde yürütülmesini ve tasarım kararlarının doğrudan kullanıcı geri bildirimleri ile şekillenmesini sağlamıştır. Bu durum, projeye olan

aidiyeti ve kabul edilebilirliği önemli ölçüde artırmıştır.

- **Kamuoyunda Farkındalık ve Deneyimsel Eğitim:** Proje, yalnızca bir mekânı iyileştirmekle kalmamış, aynı zamanda kentlilerde aktif vatandaşlık ve katılım bilincini güçlendirmiştir. Diğer taraftan, lisans ve lisansüstü düzeydeki genç tasarımcıların, teorik bilgilerini gerçek bir proje ve karmaşık bir paydaş ağı içinde uygulama fırsatı bulmaları, mesleki deneyim ve özgüven kazanmaları açısından paha biçilmez bir deneyimsel eğitim süreci olmuştur.
- **Sürdürülebilir ve Uygulanabilir Bir Tasarım Önerisi:** Beş farklı tasarım alternatifinden elde edilen kullanıcı geri bildirimlerinin tematik analizi sonucunda, mevcut tarihi dokuya saygılı, işlevsel çeşitlilik sunan, esnek, erişilebilir ve sürdürülebilir ilkeleri önceleyen nihai bir avan proje tasarımına ulaşılmıştır. Bu tasarım, estetik kaygıların yanı sıra teknik ve mali uygulanabilirliği de dikkate almaktadır.

KAT-MEK Projesi'nin ortaya koyduğu model ve deneyimler, hem Bursa Kent Konseyi yerleşkesinin uygulama sonrası süreci hem de benzer projeler için bazı öneriler sunmayı mümkün kılmaktadır. Öncelikle, projenin bir sonraki aşaması olan uygulama sürecinde de katılımcılık ilkesinin devam ettirilmesi, örneğin belirli aralıklarla "yapım süreci" bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi önem taşımaktadır. Bununla birlikte, tasarlanan esnek ve dönüştürülebilir mekânların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için Konsey çalışanları ve gönüllülerine yönelik kılavuz bilgiler ve eğitimler hazırlanmalıdır. Ayrıca, bu projede geliştirilen katılımcı yöntemlerin kılavuzlaştırılarak, Bursa'daki ve diğer kentlerdeki benzer nitelikteki kamusal binaların iyileştirme projelerinde bir rehber olarak kullanıma sunulması büyük değer taşır. Son olarak, yerel yönetimlerin, kamusal alan ve bina tasarım süreçlerinde katılımcı ve disiplinler arası çalışma modellerini teşvik eden politika ve yönetmelikleri hayata geçirmesi, bu tür başarılı uygulamaların yaygınlaşması için kritik bir adım olacaktır.

Sonuç olarak, KAT-MEK Projesi, kamusal mekânların sadece fiziksel nitelikleriyle değil, aynı zamanda nasıl üretildikleriyle de değer kazandığını ortaya koymaktadır. Katılımcı, şeffaf ve çok aktörlü bir süreçle tasarlanan mekânlar, yalnızca işlevsel olarak başarılı olmakla kalmaz, aynı zamanda kentlilerde aidiyet duygusu yaratarak, demokratik kent yaşamının güçlendirilmesine ve daha yaşanabilir, sürdürülebilir kentlerin inşasına katkı sağlar.

KAYNAKÇA

Ağan, A. (2024). *Bir Cumhuriyet Dönemi Endüstri Yapısı/Yerleşkesinin Dönüşümü: Sümerbank Merinos Yünlü Dokuma Fabrikası Örneği*. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 11(111), 1838-1852.

Alagöz, M. (2017). *Eskimiş Endüstri Alanlarına Kentsel Değeri Artırma Adına İşlev Kazandırma - Bursa Merinos Kültür Merkezi ve Parkı*. *Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi*, 10, 220-237.

ArchDaily. (2011). *In Progress: Seoul New City Hall / IARC Architects*. ISSN 0719-8884. Erişim Adresi: <https://www.archdaily.com/190926/in-progress-seoul-new-city-hall-iarc-architects>

ArchDaily. (2013). *Seoul New City Hall / IARC Architects*. ISSN 0719-8884 <https://www.archdaily.com/457570/seoul-new-city-hall-iarc-architects>

Bursa Kent Konseyi [BKK]. (2025). *Bursa Kent Konseyi Çalışma Yönergesi*. Erişim Adresi: <https://www.bursakentkonseyi.org.tr>

Designboom. (2013). *Yobosayo - participatory public artwork for seoul citizens hall*. Erişim Adresi: <https://www.designboom.com/art/yobosayo-participatory-public-artwork-for-seoul-citizens-hall/>

Hernandez, D. (2018). *BLOX / OMA / Ellen Van Loon*. ArchDaily. ISSN 0719-8884 <https://www.archdaily.com/893920/blox-oma-ellen-van-loon>

Küçüközdemir Aydın, A. (2016). *Bursa Merinos İplik ve Dokuma Fabrikası'nın Yeniden İşlevlendirilmesinin Uygulama ve Kullanımına Yönelik Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gebze Teknik Üniversitesi.

Min-seon, K. (2020). *Akıllı Seul Sergi Salonu'nda Seul'ün geleceğini deneyimleyin!*. Mediahub. Erişim Adresi: <https://mediahub.seoul.go.kr/archives/1301556>

Pakhuis de Zwijger. (t.y.). *About Us*. Erişim Adresi: <https://dezwijger.nl/about-us-en>

Pintos, P. (2022). *Lambeth Civic Quarter / Cartwright Pickard Architects*. ArchDaily. ISSN 0719-8884. Erişim Adresi: <https://www.archdaily.com/976652/lambeth-civic-quarter-cartwright-pickard-architects>

UNDP Türkiye. (t.y.). *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Yatırım İnisiyatifi*. <https://www.undp.org/tr/turkiye/projects/surdurulebilir-kalkinma-amaclari-yatirim-inisiyatifi>

www.bursakentkonseyi.org.tr